PRISPEVEK PROTI KRIZI: AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE NA OBROKE
SI ČLAN ZADRUG? POSEBNI POPUSTI S KONVENCIJO LEGACOOPFVG

Primorski dnevnik

št. 305 (20.933) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190
Internet: http://www.primorski.eu/ e-mail: redakcija@primorski.eu

TOREK, 31. DECEMBRA 2013

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in Abbonamento Postale - D.L. 353/2003 (convertito in Legge 27/02/2004 n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

Unipol ASSICURAZIONI
MESEČNI OBROKI
NIČNA OBRESTNA MERA

Hvala za zaupanje, gremo naprej!

DUŠAN UDOVIČ

Pred par dnevi je predsednik vlade Enrico Letta optimistično dejal, da je videti luč na koncu predora. Nekoliko nepremišljeno je v želji, da bi vlil nekoliko več zaupanja v ljudi, ponovil enako frazo, kot jo je leto prej izrekel njegov predhodnik Mario Monti. Če gremo pogledat nazaj, lahko ugotovimo, da je pred njim natančno enako govoril Berlusconi. In tako dalje, nazaj grede, še drugi govorijo podobno, odkar nas premetava kriza. Kako so opravili navedeni vidci luči v predoru, smo doživeli, zato so najbrž umestnejša vabila k previdnosti. Še najbližja realnosti, vsaj tako je upati, se zdi ocena izvedencev, da je recesija sicer bolj ali manj zaključena, ne pa tudi njene posledice in učinki, ki nas utegnejo pestiti še dolgo.

Letta ima res težko nalogo, morda najtežjo doslej. Če mu je uspelo utrditi ugled in z veliko spretnostjo vzpostaviti sicer še vedno labilno finančno ravnovesje Italije pred Evropo, se mu nad domačim nebom kopičijo oblaki. Že prvi dnevi in tedni novega leta bodo pokazali, ali mu bo uspelo uresničiti načrtovano vladno pogodbo za leto 2014. Njegovo sožitje z Renzijem je, kot kaže, vse bolj zahtevna zgodba. Na eni strani mora Letta obdržati in po možnosti utrditi kohezijo vladne večine, na drugi pa novi in množično legitimirani sekretar Demkoratske stranke upravičeno pritiska nanj s svojo agendo, po kateri mora vlada vidno pospešiti z ukrepanjem. Tu najbrž ne bo dovolj govoriti o »stabilnosti«, čeprav je obenem res, da jo država v tem trenutku krvavo potrebuje. Vlada, ne ta ne drugačna, se ne bo dolgo obdržala, če ljudje, ki so vsak dan v večjih težavah, ne bodo zaznali učinka njenih ukrepov, predvsem kar zadeva zaposlovanje in vse hujše socialne stiske. Lettova spretnost in ekvilibrizem ne bosta zadostovala.

Drugo ključno in kratkoročno vprašanje je nov volilni zakon. Časa za odlašanje z njim enostavno ni več. Tu se utegne zalomiti tudi pri Napolitanu, ki te dni doživlja nezaslišane napade in celo žalitve, češ, da se obnaša kot nekakšen monarh. Mnogi od njegovih kritikov pozabljajo, kako ga je večina italijanskih vodilnih politikov vseh barv prišla z repom med nogami prosit, naj ostane, da reši državo iz težav kot »extrema ratio«. Priletni predsednik je s težavo pristal, a hkrati napovedal, da bo njegov mandat kratek. Zdi se, da se bliža trenutek, ko bo imel vsega nedostojnega sprenevedanja okrog njega dovolj.

Nadaljevanje na 2. strani

RUSIJA - Po nedeljski samomorilski eksploziji na železniški postaji stopnjevanje nasilja

Včeraj nov smrtonosni napad v Volgogradu

MOSKVA - Ruski Volgograd je po nedeljskem samomorilskem napadu na železniški postaji včeraj pretresla nova eksplozija. V zgodnjih jutranjih urah je na mestnem avtobusu eksplodirala bomba, pri čemer je po zadnjih podatkih umrlo 14 ljudi, številni pa so bili ranjeni. Nov samomorilski napad krepi zaskrbljenost pred olimpijskimi igrami v Sočiju. Eksplozija je bila tako močna, da je skoraj popolnoma uničila avtobus, ki je bil nekaj po osmi uri po lokalnem času poln ljudi na poti na delo. Od avtobusa je ostalo zgolj ogrodje. Eksplozija je uničila okna v bližnji petnadstropni stavbi, glede na prve ugotovitve preiskovalcev pa je imela moč, enakovredno najmanj štirim kilogramom razstreliva TNT. Bomba je eksplodirala, ko je bil avtobus v bližini ene od mestnih tržnic. Območje napada so nemudoma zaprli.

Na 2. strani

TRST - Včeraj

Pozitiven obračun Tamare Blažina

PO HUDI NESREČI

Schumacher še v smrtni nevarnosti

Poklon SSG legendarni igralki Štefki Drolčevi
Na 4. strani

Za tržaški Fiom nujno spodbujati rast
Na 5. strani

V goriški pokrajini več brezposelnih
Na 10. strani

Goriške šole se pripravljajo na vpise
Na 11. strani

HYDROTECHNIK
Vanja Devetak
IZDELAVA, POPRAVILA IN VZDRŽEVANJE OGREVALNIH, PLINSKIH IN VODOVODNIH NAPRAV
Alternativni in obnovljivi energetski viri
Nabava, inštalacija in vzdrževanje peči na biomaso (drva, pellet...) znamke ETA
ŠEMPOLAJ 1/D6, TS
TEL. 040-200312
MOB. 347-6282079
Srečno novo leto 2014

RUSIJA - Po nedeljskem atentatu v Volgogradu v novem samomorilskem napadu 14 mrtvih

Na mestnem avtobusu eksplodirala bomba

MOSKVA - Ruski Volgograd je po nedeljskem samomorilskem napadu na železniški postaji danes pretresla nova eksplozija. V zgodnjih jutranjih urah je na mestnem avtobusu eksplodirala bomba, pri čemer je po zadnjih podatkih umrlo 14 ljudi, številni so bili ranjeni. Nov samomorilski napad krepi zaskrbljenost pred olimpijskimi igrami v Sočiju.Eksplozija je bila tako močna, da je skoraj popolnoma uničila avtobus, ki je bil nekaj po osmi uri po lokalnem času poln ljudi na poti na delo. Od avtobusa je ostalo zgolj ogrodje. Eksplozija je uničila okna v bližnji petnadstropni stavbi, glede na prve ugotovitve preiskovalcev pa je imela moč, enakovredno najmanj štirim kilogramom razstreliva TNT. Bomba je eksplodirala, ko je bil avtobus v bližini ene od mestnih tržnic. Območje napada so nemudoma zaprli.

Glede na najnovejše podatke zdravstvenih oblasti je bilo v napadu ubitih 14 ljudi, več kot 40 jih je bilo ranjenih, od tega se jih 27 zdravi v bolnišnicah. Oblasti so že uvedle kazensko preiskavo zaradi terorizma. Po začetnih ugibanjih, ali je šlo za bombo, nastavljeno na avtobusu, se je izkazalo, da je napad izvedel samomorilski napadalec, je dejal tiskovni predstavnik preiskovalcev Vladimir Markin. Na prizorišču so našli njegove ostanke in jih poslali na DNK testiranje. Tako kot eksplozivno telo v nedeljo, ki je vsebovalo delce šrapnela, je tudi danes uporabljeno eksplozivno telo vsebovalo »uničujoče delce«, je še dejal Markin in dodal, da podobnosti kažejo na povezavo med dejanjema.

Gre že za drugi samomorilski napad v mestu v zadnjih dveh dneh, potem ko se je v nedeljo na železniški postaji domnevno razstrelila samomorilska napadalka. V tem napadu je po zadnjih podatkih umrlo 17 ljudi, več kot 60 je bilo ranjenih. V bolnišnici jih zdravijo 37.

Eksplozija je uničila okna v bližnji petnadstropni stavbi, glede na prve ugotovitve preiskovalcev pa je imela moč, enakovredno najmanj štirim kilogramom razstreliva TNT

ANSA

Napada še povečujeta zaskrbljenost glede varnosti pred prihajajočimi zimskimi olimpijskimi igrami v Sočiju, ki je od Volgograda oddaljen kakih 700 kilometrov in leži v bližini nemirnega Severnega Kavkaza. Rusko notranje ministrstvo je po nedeljskem napadu okrepilo varnostne ukrepe na vseh glavnih železniških postajah in letališčih v državi, ruski predsednik Vladimir Putin pa je v nedeljo ukazal poostritev varnostnih ukrepov v Volgogradu in okolici, po današnjem napadu pa je odredil okrepitev varnostnih ukrepov po vsej državi. Na drugi strani je prvi mož ruskega olimpijskega komiteja Aleksander Šukov sporočil, da so glede bližajočih olimpijskih iger v bližnjem Sočiju že sprejeti zadostni varnostni ukrepi ter po napadih ne nameravajo sprejemati novih, poroča ruska tiskovna agencija Itar-Tass.

Ruski premier Dmitrij Medvedjev je sicer že podpisal resolucijo o finančni pomoči družinam žrtev. Skupno bo ruska vlada za pomoč namenila 65 milijonov rubljev oziroma malo manj kot 1,5 milijona evrov. Rusko zunanje ministrstvo je v zvezi z napadoma sporočilo, da preiskava poteka in da ranjenim nudijo zdravniško pomoč. Prav tako še skušajo oblikovati seznam žrtev. So pa na ministrstvu dodali, da sta bila napada v Volgogradu, podobno kot napadi v ZDA, Siriji, Iraku, Libiji, Afganistanu in drugod, organizirana po enotnem vzorcu in imata enake navdihovalce. V izjavi je ministrstvo posvarilo tudi pred delitvijo terorističnih napadalcev na »prave« in »napačne« glede na njihove cilje ter pozvalo k enotnemu boju proti terorizmu. Rusija je ob tem še izrazila hvaležnost vsem svetovnim voditeljem, ki so v izjavi Varnostnega sveta ZN obsodili nedeljski napad.

Tudi na nov napad so se že odzvali številni svetovni voditelji. Francoski predsednik Francois Hollande je po telefonu poklical Putina, s katerim sta se strinjala o potrebi po krepitvi sodelovanja med posebnimi službami v boju proti terorizmu, so sporočili iz Kremlja. Napade je obsodila tudi nemška kanclerka Angela Merkel, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Odzvalo se je tudi slovensko ministrstvo za zunanje zadeve, ki je oba napada ostro obsodilo. Na MZZ teroristična napada ocenjujejo za grozoviti dejanji, za kateri ni opravičila. Ob tem so še izrazili upanje, da bodo odgovorni za svoja dejanja odgovarjali pred sodiščem.

Iz moskovske mestne hiše so medtem sporočili, da bodo poostrili previdnostne ukrepe pred novim letom, ki ga številni pričakajo na prostem. Sankt Peterburg je po nekaterih poročilih že odpovedal polnočni ognjemet. Ruski glavni mufti Talgat Tajuddin, vodja osrednjega muslimanskega odbora v državi, je medtem izrekel sožalje družinam žrtev in zagotovil, da ta »barbarska nasilna dejanja« nimajo nič skupnega s tradicionalnimi islamskimi zakoni. Ob tem je posvaril pred medverskimi in medetničnimi konflikti.

Poslanka in predsednica odbora za varnost in boj proti korupciji ruske dume Irina Jarovaja pa je pozvala k ponovni uvedbi smrtnih kazni za dejanja, kot so terorizem in kazniva dejanja nad otroki.

Ruske oblasti bodo po vsej verjetnosti krivce za napada iskale v regiji Severnega Kavkaza, kjer se islamisti že leta borijo proti ruskim varnostnim silam. Vodja islamističnih uporni kov Doku Umarov je svoje privržence že pozval, naj bodo dejavni v času olimpijskih iger. V Volgogradu se je že oktobra na avtobusu razstrelila samomorilska napadalka, domnevno povezana z islamističnimi uporniki na Severnem Kavkazu. Tedaj je umrlo šest ljudi.

PAPEŽ FRANČIŠEK

Brez bratstva med ljudmi ni pravične družbe

VATIKAN - Ob svetovnem dnevu miru, ki ga obeležujemo 1. januarja, je papež Frančišek v svoji poslanici Bratstvo, temelj in pot do miru opozoril na bratstvo med ljudmi. »Brez bratstva je nemogoče graditi pravično družbo ter trden in trajen mir, ki se uresničuje najprej v družini, v skupnosti moža, žene ter otrok in v mednarodnih odnosih,« je zapisal papež.

V poslanici poudarja, da lahko ta kriza spodbudi h kritičnemu premisleku glede pristnega in celostnega razvoja človeka in človeštva. »Ponuja mu rodovitno priložnost, da znova odkrije kreposti razumnosti, zmernosti, pravičnosti in srčnosti, ki so štiri osnovne naravne kreposti, potrebne za graditev družbe v skladu s človeškim dostojanstvom«.

Poslanica se dotakne tudi pojava korupcije. Ta se po mnenju papeža pojavlja na različnih ravneh, in sicer na osebni, organizirani in celo svetovni ravni. To pa je skrajno egoistično početje, meni papež. Zapisal je tudi, da so droga, ekološko onesnaževanje, kršitev osebnih človekovih pravic, tudi verskih, in denarne špekulacije, vzroki za skrajno revščino množic in tragedije migrantov. Tudi ko gre za spoštovanje narave, ki je dar človeku in je zaupana njegovi odgovornosti, je potrebna modrost in odgovornost, izpostavlja papež. Ob tem dodaja, da če bi bila obdelovanje zemlje in raba naravnih virov pravično razdeljena, bi bila zadostna človeštvu.

Papež je v svoji poslanici še poudaril, da je bratska ljubezen tista, ki človeku odpira oči in srce za spoznanje njegovega mesta v družbi in stvarstvu. Po njegovem mnenju politika in gospodarstvo ne zadoščata, če ni globljega spoznanja in sprejemanja drugega.

Nadaljevanje uvodnika

Kar zadeva našo skupnost lahko samo ponovimo željo, da bi Lettova vlada zdržala čim dlje, še najraje v leto 2015, kas si tudi sama postavlja za cilj. Z njo se je za nas marsikaj obrnilo v pozitivno smer, dobri so tudi izgledi za prihodnost. Ne bi našteval, saj o tem pišemo pogosto. Rad bi pa izrazil konkretno željo, da bi prihajajoče leto prineslo konkretno rešitev za finančno utrditev našega dnevnika, ki je danes, kot vse kaže, med vsemi slovenskimi institucijami še najbolj na prepihu.

Preživeli smo še eno leto dela v trdih pogojih. Trenutke težav in negotovosti sta nam lajšala nezmanjšano zaupanje naših bralcev in naročnikov. Obenem smo lahko računalii na oporo slovenskih ustanov, italijanskih političnih in manjšinskih predstavnikov ter predstavnikov Republike Slovenije. Še zlasti pa smo hvaležni Zadružni kraški banki in Čedajski banki, ki sta nam v kritičnih trenutkih potrdili zaupanje.

Vse to nam je pomagalo premostiti zelo zahtevno leto, ki je bilo obenem tudi leto okrogle obletnice našega slavnega predhodnika, Partizanskega dnevnika. V letu 2014 se bomo prav tako spomnili na Tiskarno Slovenijo, komaj poldrugo leto pa nas ločuje od sedemdesetletnice Primorskega dnevnika. Ta častitljiva starost še najbolj zgovorno priča o pomenu dnevnika za našo skupnost v Italiji in to nam vsi priznavajo. Naj bo leto , ki prihaja, tudi čas, v katerem bo zagotovljena naša prihodnost.

ITALIJA - Na ronškem letališču videli premierja turista

Skromni Letta v Slovenijo

Forza Italia in Severna liga bojkotirata Napolitana - Računsko sodišče: Luigi Lusi naj plača 22,8 milijona evrov

RIM, RONKE - Medtem ko se na italijanski politični sceni še naprej razvnemajo polemike, ki se nikoli ne izčrpajo, je predsednik vlade Enrico Letta komaj opazno »smuknil« v Slovenijo. Po socialnih omrežjih se je namreč razširila novica, da je premier z ženo in tremi otroki v soboto ob 16.05 pristal na ronškem letališču, kjer je najel avtomobil in se odpeljal v Slovenijo ter morda naprej na Hrvaško. Z družino bo preživel nekajdnevni dopust na tajni lokaciji.

Letta in člani njegove družine so prileteli iz Rima v Ronke z linijskim letalom družbe Alitalia, po pisanju tiskovne agencije ANSA pa predsednik vlade ni zahteval nobenih posebnih uslug. Počakal je na kovčke in nato stopil v vrsto pred agencijo za najemanje avtomobilov. Tam sta zakonca prevzela avtomobil peugeot 5008, piše spletni Piccolo. Na letališču je iskal slovenske avtocestne vinjete, ki pa so pošle. Družino so seveda spremljali varnostniki, ki pa so bili menda komaj opazni. Očividci pravijo, da jih je preprosti premier, ki potuje kot navaden turist, pozitivno presenetil.

V Rimu pa so tudi zadnji dnevi v letu vroči. Nekateri predstavniki Berlusconijeve stranke Forza Italia, ki je tako kot Gibanje 5 zvezd v odprtem sporu s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom, so predlagali bojkot predsednikove novoletne poslanice. Najostrejši odziv je prišel iz vrst njihovih donedavnih somišljenikov, Nove desne sredine Angelina Alfana. Fabrizio Cicchitto je izjavil, da je pobuda o bojkotu smešna, nekdanji odgovorni urednik TG1 Augusto Minzolini (Forza Italia) pa se je z njim zapletel v pravo medijsko prerekanje. Minzolini je za Cicchitta »karikatura samega sebe«, Cicchitto pa se je po Minzolinijevem mnenju »slabo postaral«. K pobudi proti predsedniku Napolitanu pa je pristopila Severna liga: dnevnik Padania, Radio Padania in TelePadania ne bodo poročali o novoletnem govoru Italijanom.

Enrico Letta se je v nedeljo med počitnicami v neznanem kraju vzhodno od Italije oglasil po Twitterju; napisal je, da so davki v letu 2013 nekoliko razbremenili družine ter da se bo ta trend nadaljeval tudi v letu 2014

ANSA

Ob vsakdanjem političnem govoričenju pa gre zabeležiti sodbo, ki zadeva eno najgrših lastnosti italijanskih politikov: pohlep po denarju. Kazenski postopek se še ni končal, računsko sodišče pa je odločilo, da nekdanji senator Demokratske stranke in blagajnik Marjetice Luigi Lusi mora vrniti finančnemu ministrstvu 22,8 milijona evrov. To so javna sredstva, ki jih je Lusi spravil v žep od leta 2002, ko mu je stranka dala nalogo, da pregleduje njene prihodke in odhodke.

TRST - Obračun poslanke Tamare Blažina po osmih mesecih mandatne dobe

Odnos Lettove vlade do Slovencev je pozitiven

TRST - Italijanska vlada Enrica Lette kaže do slovenske narodne skupnosti v Italiji pozitiven odnos, prav tako vladajo izredno dobri odnosi med Italijo in Slovenijo, kar je dober porok za boljše počutje slovenske manjšine. O tem je prepričana slovenska poslanka Demokratske stranke Tamara Blažina, ki je na včerajšnji tiskovni konferenci na sedežu DS v Trstu podala obračun osemmesečnega delovanja Lettove vlade in lastne dejavnosti v poslanski zbornici. Obračun je po njenih besedah pozitiven, saj vlada izkazuje pozornost do manjšine in obmejnega območja, sami Blažinovi pa je uspelo uveljaviti popravke k vladnim ukrepom, ki gredo v smer izboljšanja položaja naše skupnosti.

Za Tamaro Blažina so dobri slovensko-italijanski odnosi dober porok za boljše počutje slovenske narodne skupnosti v Italiji

FOTO DAMJAN

Letta mora nadaljevati

Blažinova meni, da je Lettova vlada v težkih razmerah opravila pomembno delo in na mednarodnem prizorišču pridobila na ugledu. Zato upa, da ji bo kljub pretresom v strankah, ki podpirajo oz. so do nedavnega podpirale vladno koalicijo, uspelo vztrajati do leta 2015 in s tem uresničiti svoj program ter nuditi potrebno stabilnost za izhod iz krize. Vsekakor vlada kaže pozitiven odnos in izredno občutljivost do slovenske manjšine, kar je tudi sad izredno dobrih odnosov med Slovenijo in Italijo, o čemer pričajo pogosta srečanja med Letto in predsednico slovenske vlade Alenko Bratušek. Letta tudi veliko računa na naše območje, želi ovrednotiti mednarodno vlogo Trsta, v sodelovanju s Slovenijo in Hrvaško pa razviti infrastrukturo.

Vse to je tudi dober porok za boljše počutje manjšine, pri čemer je Blažinova med pozitivnimi dosežki omenila predvsem sprejem predstavnikov slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji pri obeh premierih Letti in Bratuškovi v Rimu, dalje imenovanje podministra Filippa Bubbica, ki je pristojen tudi za manjšinska vprašanja, ter sklic vladnega omizja za odnose s slovensko manjšino, kjer bo treba aktivno preverjati izsledke in nadaljevati delo.

Šolstvo, tisk, prispevki

V zvezi z lastnim delovanjem v parlamentu je slovenska poslanka DS poudarila predvsem dosežke na področju šolstva, tiska in založništva ter finančnih prispevkov. Tako so bili na področju šolstva sprejeti nekateri popravki, ki gredo v smer izboljšanja zakonskih okvirov za slovensko šolstvo v Italiji. V prvi vrsti gre za to, da bo za vsako spreminjanje slovenske šolske mreže potrebno obvezujoče mnenje Deželne komisije za slovenske šole, popravki pa se nanašajo tudi na razpis natečajev za ravnatelje ter na prehodna določila o kritju ravnateljskih mest: Odobrena sta bila tudi dnevna reda, ki se nanašata na habilitacije in izobraževanje šolnikov, kjer bo morala vlada določiti posebne norme.

Na področju tiska, založništva in medijev je Blažinova izpostavila, da je tudi računsko sodišče končno podpisalo konvencijo o oddajah državne radiotelevizije RAI, kar nekaj časa pa se je posvetilo razmišljanju o poti, ki bi bila najbolj primerna za zagotovitev stabilnosti in višjih prispevkov za Primorski dnevnik. Za letos je uspelo pridobiti vnaprej sredstva za leto 2012, razmišlja pa se o drugih rešitvah, od spremembe zaščitnega zakona do vključitve postavke za dnevnik v kak vladni odlok. Vsekakor je ob sprejemanju finančnega zakona vlada sprejela tudi dnevni red, ki jo obvezuje k posebni pozornosti do manjšinskih dnevnikov.

Pomemben pozitiven premik pa gre beležiti na področju financiranja, saj je bil namreč prav na predlog Blažinove sprejet popravek k finančnemu zakonu, na podlagi katerega bodo za triletje 2014-2015-2016 slovenske organizacije v Italiji prejemale 5,5 milijona evrov, k temu pa gre dodati še 2,9 milijona evrov za dvojezično poslovanje javnih uprav in 500.000 evrov za ukrepe v videmski pokrajini: gre za 3,4 milijona evrov, ki se vračajo, potem ko je bila prejšnja Montijeva vlada skoraj izničila to postavko. Upoštevajoč, da je povsod prišlo do krčenja sredstev, gre to oceniti kot zelo pozitivno, pravi Blažinova.

Perspektive za prihodnost

Kaj pa se obeta v prihodnosti? Poslanka je napovedala pobudo za dogovor znotraj skupnega predstavništva manjšine glede spremembe zaščitnega zakona, za kar obstajajo politični pogoji, in glede novega volilnega zakona, kjer ni še jasno, kakšen model bo izbran. Ko bo to znano, bo treba v okviru tega modela izbrati določila o olajšanem zastopstvu. Dalje na šolskem področju ostaja odprto vprašanje sprejetja celovitega zakona za slovensko šolstvo, kjer bo potrebno najti skupen jezik okoli besedila, ki bi odražalo potrebe našega šolstva. S posameznimi ministrstvi je možen stalen dialog in posledično je možno reševati zadeve, pravi Blažinova, ki dobro sodeluje s poslanci in senatorji DS ter s predstavniki Južnotirolske ljudske stranke (SVP). Vsekakor bo potrebna velika pozornost, ker Lettova vlada bolj kot samostojne zakone sprejema veliko število posameznih odlokov, v katere bi lahko vključili tudi vprašanja Slovencev v Italiji.

Ivan Žerjal

Oddaja S-prehodi danes na TV Koper

KOPER - Ustvarjalci oddaje S-prehodi se bodo od leta 2013 poslovili s praznično, a tudi zabavno oddajo. Presenetili vas bodo s čisto posebno oddajo, ki jo namenjajo predvsem najstniškemu občinstvu: v studiu bodo namreč učenci OŠ Dekani in NSŠ Simon Gregorčič iz Doline, ki se bodo spoznavali s pomočjo iger, glasbenih točk in drugih zabavnih preizkušenj. Oddaja bo na sporedu danes, 31. decembra, ob 18. uri, na TV Koper.

Novoletni pohod po Pliskini poti

PLISKOVICA - Razvojno društvo Pliska in Mladinski hotel v Pliskovici organizirata tradicionalni božično-novoletni pohod po Pliskini poti, ki bo v petek, 3. januarja, s pričetkom ob 17.30. Pohodniki se bodo zbrali pod latnikom evropskega prijateljstva in odšli na 6 kilometrov dolgo Pliskino pot. Praznično ga bodo zaključili v pliskovški cerkvi, kjer bodo prisluhnili Moški vokalni skupini »Zelen« pod vodstvom dirigenta Vladimirja Brleka. Sledilo bo druženje v ogrevanem šotoru. Organizatorji prosijo, da udeleženci s seboj prinesejo svetilke.

Novoletni pohod na vrh Volnika pa bo iz Dutovelj v nedeljo, 5. januarja, ob 11. uri. (OK)

TRST - Deželna posvetovalna komisija za Slovence o sredstvih za projekte

Po seji so se zavili v molk

TRST - Zašita usta: na to smo naleteli po včerajšnji seji deželne posvetovalne komisije za slovensko manjšino, ki je tokrat, potem ko je pred božičem predlagala porazdelitev sto tisoč evrov iz Sklada za podporo dejavnostim slovenskih ustanov in organizacij, morala oceniti predložene projekte v skupni vrednosti 739 tisoč evrov, pri čemer je polovica te vsote obvezno namenjena za projekte v videmski pokrajini.

Po seji, ki je potekala na sedežu deželnega odborništva za kulturo v Trstu, ne odbornik Gianni Torrenti, ki je vodil zasedanje, niti predsednika krovnih organizacij SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka niso hoteli dajati izjav z utemeljitvijo, da včeraj ni šlo za dokončno odločitev, saj je le-ta v pristojnosti deželne uprave, ker je komisija posvetovalnega značaja. Tako uradnega komentarja ni, medtem ko je včeraj Radio Trst A poročal o tem, da ni prišlo do dogovora med krovnima organizacijama.

Kljub uradnemu molku pa nam je nekaj vseeno uspelo izvedeti, npr. to, da se z oceno, ki jo je o prijavljenih projektih (le-teh je bilo skoraj štirideset) dala pristojna deželna tehnična komisija, vsi niso popolnoma strinjali zaradi nejasnosti glede kriterijev ocenjevanja. Nekateri projekti so bili dobro pripravljeni, nekateri drugi pa so bili napisani zelo površno. Nekaj se je popravilo, tako da je na koncu del članov komisije podprl popravljen predlog, ki je prišel iz deželnih uradov, nekateri pa so se vzdržali.

Odločitev je zdaj v rokah deželne vlade, več se bo izvedelo verjetno čez kakih deset dni. Včerajšnja je bila tudi zadnja seja deželne posvetovalne komisije za Slovence v letošnjem letu in tudi v tem mandatu, ki se izteče prav danes, tako da bomo v prihodnosti najbrž priče sejam, ki se jih bodo udeleževali novi člani komisije, od katerih so nekateri že znani.

Deželni posvetovalni komisiji za Slovence se mandat 2008-2013 izteka

ARHIV

LJUBLJANA - Silvestrovanja

Na zadnji dan leta v Sloveniji številne prireditve na prostem

LJUBLJANA - Zadnji dan leta po Sloveniji organizirajo številne prireditve. Najprej bodo prišli na vrsto najmlajši, ki jih bo ponekod še obiskal Dedek Mraz, sledile bodo večerne zabave za starejše in silvestrovanja na prostem. Najbolj pogumni bodo novo leto na Obali pozdravili s skoki v morje, priložnosti za pogumna, vesela in dobra dejanja pa bo povsod dovolj.V Ljubljani, kjer je že ves december praznično vzdušje, bodo silvestrovanja tudi letos potekala na Kongresnem, Mestnem in Pogačarjevem trgu ter na Trgu francoske revolucije. Silvestrovanje na Kongresnem trgu je namenjeno širšemu krogu obiskovalcev, zadnji dan leta bodo tam nastopili Samuel Lukas, Tanja Žagar in Čuki.

Na Mestnem trgu bosta nastopili Alenka Godec in Nuša Derenda, program na Pogačarjevem trgu je namenjen ljubiteljem slovenskih izvajalcev popularne in narodno zabavne glasbe. Na Trgu francoske revolucije pa bodo nastopili izvajalci rock glasbe, med drugim Demolition group in Zaria.

V Mariboru bo najprej otroško rajanje s čarodejem, kasneje pa še «pravo» silvestrovanje z glasbenimi zasedbami. Klasičnega ognjemeta ne bo. Ognjemetu so se prav tako odrekli na Ptuju, pripravljajo pa silvestrovanje na prostem.

Najbolj pogumni bodo novo leto pozdravili s tradicionalnimi skoki v morje, ki se bodo tokrat odvijali na osrednji portoroški plaži pod hotelom Metropol, sledil pa bo še praznični veliki ognjemet. Tudi v Kopru bodo najdaljšo noč v letu tradicionalno pričakali na prostem. Že čez dan bo na Promenadi in pred Mandračem obiskovalcem na voljo Novoletna tržnica, med 17. in 20. uro pa bodo pred Mandračem in v bližnji Taverni organizirali tudi Zimsko vas z delavnicami za otroke. Ti bodo v Taverni dočakali tudi prihod Dedka Mraza.

Primorski dnevnik

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

SSG - Predstavitev knjige »Nočni pogovori« ob življenjskem jubileju legendarne igralke Štefke Drolčeve

»V Trstu sem dojela bistvo igralskega poklica«

Kaj je tisto, kar človeka vodi naprej, mu je v oporo, da ga viharji in nevihte življenja ne premagajo? Odgovor »ljubezen in čustva« se lahko zdi banalen. Ko pa slišimo govoriti legendarno slovensko igralko Štefko Drolc, se zamislimo tudi o večplastnosti njihovega pomena. Na nedeljskem literarnem večeru v veliki dvorani Slovenskega stalnega gledališča sta njeni globoka čustvenost in zavzetost prevzeli prisotne. Njej v čast so se navzoči dvignili in ji dolgo ploskali. Vezna nit srečanja je bila predstavitev knjige dramaturga Alena Jelena Nočni pogovori, ki je bila še posebno slovesna, ker je potekala ob njenem visokem življenjskem jubileju.

Igralec Vladimir Jurc je večer doživeto povezoval. Z njegovimi besedami so se spajali odlomki iz knjige, ki jih je podajala igralka Maja Blagovič, glasbeni nastop Lare Komar in Igorja Zobina ter magnetofonski zapisi. V karizmatični osebnosti Drolčeve se prepletajo krhkost in poetičnost, eleganca in suverenost, čut za humor ter navezanost na hčerko Lučko. Tenkočutna igralka je stopila od vrste do vrste in osebno nagovorila prav vsakogar med občinstvom.

V svoji bogati igralski karieri je Štefka Drolc upodobila različne ženske like. Julija, junakinja Shakespearove tragedije, učiteljica Lojzka Cankarjevih Hlapcev, Ismena Smoletove Antigoni, Katerina Ivanovna Zločina in kazni Dostojevskega so le nekateri izmed njih. Nemogoče je obiti tudi njen doprinos k slovenski filmski ustvarjalnosti. Kako ne omeniti prizora prvega slovenskega igranega celovečerca Na svoji zemlji, v katerem v vlogi mlade Tildice po naporni hajki s partizanom Drejcem med naletavanjem snega počiva v gozdu.

V knjigi Nočni pogovori Igralci v etru (Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega) dramaturga in režiserja Alena Jelena je dobilo prostor 28 pogovorov z igralskimi legendami iz vseh slovenskih gledališč. Ti predstavljajo sad njegovega plodnega sodelovanja v uredništvu nočnega programa Radia Slovenija. Kot je povedala urednica Petra Pogorevc, so skušali v knjigi ohraniti intimo radijskih oddaj. Razgovor z Alenom Jelenom je še dodatno podčrtal pomen tega dela, saj ne gre le za pričevanje veličastnih poklicnih karier, ampak tudi za močan utrip osebnih plati igralcev. Avtorju so izpričali zasebne delce lastnega jaza, za katere celo njihovi kolegi niso vedeli.

Še posebno pomembni so za naš prostor pogovori z Zlato Rodošek, Aleksandrom Valičem, Miho Balohom in Miro Sardoč, saj izrisujejo neizbrisno podobo slovenskega povojnega gledališča v Trstu. Ob obujanju spominov na tiste čase je pogled Štefke Drolc postal še bolj žareč: »Tu sem dojela, da igralski poklic ni namenjen meni v veselje, temveč temu, da nekomu nekaj dam. Kar sem tu doživela, je neznansko dragoceno za moje notranje občutje. Čakali so nas pred vrati in za njih smo bili „naša Štefka“, „naša Zlata“, „naš Silvij“, „naš Joško“...« Skoraj čudo, kako tudi pred očmi mlajših zažarijo časi, ko se je poklicno gledališče snovalo po raznih društvih in dvoranah in ko so naši ljudje iz vseh koncev prihajali z avtobusi, da bi si prvič na velikem odru takratnega kina Fenice v samem centru mesta ogledali slovensko predstavo. Tedaj je zaradi mraza zledenela voda v kozarcih igralcev, a v nabito polnih prostorih je publika, vsa zavita v plašče, trepetala iz drugih razlogov. Dogajalo se je nekaj dolgo pričakovanega. Slovenski jezik je lahko spet dobil svoj med fašizmom s silo utišan glas.

Seveda, takratni časi so bili nekaj popolnoma drugačnega od sedanjih. Tisti, ki vsega tega osebno nismo doživeli, ne moremo natančno vedeti, kako je res bilo in nostalgija ne bi nikamor pripeljala. Pa vendar se kot dedičem tega neizmernega bogastva lahko marsikomu porodi vprašanje: »Kaj pa zdaj?« Na večeru je nekako iz ozadja prišla na dan potreba, da je pomembno raziskati, zakaj ljudje danes niso srečni v gledališču. Kvalitetne predstave in strokovno vodstvo nista dovolj, da se zapolni vrzel distance med publiko in gledališčem. V kriznih časih bi morala biti vloga našega gledališkega hrama še bolj ključna.

Vesna Pahor

Štefka Drolc: »Tu sem dojela, da igralski poklic ni namenjen meni v veselje, temveč temu, da nekomu nekaj dam. Kar sem tu doživela, je neznansko dragoceno za moje notranje občutje«

DAMJAN

ODBOR DOLCI - Jutri popoldne v Trstu

Pohod za mir

Zbirališče ob 15.30 na Trgu Garibaldi - Poziv k številni udeležbi

Lanski pohod za mir po mestnih ulicah ARHIV

V kavarni San Marco so včeraj predstavili letošnji Pohod miru, ki bo kot vselej potekal prvi dan v letu. Zbirališče bo jutri ob 15.30 na trgu Garibaldi, kjer se zbirajo številni priseljenci in je blizu kraja, kjer se zbirajo muslimanski verniki za petkovo molitev. Predstavniki Odbora Danilo Dolci in Mize za mir so obrazložili namen in potek pohoda. Govorili so Luciano Ferluga, Alessandro Capuzzo, deželni svetnik Franco Codega, Sabina Nuhefendić in Odinea Zupin.

Govorniki so se predvsem osredotočili na besede in dejanja papeža Frančiška ter izrazili upanje, da bo povsod v svetu, kjer so vojne, zavladal mir. Nuhefendićeva se je zahvalila mestu in njenim predstavnikom za sprejem, ki so ga bili deležni ona in vsi, ki sestavljajo številno skupnost bosanskih ljudi. Predsednica Salaama Odinea Zupin pa je posredovala zadnje novice iz Betlehema in se zahvalila maloštevilnim politikom in predstavnikom mesta, ki stalno spremljajo delo tržaških prostovoljcev, posebno podžupanji Fabiani Martini. Zahvalila se je tudi slovenskim medijem in bila zaradi pomanjkljivega poročanja kritična do italijanskih, ob njenih besedah pa je novinar dnevnika il Piccolo jezno zapustil tiskovno konferenco.

SSG - Danes poteče pogodba Diani Koloini

Čakajoč na umetniškega vodjo

Slovensko stalno gledališče (SSG) je pred časom ukinilo lik ravnatelja, z jutrišnjim novim letom pa bi se lahko začasno znašlo brez umetniškega vodje. Uporabiti moramo pogojnik, čeprav nedvomno drži, da bo danes potekla pogodba sedanji umetniški vodji Diani Koloini in da njenega naslednika ali naslednice zaenkrat ni.

Upravni svet SSG še ni sprejel nobene odločitve v zvezi s peterico kandidatov, ki so se prijavili na jesenski razpis (zadnji rok za prijavo kandidatur je bil 18. november). S predsednico Majo Lapornik nam včeraj ni uspelo govoriti, iz krogov SSG pa smo izvedeli, da naj bi se Diana Koloini, ki je tudi ena od kandidatk za novega umetniškega vodjo, lahko začasno obdržala za »umetniškim krmilom« gledališča. Najverjetnejši scenarij je, da bo še naprej opravljala svoje delo do imenovanja novega umetniškega koordinatorja. Kdaj bo do novega imenovanja prišlo, pa zaenkrat ni znano. Koloinijeva včeraj dogajanja ni komentirala, uradnih sporočil do popoldanskih ur ni prejela.

Slovensko stalno gledališče preživlja prehodno fazo, saj se bo februarja zaključil tudi mandat upravnega sveta. Medtem ko ni znano, kdo bo v nadaljevanju gledališke sezone vodil umetniško delo, pa se delo v Kulturnem domu nadaljuje. 10. januarja bo na sporedu nova premiera z enodejankama Spira Scimoneja Dvorišče in Koli v režiji Marka Sosiča; nekaj dni zatem pa se bodo začele vaje v okviru najbolj ambiciozne domače produkcije v sezoni - uprizoritev dela A. P. Čehova Striček Vanja (režija Ivice Buljana). (af)

PRISTANIŠKA KAPITANIJA - Letni obračun

Rešujejo kopalce, pregledujejo ladje in lovijo divje ribiče

Podatke so predstavili na sedežu tržaške pristaniške kapitanije FOTO DAMJAN

V sklopu deželne pomorske direkcije Furlanije-Julijske krajine deluje 250 pripadnikov obalne straže: glavni sedež je v Trstu, druga po pomembnosti je pristaniška kapitanija v Tržiču, sledijo pa še Gradež, Porto Nogaro, Lignano in Marano Lagunare. V tej deželi razpolaga obalna straža s 13 motornimi čolni in 10 avtomobilskimi patruljami, v letu 2013 pa je priskočila na pomoč 67 plovilom in 175 osebam v težavah.

Letni obračun je včeraj predstavil kapitan bojne ladje Natale Serrano, ki je nadomeščal upravičeno odsotnega pristaniškega poveljnika Goffreda Bona. Obalna straža sodi pod okrilje italijanske vojaške mornarice, njena dejavnost pa je zelo razvejana. V tem letu je v pristanišča dežele FJK priplulo 7117 ladij, osebje pristaniških kapitanij pa je pregledalo 137 italijanskih in 96 tujih ladij. »Ko so prekrški posebno hudi, ladji začasno prepovemo nadaljnjo plovbo. To se je letos zgodilo v šestih primerih,« je povedal Serrano. Obalna straža predvsem v poletnih mesecih vseskozi nadzira kopališča (letos 637 kontrol) in športna plovila (1643 kontrol). Posamezno kopališče obiščejo v povprečju trikrat na mesec, Barkovlje pa so še posebno pod nadzorom, saj na tem območju obalna straža aktivno sodeluje z mestnimi redarji in policijo.

Številne so bile nadzorne dejavnosti na območjih, ki so v državni lasti, obalna straža pa preverja tudi spoštovanje predpisov v zvezi z ravnanjem z ladijskimi odpadki. Preverjanj je bilo 88, vsako pa traja tri ali štiri dni, saj poleg dokumentov na sami ladji pregledajo potrdila podjetij, ki odvažajo odpadke in dejansko pot odpadkov. Posebno poglavje predstavljajo ostanki nafte na dnu tankerjev. »Nadzor nad ribiči, ribarnicami in gostilnami je včasih tarča kritik, češ da smo prestrogi. Mi ščitimo potrošnike, ki morajo vedeti, kaj imajo v krožniku,« je dejal Serrano. Občasno zalotijo ljudi, ki ribarijo na območju naftnega terminala ali škedenjske železarne, pa tudi v miramarskem morskem rezervatu (skupno 9 primerov). Goljufije pa zadevajo pogosto lažne podatke o izvoru rib - ko recimo piše, da so iz Tržaškega zaliva, v resnici pa prihajajo iz južne Italije.

Obalna straža je v tem letu v različnih sektorjih podala 58 kazenskih ovadb (precej več kot lani) in naprtila 481 denarnih kazni v skupnem znesku 245.389 evrov, zasegla pa je 2,5 tone rib in drugih jedi. (af)

FIOM-CGIL - Novoletna tiskovna konferenca sindikata kovinarjev

V letu 2014 ponovna rast brez novih delovnih mest

Borini: Javne uprave in institucije morajo nujno ukrepati

Fiom je mnenja, da je zdaj skrajni čas za rešitev vprašanja škedenjske železarne

ARHIV

Leto 2013 je pomenilo za Trst začetek procesa deindustrializacije, nadaljevanje po tej poti pa bi bilo za tržaško gospodarstvo pogubno. Dovolj je pomisliti na negativne podatke, ki so jih zabeležili v trgovini, v sociali, v manjši kupni moči ljudi, ali na demografski upad. Zaradi tega so nujni ukrepi. Napovedana ponovna rast v letu 2014 ne bo namreč prispevala novih delovnih mest. Zato morajo javne uprave in institucije delovati v sistemu ter spodbujati sinergično povezavo med industrijskimi in pristaniškimi dejavnostmi, nenazadnje pa je nujno vlaganje v raziskovanje oziroma znanstvene centre, ki morajo privabiti investitorje z namenom prenosa tehnologij in proizvajanja novih produktov z visoko dodano vrednostjo.

Industrijske, pristaniške, raziskovalne in druge dejavnosti na Tržaškem je torej mogoče rešiti in razvijati, toda nujno je tesno sodelovanje in še predvsem politična volja, poudarja pokrajinski sindikat kovinarjev Fiom-Cgil, ki je včeraj na tiskovni konferenci podal obračun opravljenega dela v letu 2013 ter prispeval nekaj predlogov za prihodnost. Stališče sindikata je na daljšem srečanju z novinarji razložil pokrajinski tajnik Fioma Stefano Borini, medtem ko sta o težavah in perspektivah v raziskovalnem sektorju oz. v malih in srednjih podjetjih govorila Fabio Barbo in Erika Innendorfer.

Borini je analiziral položaj in uporabo socialnih blažilcev v različnih panogah ter se uvodoma osredotočil na tržaške urade družbe Fincantieri, kjer je v dopolnilni blagajni približno 30 uslužbencev. Tudi ladjedelniški sektor je namreč prizadela kriza, med podjetji v težavah pa je Borini omenil družbi Gurian in Welding. Na področju načrtovanja in izdelave motorjev je bila letošnja »novost« kriza tovarne velikih motorjev Wartsila, ki je prvič po 10 letih segla po dopolnilni blagajni. To je sicer po zagotovilu skupine le začasen ukrep, ki se bo zaključil sredi aprila. Med glavnimi vprašanji je seveda škedenjska železarna. Za kovinarski sektor je bilo leto 2013 sploh dramatično (že v začetku leta je izgubilo službo 132 delavcev podjetja Sertubi), zaposleni v železarni in v povezanih dejavnostih pa so zadihali po napovedi, da bo tovarno prevzela skupina Arvedi. Postopek se je sicer v zadnjih mesecih zaustavil, konec tedna pa je bil storjen pomemben korak naprej. Družba za energetske storitve GSE je sprejela zahtevo po predčasni razpustitvi t.i. konvencije Cip6/92, ki jo je vložila družba Elettra glede lastnega obrata v železarni, to pa je bil eden izmed pogojev za podpis pogodbe med družbo Elettra in skupino Arvedi. Denar, ki ga bo zdaj prispevala država, je dodal Borini, bo treba vložiti v zaščito okolja in preobrazbo železarne.

A.G.

MEJNA POLICIJA - Na Tržaškem tudi večji zaplembi heroina

V zadnjih treh mesecih ustavili več kot dvesto migrantov

V 12 mesecih so preverili istovetnost 61.355 ljudi, pregledali 22.116 vozil, izvedli 68 aretacij ter podali več kot 400 kazenskih ovadb na prostosti, naleteli so na več sto nezakonitih priseljencev in zaplenili 2324 artiklov s ponarejenimi blagovnimi znamkami. Tako lahko obnovimo delo mejne policije v tržaški pokrajini v letu 2013. Tržaška kvestura med drugim ocenjuje, da je sodelovanje s slovensko policijo zgledno.

Mejna policija je 24 ur dnevno dejavna na obmejnem pasu, po katerem se redno premikajo migranti iz najbolj nesrečnih držav. V zadnjih treh mesecih so na Krasu ustavili približno dvesto pribežnikov, največ je bilo državljanov Eritreje, Somalije in Pakistana. Mejna policija navaja, da so vsi prispeli v Italijo po naporni poti po Balkanu, velika večina pribežnikov pa je bila namenjena v severno Evropo. Med njimi je bilo več mladoletnikov, za katere trenutno skrbijo v primernih centrih. Julija je mejna policija onesposobila kriminalno organizacijo, ki je spodbujala nezakonito priseljevanje somalijskih državljanov. Za zapahi se je znašlo deset ljudi, zasegli pa so več vozil za prevažanje migrantov. Preiskavo je koordiniral državni tožilec Giorgio Millillo s tržaškega okrajnega urada za boj proti mafiji.

Več zaplemb so zabeležili v sodelovanju s carinsko upravo. Avgusta so v dveh avtomobilih iz Romunije odkrili več sto parfumov in čevljev s ponarejenimi znamkami, novembra je sledila zaplemba slabih dva tisoč kosov blaga.

Mejni policisti pri Fernetičih TRŽAŠKA KVESTURA

V zadnjih treh mesecih je mejna policija zaplenila tudi večje količine drog. Oktobra je v sodelovanju z mobilnim oddelkom policije na Krasu aretirala avstrijskega državljana, ki je imel v avtu 1,5 kilograma heroina in opija. Decembra pa so pri Garibaldijevem trgu zasačili troji-co turških državljanov s 4,4 kilograma heroina.

Med nalogami mejne policije je tudi sprejemanje in izročanje obsojencev ter osumljencev. Letos so slovenske oblasti izročile italijanska roparja iz Bergama Mattio Zambettija in Eugenia Russa, ki sta bila junija lani v Kopru pravnomočno obsojena na 6 in 13 let zapora zaradi ropa v banki v Luciji. V Bergamu sta osumljena ropa, oderuštva in izsiljevanja.

VARNOST - Poziv sindikata SAP

»Racionalizirajte pet policijskih sil«

»Naši avtomobili so stari, prevozili so več kot 200 tisoč kilometrov, primanjkuje pa celo denar za manjša popravila in nakup zimskih gum,« obtožuje neodvisni sindikat policije SAP. Sindikat v novoletnem tiskovnem sporočilu navaja, da primanjkujejo tudi uniforme, da so računalniki v policijskih uradih stari, kljub vsemu temu pa policisti beležijo lepe dosežke. V letu 2014 se bo delovna sila zmanjšala za 15.000 enot v primerjavi s prejšnjimi leti. »To je druga plat medalje, tudi v tržaški pokrajini so težave,« opozarja SAP.

»Politika naj bo konkretna, začasni in površni ukrepi niso dovolj. Najprej naj racionalizira pet italijanskih policijskih organov, kakor so naredili v Franciji,« poziva SAP. V Italiji so dejavni policija, karabinjerji, finančna straža, gozdna straža in pazniki (oziroma pravosodna policija).

Sindikat opozarja vlado, da je med pripadniki varnostnih sil razširjeno nelagodje, saj se morajo vsak dan soočati z osebnimi problemi, podobnimi tistim, zaradi katerih množice državljanov protestirajo na trgih in ulicah. »Obenem pa morajo delovati kot varnostne blazinice med protestniki in institucijami. Pogosto jih eni obtožujejo, da so nasilni, drugi pa da niso dovolj učinkoviti,« še piše v tiskovnem sporočilu.

Pri Slivnem vinjen voznik z zelenimi lističi

V nedeljo popoldne sta policista z devinsko-nabrežinskega komisariata kazensko ovadila 41-letnega slovenskega državljana A. F. Ko sta se peljala proti Mavhinjam, sta policista na križišču za Slivno zagledala ustavljen avto znamke Citroen. Avto je bil ustavljen sredi ceste s prižganim motorjem in lučmi. Po navedbah policije je imel voznik rdeče oči in je težko govoril. Na desnem sedežu pa je ležala steklena posodica s posušenimi zelenimi lističi. Šlo je za nekaj več kot 9 gramov marihuane za osebno rabo, ki sta jo policista zaplenila. S pomočjo prometne policije pa je voznik opravil še alkotest, ki je pokazal, da je vozil pod vplivom alkohola. Odvzeli so mu vozilo in vozniško dovoljenje ter ga kazensko ovadili.

Vsem svojim članom
in njihovim družinam

želi vesele praznike
in srečno 2014

ZVEZA
VOJNIH
INVALIDOV

Gostilna
Scabar
Giorgio in Amalija Scabar
voščita vsem
klientom
srečno novo leto
Ul. Erta S. Anna 63 - TRST
Tel. 040.810368

Bar "G"
Fernetiči 13
Repentabor
tel. 040 216978
VOŠČI VSEM SREČNO 2014
ODPRTO VSAK DAN OD 6.00 DO 21.00

RISTO BAR GROTTA
Restavracija, Pizzeria
Časopisi, Tobakarna
HOTEL
Milič
od leta 1883
BRIŠČIKI 87 - 10, tel. 040.327330
www.ristobargrotta.it
ZAPRTO OB PONEDELJKIH

ŠUŠHMEL
REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS
PAROVEL S. & SAIN A. SAS
Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

DRUŠTVENA GOSTILNA
KONTOVEL
Upravitelj RAKIC Dario
Ribje specijalitete
Kontovel 152 - Trst
Tel.: +39 040 225168
Mob.: +39 3661446272

KAVARNA GRUDEN
SREČNO
NOVO LETO!
KAVARNA
GRUDEN
Nabrežina 89

AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA
ENZO
SREČNO
NOVO
LETO!
Redni vzdrževalni pregledi
na avtomobilih in avtodomih
vseh znamk
Priprava vozil za
tehnični pregled
Pooblaščena
Ford delavnica
Občine - Bazoviška ul.
Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

nuova
Tecnoutensili
3 LETA GARANCIJE
in servis
Oleo-Mac
Občine
Proseška ulica,7
040 212397
info@tecnoutensili.eu

Pekarna Bar
Slaščičarna
Marc
Rudy
Ul. Kosovel 24 - BAZOVICA
Tel. 040.226171 - 040.226444

BIZJAK BORIS
Nabrežina Kamnolomi 63/A
• Izkopi - rušenje - kanalizacija
• gradbena, gozdna in
cestna dela
Tel. 040.200103 - Fax 040.2024145 - Mob. 335.6939992
impresabizjak@spin.it

50 AURORA VIAGGI 1963-2013
POTOVALNI URAD
AURORA VIAGGI
Zaupajte izkušenosti!
TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

VČERAJ - Obisk predstavnikov ZKB v naši redakciji

Primorskemu dnevniku kot stebru manjšine zagotoviti prihodnost

Ko smo bili v redakciji včeraj na delu za novoletno izdajo Primorskega dnevnika, sta nas obiskala predsednik in član upravnega odbora Zadružne kraške banke Sergij Stancich in Adriano Kovačič. Obisk je bil priložnost za izmenjavo voščil in neformalen pogovor o aktualnih vprašanjih.

V ospredju je bil nelahek položaj našega dnevnika in negovosti kar zadeva njegov dosedanji sistem javnega financiranja. Vodstvo dnevnika se je pri tem zahvalilo predstavnikoma ZKB za pozornost in razumevanje pri premoščanju likvidnostnih težav. Skupna je bila ocena, da mora Primorski dnevnik kot nosilni steber manjšinske skupnosti ohraniti svoj nenadomestljiv položaj in dobiti možnosti nadaljnjega razvoja.

LICEJ PREŠEREN - Cankarjevo priznanje

48 udeležencev šolskega tekmovanja, devet jih gre na regijsko tekmovanje

Poezija je za mlade bralce pogosto trd oreh. Morda se jim zdi preveč abstraktna, prezahtevna, preveč oddaljena od njihovega vsakdana. Slovenska državna komisija, ki določa čtivo za tekmovanje za Cankarjevo priznanje, pa očitno ne verjame tem klišejskim predstavam najstnikov, saj je zanje letos izbrala skoraj brez izjeme pesniška besedila. Osrednji temi letošnjega tekmovanja, kot so organizatorji zapisali v razpisu, sta torej raznovrstnost in aktualnost poezije, njegov naslov pa V naročju besed. Zakaj ta naslov? Verjetno zato, ker lahko v poeziji vsakdo najde zavetje za svoje občutke, obenem pa jo tudi sam objame, jo ponotranji in jo naredi za svojo.

Tudi menorji na Liceju Franceta Prešerna smo bili nad odzivom naših mladih bralcev prijetno presenečeni, saj se je na tekmovanje prijavilo kar šestdeset dijakov in dijakinj; posebno pohvalo zaslužijo dijaki klasične vzporednice, saj so se že drugo leto zapored prijavili vsi, brez izjeme.

S pomočjo mentorjev prof. Majde Artač, Alenke Štoka, Barbare Zlobec, Tanje Zorzut in Elia Bastjančiča so se torej dijaki kmalu po začetku šolskega leta začeli poglabljati v zvok in pomen pesniških besedil.

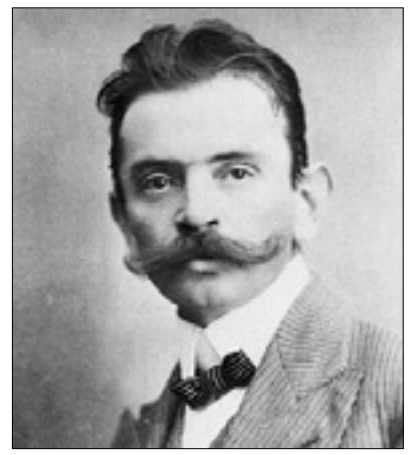

Ivan Cankar ima naslednike

Prvošolce je pesnica Saša Vegri popeljala v mavrični mozaik domišljijske pokrajine, v kateri živijo otroci, odrasli in starši, s pisano zbirko Naročje kamenčkov. Zbirka najstnike nagovarja z nekonvencionalno odkritosrčnostjo in ob tradicionalnih temah odpira tudi vprašanja o bolečini in uporu, ki zaznamujeta otroštvo in mladost, spregovori pa tudi o materinstvu in starševstvu.

Drugi in tretji letniki so segli po bolj klasičnem čtivu, spoznavali so namreč zbirko Nekoga moraš imeti rad pred kratkim preminulega pesnika Ivana Minattija. Nekatere je bolj pritegnila krhka ljubezenska lirika, druge lirični pejsaži in impresionistične pokrajinske vedute, v katerih zaživi otožno Barje, spet druge nežna in rahločutna intimistična poezija, ki razkriva stiske modernega človeka.

Še posebno srečna izbira je doletela predzadnje in zadnje letnike, saj nas je Marko Kravos, avtor zbirke V kamen, v vodo prišel obiskat na šolo in nam v prvi osebi razkril skrivnosti svojega avtorskega izbora, v kateri trpko eksistencialno refleksijo blaži ironično-parodična drža in zanj značilen humor, pa naj bodo verzi vklesani v kamen ali nanizani na mimobežeči val Katulove tradicije.

Kljub pustošenju gripe in delovnim obveznostim, ki bremenijo naše dijake, se je na šolskem tekmovanju, ki je potekalo 4. decembra, kar oseminštirideset dijakov in dijakinj spopadlo z nalogo, ki predvideva razumevanje, analizo, vrednotenje in osebno interpretacijo besedil.

Bronasto priznanje prejmejo:

1. skupina: Simon Kravos, Tina Buzan, Noel Piščanc in Jan Ostolidi (vsi obiskujejo IV. v.g.); Simon in Tina sta izbrana za regijsko tekmovanje.

2. skupina: Mojca Petaros (V. v.g.), Bor Samsa (3.b), Nika Košuta (2.b), Danilo Devetak (3.b), Urška Petaros (I. kl. lic.), Andraž De Luisa (3.b) in Neža Petaros (2.b); Mojca, Bor, Nika in Danilo so izbrani za regijsko tekmovanje.

3. skupina: Nina Pahor (III. kl. lic.), Belinda Trobec (II. kl. lic.), Milena Legiša (5.b), Caterina Cossutta (II. kl. lic.), Nada Tavčar (III. kl. lic.), Matej Jazbec (4.b); Nina, Belinda in Milena so izbrane za regijsko tekmovanje.

Vsem iskrene čestitke!

Tekmovanje za srebrno in zlato priznanje se nadaljuje na regijski ravni v Kopru ter na državni ravni v Ljubljani. Dijaki bodo morali vzeti v roke novo čtivo, in sicer Skrivnosti Ivana Grafenauerja (1. letniki), Krajino v molu Dušana Šarotarja (2. in 3. letniki) ter roman (edino prozno delo) Angel pozabe Maje Haderlap (4. in 5. letniki). Želimo jim še veliko uspeha in užitka pri branju, seveda pa tudi, da bi zase našli tisto pesem, ki jih bo spremljala še naprej, tisto, kot je rekel Tone Pavček, »z rano in rožo zaznamovano«.

OBČINA - Predstavili občinski načrt za evidentiranje in monitoražo dreves

Javno zelenje bistveno za kakovost življenja Vsako odstranjeno drevo nadomeščeno z drugim

Na tržaški občini so včeraj predstavili načrt za prenovo mestnega drevesnega premoženja, ki predstavlja za Trst veliko bogastvo. Gre za številne zelene površine kot so, med drugim, mestni parki Farned, Villa Giulia in drugi. Skupaj obsega fond kakih 150 tisoč dreves. V tem okviru so jih v režiji pristojnih občinskih služb doslej evidentirali približno 16 tisoč in jim vse od leta 2000 pozorno sledijo.Občinske službe izvajajo monitoražo njihovega zdravstvenega stanja in iz fitosanirarnega vidika in posegajo z odstranjevanjem in saditvami, ko se za to izkaže potreba.

Pri tem je bistvenega pomena varnostni vidik, kajti določeno število dreves postane sčasoma nevarnih, da se sama zrušijo, z vsemi možnimi posledicami. Tržaška občina tako v povprečju zamenja kakih 150 dreves letno. Kot določa pravilnik o javnem zelenju se vsako odstranjeno drevo nadomesti z drugim, iste sorte in na istem mestu.

O občinskem načrtu na tem področju so na včerajšnji tiskovni konferenci govorili župan Roberto Cosolini, odbornik za javno zelenje Andrea Dapretto, direktorica službe Antonia Merizzi in tehniki Andrea Biro Zoltan, Renato Ravara in inženir Giovanni Zvara.

Povedali so, da so drevesa dragoceno kolektivno imetje, bodisi kar zadeva ekologijo, kakovost življenja in tudi kakovost krajine. Zaradi tega je tudi povečana občutljivost, ko gre za odstranjevanje dreves, še zasti ko gre za drevesa velikih dimenzij. Zato so tudi občani poklicani, da po svojih močeh branijo in ohranjajo javno zelenje. Občinski tehniki so napovedali, da bodo tudi v prihodnje nadaljevali s štetjem in monitoražo dreves, v kratkem naj bi jih evidentirali nadaljnjih 4 do 5 tisoč.

Župan Cosolini se je zahvalil pristojnim občinskim izvedencem in poudaril zavzetost občine za ohranjanje javnega zelenja, pri čemer pa naj ima absolutno prednost varnost občanov.

Tržaška občina v povprečju zamenja kakih 150 dreves letno. Na fotografiji pogled na drevored XX. septembra

KROMA

TV DOKUMENTAREC - 1. januarja na slovenskem TV programu RAI

Spomin na 60 let Avsenikovih melodij v režiji Aleksija Jercoga

V sredo, 1. januarja, ob 20.50 (po večernem televizijskem dnevniku), bo po slovenskem TV programu RAI na voljo ogled dokumentarnega filma z naslovom Spomin - Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah, katerega scenarij in režijo je podpisal Aleksi Jercog.

Dokumentarni film, katerega javna predstavitev je bila minulega 12. decembra v dvorani SKD Valentin Vodnik v Dolini, je nastal v jubilejnem letu 2013, ko smo obeležili 60. obletnico nastanka glasbe bratov Slavka in Vilka Avsenika. Aleksi Jercog, ki je svoja raziskovanja zgodovine Avsenikove glasbe že objavil v knjigah S pesmijo našo (2005) in S polko v svet (2008), je ob tej priložnosti ujel v kamero pričevanja triintridesetih protagonistov Avsenikovih glasbenih poti: od članov družine Avsenik preko glasbenikov in pevcev Ansambla bratov Avsenik do muzikologov, skladateljev, besedilopiscev ter drugih kulturnih in glasbenih delavcev. Nastal je tako enourni dokumentarec, v katerem je prikazano, kako na Avsenikovo glasbo gledajo in kako jo doživljajo tudi naši zamejski glasbeniki, poslušalci in ljubitelji domače glasbe. Na dan prihaja pomen, ki ga je ta glasba imela za Slovence v Italiji, kako se je po zaslugi Avsenikov rodilo desetine ansamblov na Tržaškem in Goriškem, kako navdušujoče je bilo vzdušje, ko so naši ljudje pričakovali Avsenikove koncerte in plošče.

Namen režiserja je bil tudi osvetliti ne samo dosežke, ampak predvsem človeško plat članov družine Avsenik ter zamejskih navdušencev, pa tudi vzdušje, čustva, skratka emocionalno plat Avsenikove glasbe.

SV. IVAN - V nedeljo podelili Černetovo nagrado šolskim sestram

Priznanje za plodno delovanje

Nedeljske podelitve se je udeležilo veliko število prijateljev in bivših gojencev doma šolskih sester

FOTO DAMJAN

Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja so v Trstu prisotne že od leta 1895, že več desetletij pa imajo svoj sedež pri Sv. Ivanu, kjer se ukvarjajo bodisi s pošolskimi dejavnostmi bodisi z oskrbovanjem ostarelih oseb. V širši javnosti so znane in priljubljene zaradi svojega nesebičnega plodnega dela na vzgojnem, verskem, šolskem, kulturnem in socialnem področju, zato je bilo pravzaprav naravno, da prejmejo obnovljeno, že 26. Nagrado Dušana Černeta, ki jo podeljuje istoimenska knjižnica, s čimer so postale ene od letošnjih treh prejemnikov te nagrade ob Kulturnem centru Lojze Bratuž iz Gorice in beneškem duhovniku msgr. Marinu Qualizzi.

Svečana podelitev, do katere je prišlo po 13-letnem premoru (nagrado, ki se podeljuje od leta 1976, so namreč zadnjič podelili leta 2000) je potekala v nedeljo popoldne v domu šolskih sester ob množični prisotnosti pobudnikov, prijateljev, predstavnikov prejšnjih nagrajencev ter seveda sester, pa tudi številnih bivših gojenk in gojencev, ki so s tem hoteli izraziti hvaležnost redovni skupnosti, ki je veliko storila zanje. Ob nastopu mešanega kvarteta iz Ajdovščine pod vodstvom Jerice Rudolf in mladega pianista Federica Guglielma Ficiurja, ki sta s svojim izvajanjem popestrila nedeljsko slovesnost, je spored vodil časnikar Saša Martelanc, ki je podal svoje spomine na časnikarja ter družbenega delavca Dušana Černeta in izkazal hvaležnost redovnicam za njihovo delo. Urednik Ivo Jevnikar, Černetova nečakinja Ana Marija Prijatelj in knjižničarka Lučka Kremžar so nato predstavili knjigo Zvestoba vrednotam, v kateri je orisan lik Dušana Černeta, njegovo delo, ki je vseskozi potekalo v znamenju zvestobe vrednotam slovenstva, krščanstva in demokracije, podana pa je tudi zgodovina ustanove in pobude, ki sta po njem poimenovani, se pravi knjižnice in sklada. Knjigo, ki jo je izdal tržaški Krožek za družbena vprašanja Virgil Ščck, so izročili predstavnikom vseh dosedanjih dvanajstih tržaških nagrajencev (le-ti so revija Zaliv, Slovenska zamejska skavtska organizacija, Zveza cerkvenih pevskih zborov, zbor Fantje izpod Grmade, zbornik Izvestje, revija Mladika, prof. Martin Jevnikar, slovenska tržaška klasična gimnazija, Marijina družba Marije Milostljive, dirigent Ivo Kralj, prof. Stanislav Soban in Sklad Mitja Čuk).

Tomaž Simčič je prebral utemeljitev nagrade, ki je posledica 150 let duhovnega in kulturnega delovanja med Slovenci, več kot 100 let prisotnosti na Primorskem in več kot 60 let delovanja provincialne hiše v Trstu ter tihega, a vztrajnega in sistematičnega dela z mladimi v obliki otroških vrtcev, poučevanja, pošolskega pouak, vzgojnih dejavnosti, šolskega verouka, kateheze, priprave na zakramente, pa tudi pomoči pri pastoralnih pobudah, kulturnega dela, kuharskih tečajev ter odprtih vrata za vse, ki iščejo pomoč ter molitve in to ne enkrat na teden ali samo v službenem času, ampak z izročitvijo vseh svojih življenj. Simčič je tudi vodil pogovor s sestrama Gabrijelo Koncilja in Valentino Rupnik, ki sta spregovorili o poslanstvu in delovanju te redovne skupnosti in njene tržaške province, v okvir katere spadajo skupnosti v Trstu, Gorici, Borštu, Žabnicah ter v egiptovskih velemestih Kairo in Aleksandrija.

Nagrado in diplomo je naposled predstojnici tržaške province s. Doroteji Rupnik izročila Ana Marija Prijatelj, prijetna slovesnost pa se je zaključila z družabnostjo

Davek Tares v Nabrežini

Devinsko-nabrežinska občinska uprava je sporočila, da je rok za plačilo pribitka davka Tares za leto 2013 odložen na 16. januar leta 2014, kot je to objavilo ministrstvo za gospodarstvo in finance na spletni strani italijanske vlade.

Uradi družbe Esatto bodo danes zaprti

Družba Esatto je sporočila, da bodo uradi na Trgu Sansovino danes dopoldne zaprti zaradi sindikalne skupščine in zaradi predpraznićnega urnika. Zaradi skupščine bo pod vprašajem tudi redno delovanje uradov družbe Esatto v Ul. Genova in v Ul. D'Alviano.

V Miljah bodo odslej prepovedane petarde

V Miljah je v mestnem središču in v nekaterih krajih prepovedano uporabljati petarde, izdelke za ognjemete, rakete in druga potencialna nevarna sredstva, s katerimi se običajno pozdravi novo leto. Miljski župan Nerio Nesladek je namreč izdal odredbo, ki prepoveduje uporabo teh predmetov na ulicah zgodovinskega jedra in sploh v obljudenih krajih ter blizu bivališč in struktur za sprejemanje ljudi. Za morebitne kršitelje županove odredbe je predvidena denarna kazen 100 evrov na osnovi 16. člena zakona 24/11/1981 št-689. S tem je župan udejanjil sklep, ki ga je sprejel miljski občinski odbor 22. decembra.

Druga oddaja Tržaški Grki - naši someščani

V drugi oddaji iz niza Tržaški Grki - naši someščani bo v ospredju preteklost in sedanjost grške pravoslavne skupnosti. Poleg zgodovinskega opisa skupnosti in njenih cerkva (prva skupna pravoslavna cerkev v Trstu je bila namreč cerkev svetega Spiridiona), se je voditeljica oddaje Giuliana Sosič pogovorila s sedanjim duhovnim vodjo tržaških pravoslavnih Grkov. Oddaja bo na sporedu jutri ob 12.15, s ponovitvijo v sklopu studia D 2. januarja okoli 12.15. Urednik oddaje je Peter Rustia.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 31. decembra 2013

SILVESTER

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.31 - Dolžina dneva 8.46 - Luna vzide ob 6.17 in zatone ob 15.51.

Jutri, SREDA, 1. januarja 2014

NOVO LETO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10 stopinj C, zračni tlak 1025 mb raste, vlaga 50-odstotna, veter 20/60 km na uro severovzhodnik, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 11 stopinj C.

Lekarne

V sredo, 1. januarja 2014
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Istrska ul. 18/B, Škedenjska ul. 44, Trg Libertà 6, Bazovica.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Istrska ul. 18/B - 040 7606477, Škedenjska ul. 44 - 040 816296, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.
Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Istrska ul. 18/B, Škedenjska ul. 44, Trg Libertà 6, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarne odprte od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 - 040 421125.
V ponedeljek, 30. in torek, 31. decembra 2013 ter od četrtka, 2., do sobote, 4. januarja 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00
Istrska ul. 18/B - 040 7606477, Škedenjska ul. 44 - 040 816296, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.
Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30
Istrska ul. 18/B, Škedenjska ul. 44, Trg Libertà 6, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 - 040 421125.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

GOSTOVANJE - MePZ Fran Venturini

Zapeli so v Gallerianu

V soboto 30. novembra se je Mešani pevski zbor Fran Venturini od Domja udeležil 40. Koncerta Sv.Martina v Gallerianu, čednem mestecu v južni Furlaniji. Koncert vsako leto organizira domači pevski zbor Sot el Agnul, ki se je številni in pozorni publiki v lokalni župnijski cerkvi posvečeni sv. Jožefu in Sv.Martinu predstavil kot prvi, kateremu je sledil nastop pevskega zbora Arrigo Tavagnacco iz Manzana. Oba furlanska zbora sta se seveda predstavila s furlanskimi in nabožnimi skladbami

Za zaključek koncerta je pod taktirko pevovodje Cinzie Sancin zapel MePZ Fran Venturini od Domja, ki je zelo ubrano in ob vidnem navdušenju prisotne publike res izvrstno izvedel svoj program, najprej s skladbami nabožne vsebine, za zaključek pa s skladbami iz bogate slovenske glasbene zakladnice ter s pesmimi dolinskega pesnika Borisa Pangerca v priredbi različnih domačih skladateljev.

(M.S.)

Čestitke

Tolko kapljic, tolko let, Bog nam daj vsem živet... Živijo SVETKO! Danes v Podlonjerju praznuje dragi oče in nono svoj 85. rojstni dan. Želimo mu še mnogo dobrih kapljic Arianna, Marta in vsi, ki ga imajo radi.

Zdi se mi, da sem te včeraj prvič povila in sedaj pa vidim kako hitro so ta leta minila. Draga KARIN danes praznuješ 30 let. V tej priliki ti voščimo vsi domači, posebno pa Sara.

Danes slavi 90-letnico rojstva DORA BRUSS. SKD Barkovlje in vsa barkovljanska skupnost ji iskreno čestitata in želita lepo praznovanje jubileja.

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.00 »Colpi di fortuna«.
ARISTON - 16.30 »Il paradiso degli orchi«.
CINEMA DEI FABBRI - 16.30 »Spaghetti Story«.
FELLINI - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30 »Blue Jasmine«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.10 »Philomena«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15 »I sogni segreti di Walter Mitty«.
GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.00, 19.50 »Still Life«.
KOPER - PLANET TUŠ - 18.10 »Gremo mi po svoje 2«; 14.50 »Hobit: Smaugova pušča«; 17.00 »Hobit: Smaugova pušča 3D«; 18.10 »Jebeš Novce«; 14.30, 16.30 »Jelenček Niko 2«; 14.40 »Jurij in pogumni vitezi«; 13.30, 16.30 »Ledeno kraljestvo«; 15.45 »Ledeno kraljestvo 3D«; 14.00, 16.00 »Sprehod z dinozavri«; 15.00, 17.50 »Sprehod z dinozavri 3D«; 18.45 »Vesoljski pirat kapitan Harlock«; 17.45 »Volk iz Wall Street«.
NAZIONALE - Dvorana 1: 15.40, 17.40, 20.00 »Disney - Frozen il regno di ghiaccio«; 15.20, 18.30, 20.20 »Indovina chi viene a Natale«; Dvorana 2: 15.20, 17.00 »Piovono polpette 2«; 17.05, 18.50, 20.30 »Moliere in bicicletta«; Dvorana 3: 15.20, 17.00, 18.45, 20.30 »Un fantastico via vai«; Dvorana 4: 16.00, 18.40 »Lo Hobbit - La desolazione di Smaug«.
SUPER - 16.00, 17.35, 19.15 »La mafia uccide solo d' estate«.
THE SPACE CINEMA - 15.20, 18.30 »Lo Hobbit - La desolazione di Smaug«; 17.50 »Un fantastico via vai«; 15.20, 17.35 »Disney - Frozen il regno di ghiaccio«; 15.10, 17.30 »I sogni segreti di Walter Mitty«; 15.40, 17.50 »Colpi di fortuna«; 15.30, 17.45 »Indovina chi viene a Natale«; 15.30, 17.30 »Piovono polpette 2«; 15.40 »Free Birds - Tacchini in fuga«.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 14.30, 16.30, 18.30 »Frozen il regno di ghiaccio«; 20.30 »Un fantastico via vai«; Dvorana 2: 15.10, 17.20, 19.50 »I sogni segreti di Walter Mitty«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.15 »Indovina chi viene a Natale«; Dvorana 4: 17.50 »Philomena«; 15.30, 20.00 »Colpi di fortuna«; Dvorana 5: 14.40, 16.45, 18.45 »Piovono polpette 2«; 21.00 »Lo Hobbit: La desolazione di Smaug«.

SiVince Tutto 30. decembra 2013
Super Enalotto Št. 211

24	**34**	**45**	**51**	**71**	**75**

Nagradni sklad	1.328.287,50 €
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
44 dobitnikov s 4 točkami	5.892,76 €
1.364 dobitnikov s 3 točkami	489,83 €
21.589 dobitnikov z 2 točkama	18,56 €

Izleti

IZLET V ISTRO za letošnje 60-letnike: v nedeljo, 19. januarja, gremo z avtobusom v Rovinj in nato na kosilo v agriturizem. Rojeni leta 1953 vabljeni, da za 1 dan odložite skrbi in se skupaj poveselimo. Prijave čim prej na tel. št. 348-5608501 (Divna).

Obvestila

ŽUPNIJA PROSEK vabi danes, 31. decembra, ob 18.30 na zahvalnico; v sredo, 1. januarja, ob 10.30 sv. maša.
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA bo med prazniki zaprta do danes, 31. decembra.
SDGZ in podjetje Servis sporočata, da bodo uradi zaprti danes, 31. decembra, popoldne.
ZSKD obvešča včlanjene zbore, da je na www.zpzp.si objavljena prijavnica za zborovsko revijo Primorska poje. Rok prijave zapade danes, 31. decembra.
SPDT vabi v sredo, 1. januarja, na tradicionalni novoletni pohod na Medvedjak. Zbirališče ob 14.00 na Poklonu pri restavraciji Furlan na Repentabru, od tod se bomo skupaj podali proti vrhu Medvedjaka, kjer si bomo voščili in nazdravili novemu letu.
ŽUPNIJA BOLJUNEC vabi v petek, 3. januarja, ob 20.30 v domačo cerkev na božični koncert. Nastopata zbora Fran Venturini in Stu ledi. Dobrodošli!
7. ORIENTACIJSKI TEK »Brez Meja«: v nedeljo, 5. januarja, v športnem centru na Padričah. Vabljeni tekmovalci, začetniki in skupine vseh starosti. Info: www.origaja.it, posta@origaja.it.
CENTRA OTROK IN ODRASLIH HARMONIJA vabi člane društva v nedeljo, 5. januarja, ob 18. uri v Ul. Canova 15 - Trst, na praznovanje novega leta in 1. obletnice društva. Prosimo za predhodne prijave na center.harmonija@gmail.com.
KMEČKA ZVEZA in Patronat INAC obveščata, da bodo njihovi uradi zaprti do 6. januarja. Odprti bodo od 7. januarja v novih prostorih, Ul. Ghega 2 - 1. nadstropje.
KRU.T obvešča, da bodo društveni prostori zaprti do 6. januarja.
OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da bo Urad za odnose z javnostmi zaprt do vključno 6. januarja.
V LJUDSKEM DOMU v Podlonjerju, Ul. Masaccio 24, bo v ponedeljek, 6. januarja, od 18. ure potekala »tombola« solidarnosti za: Emergency, Ne bombe, temveč bomboni, Salaam otroci oljke.
ZDRUŽENJE STARŠEV KRIŽ, v sodelovanju s SKD Vesna, vabi na tradicionalno »Koledovanje« v ponedeljek, 6. januarja, s pričetkom ob 11.30 pred cerkvico sv. Roka v Križu in zaključkom ob 18.00 v baru pri Bojani. Ob glasbeni spremljavi bomo šli od hiše do hiše in skupaj nazdravili na srečno novo leto!
ZSKD obvešča, da bo tržaški urad med božičnimi prazniki zaprt do vključno 6. januarja.
KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI in SKD Tabor - Opčine obveščata, da bosta zaprta do torka, 7. januarja.
PILATES: vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 obveščata, da Pilatesa med prazniki ne bo. Prva vadba v novem letu bo v torek, 7. januarja, v telovadnici nižje srednje šole S. Gregorčič v Dolini, z običajnim urnikom.
PUSTNA SKUPINA ŠEMPOLAJ obvešča, da bo prvo srečanje za izdelavo oblek v torek, 7. januarja, od 20. ure.
DOBRO POČUTJE MED NOSEČNOSTJO - Center otrok in odraslih Harmonija, prireja inovativni tečaj za bodoče mamice in svoje otroke, na katerem lahko vsako sredo izboljšate svoje psiho-fizično stanje z namenom, da pridete pripravljene do poroda. Tečaj bo vodila psihologinja in psihoterapevtka Ingrid Bersenda. Toplo vabljene na prvo srečanje, ki bo potekalo v sredo, 8. januarja. Info in prijave: center.harmonija@gmail.com ali 320-7431637.
JOGA - SKD F. Prešeren iz Boljunca obvešča, da bo po božičnih in novoletnih praznikih, naslednja vadba joge v sredo, 8. januarja, po običajnem urniku.
UPRAVNI ODBOR sklicuje redni občni zbor Narodne in študijske knjižnice, ki bo v četrtek, 9. januarja, ob 18.30 v prvem in ob 19.00 v drugem sklicanju v prostorih Feiglove knjižnice v Gorici.
AŠD MLADINA organizira začetne in nadaljevalne tečaje alpskega smučanja s pričetkom v soboto, 11. januarja, ki se bodo odvijali v deželi. Informacije na tel.: 347-0473606.
AŠD SK BRDINA prireja tečaje alpskega smučanja v Forni di Sopra od 12. januarja dalje. Vpisovanja na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 - Opčine, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Informacije: 340-5814566 (Valentina). Avtobusni prevoz: 335-5476663 (Vanja).
AŠD SK BRDINA vabi člane, da se udeležijo tekme »Pokal nova« veljavne za 9. PSP, ki bo v nedeljo, 12. januarja, v Forni di Sopra. Vpisovanje do petka, 10. januarja, na tel. št.: 342-0730513 (Sabina).
KMEČKA ZVEZA obvešča, da zapade termin za prijavo letošnje proizvodnje vina v sredo, 15. januarja.
PROSEŠKA IN KONTOVELSKA DRUŠTVA, pod pokroviteljstvom domače sekcije VZPI ANPI Anton Ukmar - Miro, prirejajo pohod od Proseka do Štorij za počastitev spomina partizana Marjana Štoke. Zbirališče in vpisnine v nedeljo, 19. januarja, ob 8.00 pred spomenikom padlim v NOB na Proseku. Štart bo ob 8.30. Info: 040-229404 (Miloš po 20. uri). Ob 15.30 pa je predvideno polaganje vencev na spomenikih v Štorjah, nakar bo sledila proslava v prostorih tamkajšnjega kulturnega doma, kjer bo prisotne nagovoril partizan in pesnik Ciril Zlobec.
SO SPDT prireja ob nedeljah: 19. januarja, 2. in 16. februarja, avtobusne izlete za smučarje in ne samo. Avtobus se bo ustavil v termah Warmbad, v Villachu in v Gerlitzenu. Odhod avtobusa izpred sedeža RAI, Ul. Fabio Severo, ob 6.30, iz Sesljana ob 6.45. Informacije na tel. št. 348-7757442 (Laura) ali na lauravenier@tiscali.it.
TEČAJ ZA ZAROČENCE v Marijanišču na Opčinah bo v mesecu februarju. To je edini slovenski tečaj v zamejstvu. Zato so vabljeni vsi, ki se želе poročiti v cerkvi in želijo tečaj v slovenskem jeziku. Tečaj želi prispevati k kvalitetnejšemu življenju v dvoje, ovrednotiti pomen družine ter s spodbujanjem življenjskega optimizma, prispevati k oživljanju naše narodne skupnosti. Srečanja bodo ob sredah ob 20.30. Prvo bo v sredo, 12. februarja. Tečaj bo imel 7 srečanj. Nadaljnji razpored bo vsakdo dobil na prvem srečanju.

Mali oglasi

RESEN IN ZANESLJIV FANT, star 21 let, nujno išče zaposlitev. Tel. št.: 329-3831585.
PODARIM potrebnim osebam pohištvo (spalnico in dnevno sobo) v Tržiču. Tel: 333-1218106. Za odvoz morate poskrbeti sami.
PRODAM peč za centralno kurjavo, na drva ali na plinsko olje, 39.000 kalorij. Tel.: 040-229250.
PRODAM tekaške smuči elan, 180 cm in tekaške čevlje alpina, št. 38. Tel. št.: 335-7794451.
PRODAM vinograd in oljčni nasad v Bregu, na sončni legi, 1.600 m. Tel.: 348-2341176 ali 349-2427799.

Osmice

OSMICO je v Mavhinjah 58/a odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel.: 040-2907049.
V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-843544. Toplo vabljeni.
ŠEMEC je odprl osmico v Prečniku. Tel. št.: 040-200613.

Prireditve

SKUPAJ NA OPČINAH... Danes, 31. decembra, ob 19.00 zahvalna sv. maša s petjem MeCPZ in s petimi litanijami MoPZ Sv. Jernej. V nedeljo, 12. januarja, ob 18.00 v Taboru Novoletni Koncert: Trobilni Ansambel Glasbene šole Koper - dirigent Boris Benčič. Vsak dan bo možen obisk ateljeja umetnika Fulvia Cazzadorija od 15.30 do 19.30.
SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO opozarja, da danes, 31. decembra, zapade rok za sodelovanje pri 27. natečaju za večletne in enkratne študijske nagrade Mihael Flajban, namenjene univerzitetnim študentkam in študentom slovenske narodnosti iz FJK. Prosilci morajo zahtevano dokumentacijo do takrat dostaviti ali poslati po navadni pošti na sedež društva (Ul. Mazzini 46, 34122 Trst). Dodatne informacije na dobrodelno@libero.it.
NATIVITAS V BREGU koncert v sklopu deželne revije Nativitas v soorganizaciji ZSKD in USCI FVG bo v petek, 3. januarja, ob 20.30 v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Boljuncu. Nastopata MePZ Fran Venturini - Domjo (dir. Cinzia Sancin) in ŽePS Stu ledi (dir. Katja Lavrenčič).
OBČINA DEVIN NABREŽINA, v sodelovanju Glasbene matice iz Trsta in s finančno podporo Pokrajine Trst, vabi na novoletni koncert dua harf Martine Carecci in Paole Gregoric, ki bo v soboto, 4. januarja, ob 18. uri v cerkvi v Naselju sv. Mavra v Sesljanu.
S PESMIJO VAM ŽELIMO: koncert v sklopu revije Nativitas v organizaciji DSMO Kiljan Ferluga, ZSKD in USCI bo v nedeljo, 5. januarja, ob 15. uri v miljski Stolnici. Nastopa Zbor Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin).
TRADICIONALNA RAZSTAVA JASLIC iz vsega sveta bo na ogled v Župnijski dvorani v Nabrežini do 6. januarja. Urnik: sobota in prazniki, od 16. do 20. ure. Na ogled so tudi jaslice v cerkvi, ki so vsako leto drugačne!
BOŽIČNI SIJAJ: koncert v sklopu revije Nativitas v sodelovanju z ZSKD in USCI bo v sredo, 8. januarja, ob 20.30 v cerkvi sv. Trojice na Katinari. Nastopata pevski zbor Tončka Čok - Lonjer / Katinara (dir. Manuel Purger) in Katizbor (dir. Carlo Tommasi).
SEKCIJA VZPI ANPI Prosek - Kontovel Anton Ukmar - Miro, v sodelovanju z vaškimi organizacijami, prireja v četrtek, 9. januarja, ob 18.30 v KD na Proseku svečanost v spomin na mladega proseškega partizana Marjana Stoka, usmrčenega prav na 9. januar izpred 70-i leti v Štorjah pri Sežani. Kulturni program bodo oblikovali proseški vrtec, ki se poimenuje po njemu, učenci proseške osnovne šole Avgusta Černigoja, srednješolski dijaki Frana Levstika, mladinski odsek godbe Prosek ter ŠDD Jaka Stoka. Slavnostna govornica bo predsednica pokrajinskega VZPI Stanka Hrovatin. Prisrčno vabljeni!

Prispevki

Ob 2. obletnici smrti očeta Jožefa Kralja daruje sin Miloš z družino 50,00 evrov za slivensko cerkev.
V spomin na Rožo Samec Pečenik darujejo Miran, Varna in Martin 50,00 evrov za MoPZ Valentin Vodnik iz Doline.
V spomin na drago mamo Olgo darujeta Sonja in Alma 50,00 evrov za SKD Barkovlje.
V spomin na drago nono Olgo darujeta Magda in Sandra z družinama 30,00 evrov za Glasbeno kambrco.
Danes bi praznovala rojstni dan Silva Zidarič. V njen spomin daruje Danica 20,00 evrov za VZPI-ANPI Devin Nabrežina.
Ob 4. obletnici smrti mame Ivanke Tomažič vd. Colja in v spomin na očeta Zdenka Colje daruje Danica 20,00 evrov za šempolajsko cerkev.
V spomin na dragega bratranca Mariota Guština darujeta Nada in Darinka z družinama 50,00 evrov za VZPI ANPI Repentabor.
V spomin na dragega bratranca Mariota Guština darujeta Janko in Silva z družino 50,00 evrov za spomenik padlim v NOB v Repnu.

Navodila za prostovoljne prispevke

Vsem bralcem in naročnikom sporočamo, da prostovoljne prispevke sprejemamo v tajništvu Primorskega dnevnika v Trstu, ul. Montecchi, 6 (2 nadstr.) in v Gorici, ul. Garibaldi 9 ter v uradih Kruta v ul. Cicerone 8, kjer je darovalcu na razpolago ustrezen obrazec.

Darovalec lahko tudi nakaže prispevek na bančni tekoči račun družbe DZP Prae, ki bo poskrbela za naknadno nakazilo prispevka prejemniku: če darovalec želi, da se v tem slučaju prispevek objavi v časopisu, mora naši redakciji posredovati (tudi po faksu) ustrezno dokumentacijo (kopija bančnega naloga) iz katere so jasno razvidni točni podatki darovalca in prejemnika.

Prispevek lahko darovalec izroči neposredno prejemniku v gotovini ali z bančnim nakazilom na njegov bančni tekoči račun: v tem slučaju, če želi da se prispevek objavi, mora nam posredovati (tudi po faksu) kopijo bančnega naloga, iz katerega so jasno razvidni njegovi podatki in podatki prejemnika, ali potrdilo s strani prejemnika o prejemu prispevka s podatki darovalca.

Primorski dnevnik

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

GORICA - Gospodarsko sliko pokrajine zaznamuje porast brezposelnosti

Gotova služba je le še spomin, treba je iskati nove priložnosti

»Prispevki za spodbujanje zaposlovanja so pomembni, sami pa ne zadoščajo. Treba je poiskati nove trge in nove priložnosti za delo, denimo na turističnem področju, saj goriški prostor premalo izkorišča svoje adute. Prepričana sem, da je treba v gostinski in nastanitveni sektor vlagati več. Ob promociji potrebujemo novo filozofijo gostoljubnosti, pri čemer bi se lahko zgledovali po drugih deželah.« Tako pravi Ilaria Cecot, pokrajinska odbornica za zaposlovanje, ki ne skriva, da je bilo letošnje leto za goriško gospodarstvo in trg dela vse prej kot rožnato.

Zadnji podatki, ki jih je posredovala deželna agencija za delo, se nanašajo na prvo polletje letošnjega leta. Iz njih še vedno izhajajo velike težave gradbeništva in trgovine: gradbena podjetja so od januarja do konca junija doživela 9-odstotni upad proizvodnje, število zaposlenih je upadlo za 4%. »Nepremičninski trg stagnira, ob tem pa je gradbena podjetja, ki delajo z javnimi upravami, oškodoval tudi pakt stabilnosti,« pravi odbornica. Rolete je v teku letošnjega leta spustilo tudi mnogo trgovin. V prvem polletju se je obseg prodaje znižal za 3,2%, kar je precej več od deželnega povprečja. »Na tem področju je odprtje nakupovalnega središča Tiare v Vilešu pozitiven dogodek. Številni mu sicer nasprotujejo, češ da bo oškodoval male trgovce, po mojem mnenju pa bi njegova privlačna moč lahko imela pozitivne učnike za vse, če bi znali raznolikost svoje ponudbe in prodajati nišne izdelke,« pravi odbornica. Cecotova izpostavlja tudi krizo predelovalne industrije, kjer je bilo v zadnjih letih ukinjenih mnogo delovnih mest. »Zadnje na vrsti je bilo podjetje Astrel iz Moša, ki namerava januarja odsloviti 15 ljudi. Vse so ženske. Sindikati so zahtevali podaljšanje dopolnilne blagajne, županja iz Moša in jaz pa sva zaprosili za srečanje z vodstvom. Odgovor je bil negativen,« pravi Cecotova in nadaljuje: »Težka udarca sta bila tudi novica o zaprtju tovarne Zincol v Vilešu - ob službo bo preko 40 ljudi - ter stečaj tovarne Italsvenska. Več je tudi kovinarskih podjetij, ki so se znašla v težavah.«

Cecotova meni, da so pri reševanju problema brezposelnosti, ki je že pred enim letom dosegala 7%, pomembni prispevki za aktivne politike dela (le-ti so bili v drugem polletju 2013 zamrznjeni, dežela pa je sklenila, da jih bo z novim letom ponovno uvedla) in drugi projekti, ključno vlogo pa igra poklicna prekvalifikacija. »Brezposelne pa je treba usposabljati za opravljanje novih poklicev in za delo v sektorjih, ki imajo več možnosti za razvoj. Potrebujemo več podjetniške iniciative: časi, ko smo lahko računali na gotovo službo, so žal mimo, in vse kaže, da se tudi prihodnje leto položaj ne bo izboljšal.« Polne roke dela so v teh mesecih imeli pokrajinski uradi za zaposlovanje. Po besedah funkcionarke se je te službe med prvim januarjem in 30. novembrom poslužilo 46.800 ljudi. V pokrajini je bilo do konca novembra sklenjenih 23.291 delovnih pogodb - le 2819 jih je bilo za nedoločen čas -, preko pokrajinskih uradov za zaposlovanje pa je našlo službo 970 oseb; 300 se jih je zaposlilo v centru Tiare Shopping v Vilešu. »Naši uradi so pregledali 21.000 življenjepisov. Izbrali so jih 4000, ki so najbolj odgovarjali delovnim ponudbam 471 podjetij, ki so se na nas obrnila,« pojasnjuje funkcionarka Elena Ciancia. Pokrajinska odbornica Ilaria Cecot dodaja, da bo skušala uprava leta 2014 dodatno izboljšati učinkovitost centrov za zaposlovanje. »Postati moramo še bolj dinamični, iskati moramo priložnosti za delo. Veliko je podjetij, ki se še ne obračajo na naše urade,« zaključuje odbornica. (Ale)

Prosilci dela v pokrajinskem uradu

GORICA - Trgovci

Od sobote razprodaja

Učinka centra Tiare niso še zaznali

V soboto, 4. januarja, se bodo tudi v goriški občini uradno začele sezonske razprodaje. Mnoge trgovine so sicer že v zadnjih tednih ponujale posebne popuste in akcije, zato zveza trgovcev Confcommercio ta vikend ne namerava prirejati posebnih pobud. Kako pa so goriške trgovine poslovale v zadnjem mesecu? »Pri božičnih nakupih smo tudi letos zabeležili rahel upad, ki pa ni bil tako hud, kot smo pričakovali. Povprečnih podatkov še nimamo in razlike med posameznimi tipologijami trgovin so lahko velike, rekel pa bi, da je bil vpliv novega nakupovalnega centra Tiare v Vilešu manj občuten, kot smo sprva mislili,« pravi trgovec iz Raštela in predstavnik zveze Confcommercio za goriški okraj Benedikt Kosič, po katerem so letošnji božični nakupi po številu primerljivi z lanskimi, nižja pa je njihova vrednost. »Zveste stranke so se kljub konkurenci novega centra v Vilešu vseeno posluževale goriških trgovin,« pravi Kosič, ki pa je precej skeptičen glede uspeha raznih animacijskih pobud, ki so v zadnjih tednih potekale v mestnem središču. »Zdi se mi, da organizacija ni bila brezhibna. Tudi kakovost nekaterih pobud ni bila najboljša,« meni Kosič. (Ale)

TRŽIČ - Kriza industrije

Fincantieri na varnem, podizvajalci pa v stiski

Leto, ki se izteka, je bilo tudi za tržiško gospodarstvo izredno težko. Ob težavah družb Ansaldo, Meteor in Detroit, ki se vlečejo že dolgo časa, se je od avgusta do danes znašlo na seznamih mobilnosti okrog sto delavcev, ki so zaposleni pri kovinarskih in drugih podjetjih, ki sodelujejo z ladjedelnico.

Kot kaže, so delavci obrata Fincantieri vsaj začasno na varnem, saj je družba v prejšnjih mesecih dobila novo naročilo za ladjo skupine Carnival, 19. decembra pa se je postopek mobilnosti začel za delavce podjetja Eurogroup - le-teh je 47 -, ki je za družbo Fincantieri izvajalo tesarska dela. Že od avgusta je v postopek mobilnosti vključenih 27 delavcev podjetja Meccanonavale, v prejšnjih tednih pa se je njim in petim delavcem podjetja Comedil pridružilo še trideset uslužbencev podjetja Beraud Mare, ki ga je nadomestilo podjetje Patrol lavori. »Rečeno je bilo, da se bo za delavce podjetja Beraud le našlo rešitev, po zaposlitvi 50 odstotkov delavcev pa so se stiki prekinili. Upamo, da bodo ponovno stekli, ko bo tovarna spet začela obratovati,« je povedal predstavnik pokrajinskega tajništva sindikata FIOM CGIL Fabio Baldassi. O novih naročilih v ladjedelnici bodo sindikati, ki opozarjajo, da je bilo decembra v izredni dopolnilni blagajni rekordnih 469 delavcev, spregovorili po 7. januarju. Vodstvo družbe Fincantieri pa bo skušalo predlagati uvedbo fleksibilnega urnika 6x6, kar pomeni šest ur za šest delovnih dni. »Gotovo je, da imajo nova naročila, treba pa je razumeti, ali je to vse. Treba bo tudi videti, kaj se bo zgodilo s podizvajalci,« je povedal pokrajinski tajnik sindikata kovinarjev FIOM Thomas Casotto.

Podjetju AsiNidec (bivša Ansaldo) naj bi v prihodnjem letu kazalo nekoliko boljše, januarja pa se bodo sindikati začeli ponovno pogajati z vodstvom družbe DeRigo (bivša Detroit). Položaj je zelo občutljiv, pravijo predstavniki sindikatov, saj so zaradi zmanjšanja proizvodnje v letošnjem letu uvedli solidarnostno pogodbo za vse delavce ronške tovarne. Le-teh je 140.

V krizi je dalje podjetje Strato, ki proizvaja okna in vrata in so ga za sabo potegnile težave gradbenega sektorja. Podjetje upa, da bo lahko uvedlo solidarnostne pogodbe, ki jih že imajo pri podjetju Elifriulia, pri katerem je zaposlenih okrog 50 ljudi. Podjetje Roen Est, ki šteje 190 uslužbencev, je zaprosilo za 13 tednov redne dopolnilne blagajne, medtem ko je položaj družbe Sbe pozitiven. Tudi pri podjetju Eaton, ki mu je v prejšnjih letih pretilo zaprtje, je dela na pretek, položaj podjetij Mw iz Ronk in Mangiarotti pa naj bi se počasi boljšal.

Tržiško pristanišče je v zadnjih tednih beležilo dober pretovor, kar vliva upanje za boljšo prihodnost. Pogoj je seveda rešitev problemov, kot je poglobitev vhodnega kanala, ki je nujno potrebna za razvoj luke. Del prekernih delavcev, ki se jih podjetja občasno poslužujejo za pretovarjanje blaga, naj bi zaposlilo podjetje Alto Adriatico, dežela pa pritiska tudi na ostala pristaniška podjetja.

V letu, ki se izteka, je bila v središču pozornosti v Tržiču tudi termoelektrarna družbe A2a. Le-ta je predlagala projekt obnove obrata, na podlagi katerega bi v njem sežigali izključno »čisti« premog, načrtu pa nasprotujejo okoljevarstveniki, odbor proti premogu, tržiška Demokratska stranka, opozicija v občinskem svetu in številni občani. Da bi projekt propadel pa se bojijo sindikati in 160 delavcev tovarne, ki so apelirali na županjo Silvio Altran.

Tako kot v Gorici so v Tržiču v hudih težavah tudi trgovci, ki se bojijo posledic odprtja centra Tiare v Vilešu. Predsednik zveze trgovcev Ascom Paolo Bratina pravi, da je odprtje centra samo po sebi legitimno, ne zdi pa se mu prav, da ga javne uprave podpirajo. »Napovedali so, da bodo avtobusi podjetja APT povezovali Tržič in Vileš. Javno podjetje, ki ga vsi plačujemo, bo torej na voljo multinacionalki, ki je prišla izčrpati ostanke goriške trgovine,« pravi Bratina.

GORICA - Z včerajšnjim dnem

Na čelu prefekture Vittorio Zappalorto

»Prispeval bom k pozitivnemu reševanju problematik«

»Vesel bom, če se bom s pomočjo in podporo vseh lahko pravilno odzival na krajevne zahteve in probleme ter prispeval k nadaljnjemu razvoju celotne skupnosti na področjih državljanske omike, gospodarstva in sociale.« Te besede je na javnost naslovil novi prefekt Vittorio Zappalorto, ki je včeraj v palači na Travniku nasledil Mario Augusto Marrosu, z včerajšnjim dnem prefektinjo v Trevisu.

V. Zappalorto

Prefekt Zappalorto je v svojem umestitvenem pozdravu še zapisal: »Z zaupanjem in trdno voljo dajem vsem na razpolago svoje delo in delo prefekture, zato da bom v okviru institucionalnih pristojnosti prispeval k čim prejšnjemu in pozitivnemu reševanju problematik, ki so v skupnem interesu, za kar računam na dragoceno sodelovanje krajevnih oblasti, uprav in družbenih dejavnikov, ki jim zagotavljam svojo pripravljenost na odprt dialog.«

GORIŠKA - Socialna stiska

Tudi s pokrajine denar za Karitas

»Gospodarska kriza je zaznamovala družbo tudi v naši pokrajini. Naraslo je namreč število oseb, ki težko shajajo ter z vse večjo težavo plačujejo račune in zagotavljajo sprejemljivo raven preživetja za svoje družine,« ugotavljajo na goriški pokrajini, kjer je odbor predsednika Enrica Gherghette včeraj sprejel sklep, da nakaže goriški Karitas 9.300 evrov izrednega prispevka.

»Kar je ostalo v rezervnem skladu, namenjamo Karitas, zato da tudi sami prispevamo k boju proti novim oblikam revščine, ki so posledica gospodarske krize, in zato da osebe, ki doživljajo najhujšo stisko, ne bodo osamljene. Karitas je aktivna nosilka številnih pobud v tem boju proti revščini in socialni izključenosti,« je še zapisano v pokrajinskem sklepu. Pokrajina želi tako podpreti t.i. emporij solidarnosti, ki ga upravlja Karitas in kjer upravičencem delijo brezplačne prehrambene izdelke ter najnujnejše potrebščine. Poleg tega Karitas koordinira delovna omizja na socialne teme, utira nove poti sodelovanju in utrjuje mrežo javnih ustanov in zasebnih dejavnikov, ki si prizadevajo za blaženje stiske.

GORICA - Pozornost za socialno ogrožene

Nadškof v menzi in med priseljenci

Nadškof v kapucinski menzi

Goriški nadškof Carlo R.M. Redaelli bo jutri, na prvi dan novega leta, ob 12. uri obiskal center za prosilce azila CARA pri Gradišču; tam se bo zadržal s priseljenci - večinoma iz severnoafriških držav -, ki čakajo, da se jim pojasni usoda, in z osebjem centra, kjer se zaradi prenatrpanosti prostorov spopadajo z naravnost kritičnimi življenjskimi razmerami. V zadnjih tednih se nadškof vse pogosteje odpravlja med ljudi, ki doživljajo najhujšo stisko. Kosil je že v goriški kapucinski menzi, kjer se zaradi povečanega števila gostov (in povečane revščine) soočajo s prostorsko stisko. Danes ob 13. uri pa bo kosil v tržiški menzi, ki jo upravlja Karitas. Ravno tako danes (ob 19. uri) pa bo vodil zahvalni obred ob koncu leta v goriški stolni cerkvi.

GORICA-DOBERDOB - Priprave na vpisovanje v slovenske vrtce in šole

»Starši, obdarite jih«

Z dvojezičnim sporočilom »Obdarite nas - Fateci un regalo!« in »V bodočnost, bogatejši - Un futuro aperto« so se na ozemlju Goriške ponovno pojavili letaki v »jumbo« velikosti, ki nagovarjajo družine z vabilom, naj otroke vpišejo v šole s slovenskim učnim jezikom. Izobraževanje v slovenščini je zanje pravo darilo, so prepričani v Sindikatu slovenske šole, ki je tudi letos poskrbel za reklamno kampanjo. Drugi del sporočila pa se nanaša na prednosti, ki jih v večjezičnem okolju zagotavlja slovenska šola, saj s poučevanjem slovenskega in italijanskega jezika omogoča »obvladovanje« prostora tudi v perspektivi iskanja zaposlitve. Kot je tudi že navada, so »jumbo« plakatom na vidnih lokacijah v mestu in vzdolž ceste Sovodnje-Štandrež dodali manjše letake z istim sporočilom, ki so jih razobesili po vseh občinah goriške pokrajine, kjer delujejo slovenske šole.

Letaki so se pojavili ob pravem času, saj bo z januarjem steklo vpisovanje v novo šolsko leto. Nobenega od treh ravnateljstev slovenskih šol pa do včeraj ni še dosegla ministrska okrožnica z napovedjo datuma za začetek vpisovanj in z navodili o njihovem poteku. Rok za oddajo vpisnih pol se tudi tokrat zna zato zavleči do konca februarja. Od oktobra pa so na ravnateljstvih seznanjeni, da starši še vedno ne bodo vpisovali svojih otrok v slovenske šole preko ministrske spletne strani. Tehnične zapreke niso še odpravljene. Vpisovanje bo torej potekalo izključno z uporabo papirnatih pol.

Da bodo izbire premišljene, bodo v januarju ponudili staršem dodatne priložnosti za spoznavanje vrtcev in šol. V nadaljevanju objavljamo razpored dnevov odprtih vrat in informativnih srečanj, ki bodo potekali na sedežih vrtcev in šol.

Informativna srečanja **na Večstopenjski šoli v Gorici**: vrtec Sonček v Ulici Max Fabiani v Gorici 15. januarja ob 17. uri, vrtec Ringaraja v Ulici Brolo v Gorici 16. januarja ob 17. uri, vrtec Pika Nogavička v Štandrežu 22. januarja ob 17. uri, vrtec Kekec v Števerjanu 27. januarja ob 17. uri, vrtec Mavrica v Bračanu 28. januarja ob 17. uri, vrtec Pikapolonica v Pevmi 29. januarja ob 17. uri; osnovna šola Josip Abram v Pevmi 13. januarja ob 17. uri, Ludvik Zorzut v Bračanu 14. januarja ob 17. uri, Alojz Gradnik v Števerjanu 20. januarja ob 17. uri, Fran Erjavec v Štandrežu 21. januarja ob 17. uri, Oton Župančič v Gorici 30. januarja ob 17. uri. Dnevi odprtih vrat na Večstopenjski šoli v Gorici: vrtec Sonček v Ulici Max Fabiani v Gorici 16. januarja 10.30-11.30, Ringaraja v Ulici Brolo v Gorici 17. januarja 10.30-11.30, Pika Nogavička v Štandrežu 23. januarja 10.45-11.45, Kekec v Števerjanu 28. januarja 10.30-11.30, Mavrica v Bračanu 29. januarja 10.30-11.30, Pikapolonica v Pevmi 30. januarja 10.30-11.30; osnovna šola Josip Abram v Pevmi 14. januarja 8.30-10.00, Ludvik Zorzut v Bračanu 15. januarja 8.30-12.00, Alojz Gradnik v Števerjanu 21. januarja 8.30-10.00, Fran Erjavec v Štandrežu 22. januarja 8.30-10.00, Oton Župančič v Gorici 31. januarja 8.30-10.00.

Informativna srečanja **na Večstopenjski šoli Doberdob**: vrtec Čriček v Doberdobu 9. januarja ob 16. uri, Živ Žav Rupa-Vrh 13. januarja ob 18. uri, Čira Čara v Sovodnjah 15. januarja ob 17. uri, Barčica v Ulici Capitello v Romjanu 16. januarja ob 17. uri; osnovna šola Prežihov Voranc v Doberdobu 13. januarja ob 18. uri, Peter Butkovič Domen v Sovodnjah 21. januarja ob 18. uri. Dnevi odprtih vrat na Večstopenjski šoli Doberdob: vrtec Čriček v Doberdobu 15. januarja 10.30-11.30, Živ Žav Rupa-Vrh 13. januarja 10.45-11.30, Čira Čara v Sovodnjah 15. januarja 10.45-11.30, Barčica v Ulici Fratelli Cervi v Romjanu 17. januarja 10.00-11.00, Barčica v Ulici Capitello v Romjanu 22. januarja 10.00-11.00; osnovna šola Prežihov Voranc v Doberdobu 22. januarja 9.00-10.00, Peter Butkovič Domen v Sovodnjah 17. januarja 9.00-10.00. V Romjanu so že priredili dneve odprtih vrat in informativna srečanja, za dodatne informacije pa se lahko starši obrnejo na tajništvo. Informativni srečanji za vpis na nižjo srednjo šolo v Doberdobu bosta 8. januarja ob 18. uri (odprto bo vsem staršem), 9. januarja ob 18. uri pa posebej za starše iz Romjana.

Dan odprtih vrat licejskega in tehničnega pola **na slovenskih višjih srednjih šolah** v Ulici Puccini v Gorici pa bo 15. januarja od 18. do 20. ure.

Decembrske trobentice FOTO V.K.

Zgodnje znanilke pomladi že cvetijo

Narava se za naš, človeški namreč, koledar sploh ne zmeni. Naj bo december ali januar, staro ali novo leto, če je primerno toplo, kljub zimi, in če je v zraku še dovolj vlage, že se razvijejo cvetovi. Za šop trobentic pod Paljevim nad Plavami je že nastopila pomlad. Posnetek je nastal 28. decembra.

»Jumbo« plakat v Ulici Cadorna v Gorici BUMBACA

NOVA GORICA - Najemnik je koroški Rutar Group

V remizi pohištvo

Posegi na zunanjosti objekta bodo minimalni, v notranjosti pa temeljiti - Bližina državne meje je prednost

Železniška remiza na Majskih poljanah v Novi Gorici bo kmalu dobila novo vsebino. Že čez slabega pol leta bo v njej podjetje Rutar Group iz Dobrle vasi na avstrijskem Koroškem na okrog 3.000 kvadratnih metrih odprlo pohištveni center Dipo. Prve sodelavce so zaposlili prav včeraj, do odprtja centra bo zaposlitev dobilo med 20 in 25 domačinov, pojasnjuje Dragan Ašanin, vodja prodaje v podjetju Dipo Slovenija.

O lokomotivski remizi oziroma kurilnici in bližnjem vodnem stolpu, ki predstavljata tehnično kulturno dediščino iz časa izgradnje Bohinjske železniške proge in ki sta kot taki tudi zaščiteni z občinskim odlokom, je bilo prelitega že veliko črnila. Tudi idej o tem, katere vsebine bi bile za objekta najbolj primerne, je bilo slišati že veliko: od tega, da bi v remizi kazalo urediti muzej goriško-bohinjske proge, do mestotvornih vsebin, kot so koncertna dvorana in mestna galerija … Nazadnje jo je kot možno lokacijo za novi novogoriški kulturni center omenjal Anglež David Staples iz londonske družbe Theatre Projects, ki ga je župan Matej Arčon najel kot svetovalca za omenjeni projekt.

Kakorkoli že, lastnik objekta - gre za avstrijski m2 group, ki je v neposredni bližini remize zgradil že nakupovalni center Supernova - Rutarju remizo oddaja v dolgoročni najem. »Posegi na zunanjosti objekta bodo minimalni,« zagotavlja Gregor Rutar, asistent poslovodstva pri Rutar Group. »V sodelovanju s tukajšnjo občino in z ostalimi lokalnimi akterji smo našli zanimivo skupno rešitev, vključili smo tudi avstrijske arhitekte,« dodaja. Za obnovo je sicer odgovoren lastnik, ki jo bo tudi izvedel, najemnik pa bo notranjost objekta, ki zaradi zanemarjenosti zahteva temeljit poseg, prilagodil potrebam trgovine. »Veseli nas, da se bo ta zapuščena remiza uredila, saj gre za zelo zanimivo arhitekturo,« meni Ašanin, Rutar pa pristavlja: »Meni osebno je ta stavba zelo všeč, ker je zelo posebna. Gre za projekt in izziv, kakršnega doslej še nismo imeli, zato mi je še bolj pri srcu«. Rutar Group - gre za družinsko podjetje zamejskih Slovencev iz avstrijske Koroške - je ob odpiranju ostalih sedmih poslovalnic Dipo v Sloveniji objekte večinoma gradil sam, zato je novogoriška poslovalnica v tej zgodbi nekakšna izjema. »V Novi Gorici smo imeli ogledane tudi druge lokacije, a ko smo videli to, smo takoj rekli: "To je pravo." Sedaj ko smo uskladili vse okrog zaščite objekta v smislu varstva tehnične kulture, bodo dela kmalu stekla,« napoveduje Dragan Ašanin.

Notranjost remize in obračališče K.M.

Med prednostmi omenjene lokacije na Majskih poljanah koroški najemniki izpostavljajo tudi neposredno bližino Italije. »Zelo si bomo prizadevali, da pridobimo tudi stranke od tam, zato nameravamo v italijanskem prostoru tudi precej oglaševati našo trgovino. Novogoriški Dipo se bo tudi nekoliko razlikoval od drugih: del ponudbe bo prilagojen prav italijanskemu trgu. Pripravljamo se namreč že na vstop na njihov trg, analize v ta namen že izvajamo. Na tem novogoriškem primeru se bomo tudi veliko naučili glede italijanskega trga, ki ima druge značilnosti,« še dodaja Gregor Rutar.

Katja Munih

SABOTIN - Na pročelju kasarne novi svetlobni panoji

Ojačena trikolora

Mario Muto še naprej vztrajno ureja muzejsko zbirko v nekdanji italijanski vojašnici

Kdor se je v zadnjih dveh tednih v večernem času ozrl v smer Sabotina, je ugotovili, da je osvetljena italijanska trikolora postala svetlejša. »Zaslugo« ima Mario Muto, ki na Sabotinu preživi skoraj več časa kot doma. Njegova je tudi zasluga, da so pred leti uredili arheološko točko na Sv. Valentinu, nižjem vrhu hriba, še naprej pa si vztrajno prizadeva, da bo v nekdanji italijanski kasarni urejena stalna razstava o zanimivostih hriba, ki bo privabljala turiste. Da pa turisti in ljudstva, ki živijo v nižinskih legah, ne bodo spregledali dejstva, da je del hriba z vojašnico vred italijanski, je poskrbel še za ojačitev svetlobne trikolore.

Novi svetlobni panoji na Sabotinu FOTO VIP

Sogovornik je povedal, so so dosedanje znamenje sestavljali trije veliki stekleni panoji v barvah italijanske zastave, ki jih je osvetljevalo več desetin navadnih žarnic. Sistem se je pogosto kvaril, strošek za porabo električne energije pa je bil visok in so ga krile vojaške oblasti. Že pred leti je zato predlagal, naj se celotni sistem osvetlitve zamenja z novim, učinkovitejšim in varčnejšim, a je bil uslišan šele sedaj. Stare svetlobne panoje so ugasnili - kmalu bodo celotno strukturo razstavili in odstranili -, nove, veliko manjše, pa so namestili na pročelje nekdanje kasarne; panoji iz led svetil bodo tako osvetljevali tudi njeno dvorišče. Z novo tehnologijo naj bi bila poraba elektrike več kot štirikrat manjša od dosedanje. Čeprav so novi svetlobni panoji mnogo manjši (merijo 2x1 meter), so svetlejši. Morali bodo le nekoliko znižati intenziteto svetlobe belega panoja, ker je njegova »premoč« nad ostalima barvama več kot očitna.

Pred nekaj meseci je Muto dal pripeljati na Sabotin stara angleška topova, ki sta pred tem stala v neki opuščeni vojašnici v Gorici in sta bila namenjena v odpad. Pred kratkim pa je pri goriški občini isto usodo preprečil za večje število odsluženih kovinskih pregrad, s katerimi so ogradili dvorišče sabotinske kasarne. (vip)

GORIŠKA - Silvestrske noči pod milim nebom

V novo leto z zabavo, glasbo in plesom, toda brez nevarnih petard

Tudi v Gorici, Novi Gorici, Tržiču in Ronkah bodo drevi potekala silvestrovanja na prostem. Prehod v novo leto bodo povsod praznovali z glasbo in plesom, čarobno noč pa bodo v Gorici popestrili tudi z ognjemetom.

Praznovanje na **goriškem Travniku** se bo začelo ob 20. uri, ko bo nastopil DJ Virus. Na odru bo tudi Igor Pezzi, priljubljeni voditelj radia Piterpan. Med 22.30 in 23.50 bodo oder zasedli glasbeniki skupine Alta tensione, ki bodo izvajali najbolj znane pesmi italijanskih in tujih avtorjev. Ples in petje bodo nekaj minut pred polnočjo prekinili pozdravi upraviteljev, opolnoči pa se bo začel polurni ognjemet z goriškega gradu. Ko se bo pirotehnični spektakel zaključil, bodo pozornost navzočih ponovno pritegnili glasbeniki skupine Alta tensione, ki bodo igrali do 1.30. Zabave po koncertu še ne bo konec, saj bodo DJ-ji vrteli raznovrstno glasbo pozno v noč. Ob programu silvestrske zabave bodo potekale tudi spremne pobude. Za tiste, ki si bodo želeli privoščiti tudi kaj za pod zob, bodo obratovali pokriti šotor na Travniku ter Hiša Zoran in lokal s prašičjimi dobrotami »Sua maestà il maiale« v Raštelu. Odredba proti hrupu bo začasno preklicana, iz Tržiča v Gorico in nazaj pa bo mladino peljal nočni avtobus pokrajinskega prevoznega podjetja APT Overnight. V **Tržiču** bo praznik potekal na Trgu Republike. Začel se bo ob 21.30 z glasbo DJ-ja, ob 22.30 pa bo na vrsti koncert skupine Extralarge. Za veselo vzdušje bodo glasbeniki skrbeli poldrugo uro, nato pa bodo na vrsti odštevanje do polnoči, voščila in pozdravi občinskih upraviteljev. V **Ronkah** bo silvestrovanje potekalo v parku Excelsior, kjer bodo ponujali hrano in pijačo. Odprto bo tudi drsališče, glasbo pa bodo vrteli do enih ponoči. V šotoru združenja Ronchi Live bodo ponujali mineštro, kuhan pršut s hrenom in še marsikaj. V **Novi Gorici** bodo na svoj račun najprej prišli otroci: zanje bo ob 11. uri v ogrevanem šotoru na Kidričevi ulici v bližini mestne hiše organizirano otroško silvestrovanje s Stenom Vilarjem. »Zares« se bo začelo zvečer ob 21. uri, ko bodo na istem prizorišču nastopili priljubljeni Modrijani. Občinstvu, ki sledi bolj trendovski glasbi, bo namenjen DJ Time na Bevkovem trgu, ki se prav tako začenja ob 21. uri.

Letošnja silvestrska noč bo v goriški občini minila brez petard in drugih pirotehničnih izdelkov. Njihovo uporabo vsem občanom prepoveduje odredba župana Ettoreja Romolija. Kršitelji odredbe tvegajo denarno kazen od 50 do 300 evrov. V veljavo bo stopila danes ob 18. uri, veljala pa bo do konca praznovanj. Uporaba petard bo prepovedana tudi na prizoriščih silvestrovanj v Tržiču in v Ronkah.

SOVODNJE - Tečejo postopki za ureditev parka in pokritje kotalkališča

2014 bo leto gradbišč

Območje bivšega igrišča bodo spremenili v park *BUMBACA*

Leto 2014 bodo v sovodenjski občini zaznamovala številna gradbišča. Ob širitvi obrtne cone, ki naj bi se zaključila spomladi, obnovi Butkovičeve domačije, kjer bodo dela stopila v živo januarja, in ureditvi nasipa v Rupi, se bosta v prvem polletju začeli tudi dve javni deli, ki se jima je občina letos morala odpovedati zaradi t.i. »pakta stabilnosti«.

Proračunske omejitve upravi niso omogočile, da bi porabila že dodeljene prispevke oz. najela posojilo, tehnični urad pa je medtem nadaljeval z birokratskimi postopki, ki so zdaj v zaključni fazi.

Februarja ali marca naj bi se končno začela gradnja kritine nad kotalkarsko ploščo na Peči, na katero čaka društvo Vipava že vrsto let. Izvajalca del je občina izbrala v prejšnjih tednih: dela je dodelila podjetju Tabaj iz Gregorčičeve ulice, ki je na izklicni ceni zagotovilo 13,550-odstotni popust. Če ne bo težav in bo podjetje tudi dokončno imenovano, se bodo dela lahko začela že februarja ali marca. Načrt predvideva pokritje kotalkarske plošče z enokapno streho, ki bo merila 1087,91 kv. metrov. Površina, ki jo bo streha pokrivala, bo širša od same kotalkarske plošče (vključevala bo tudi današnje tribune), kar bo omogočalo boljšo zaščito v primeru padavin. Dela bodo trajala približno šest mesecev. Pred poletjem namerava občina Sovodnje začeti urejati tudi območje bivšega nogometnega igrišča v Prvomajski ulici, kjer so najbolj vidne posledice prisotnosti gradbišča avtoceste. V teh dneh se je z objavo obvestila začel postopek za imenovanje izvajalca, ki se bo zaključil v nekaj mesecih. Občina ima na voljo 300.000 evrov. Park bo sestavljen iz mreže med seboj pravokotno speljanih poti, prečkala pa ga bo vijugasta steza. Mreža makadamskih poti bo območje parka delila na manjše zelenice v obliki štirikotnika, ki bodo posejane s travo ter okrašene z grmički in drevesi. (Ale)

Obnovljeni hangar Gleiwitz na Rojah

GORICA-SOVODNJE

Z odprtjem hangarja obljubljajo preporod letališča

V soboto, 11. januarja, ob 11. uri bodo uradno predali namenu hangar Gleiwitz na letališču na Rojah. Njegovo obnovo je finančno omogočilo podjetje Pipistrel Italia, za svojo dejavnost pa ga bo uporabljalo Čezmejno amatersko športno združenje Duca d'Aosta, ki je nastalo marca, v nekaj mesecih pa mu je uspelo pridobiti vsa potrebna dovoljenja za ponovno obratovanje letališča, kjer imajo piloti jadralnih, ultralahkih in turističnih letal na voljo sedemsto metrov dolgo vzletno stezo.

Odprtje hangarja, kjer bo potekala januarska svečanost, pomeni začetek novega življenja za letališče, so prepričani v združenju; obnovljeni prostor so opremili s posnetki 38. letalske eskadrilje, ki je v njem imela svoj sedež, posvetili pa so ga goriškemu futuristu Tulliu Craliju, ki je na svojih platnih upodabljal vragolije italijanskih bombnikov.

Protest pred Equitalio

Goriški člani koordinacije 9. december, ki od tega datuma manifestirajo pred goriškim županstvom, so včeraj dopoldne organizirali protest v Ulici XXIV Maggio, kjer ima sedež podjetje Equitalia. Na drevo so obesili lutko, ki naj bi bila simbol položaja tistih, ki imajo opravka s to ustanovo. Protest, ki so ga nadzirali številni predstavniki sil javnega reda, je minil mirno.

Novoletni koncert v Tržiču

V tržiškem gledališču bo jutri, prvega januarja, potekal novoletni koncert v priredbi občinske uprave. Straussove in Waldteuflove skladbe bo izvajal filharmonični orkester mesta Tržič. Naslov koncerta, ki bo obujal atmosfere habsburškega cesarskega dvora, bo »Fantasie Viennesi« (Dunajske fantazije). Začel se bo ob 17. uri.

Vabijo v rimske terme

Rimske terme v Tržiču, ki so jih odprli 21. decembra, bodo v prihodnjih dneh sprejele prve goste; informacije vsak dan med 10.30 in 12.30 ter med 15. in 17. uro na tel. 0481-412713.

McDonald's tudi v Vilešu

V novem nakupovalnem centru Tiare Shopping v v Vilešu bodo jutri, na prvi dan leta, odprli McDonald'sovo restavracijo; lokal meri 526 kv. metrov, v njem je 222 mest.

GORIŠKA

V Tržiču športni licej

Deželna vlada FJK je prižgala zeleno luč za reorganizacijo šolskega sistema in programiranje izobraževalne ponudbe v šolskem letu 2014-2015. Na tej podlagi bo na ozemlju goriške pokrajine ustanovljen športni licej v okviru višješolskega zavoda ISIS Michelangelo Buonarroti v Tržiču, tehniško industrijski zavod Galileo Galilei v Gorici pa bo pridobil novo smer grafike in komunikacij. »Dosegli smo dober rezultat,« ocenjuje odbornica za šolstvo Ilaria Cecot: »Na nas je, pa tudi na športnih društvih in na krajevnih dejavnikih, da bo šolski sistem učinkovit in da bo znal ovrednotiti kvalitete teritorija.« S pokrajine še sporočajo, da v aktualnem načrtu reorganizacije ni liceja za glasbo in korevtiko, »prizadevali pa si bomo, da bo vstopil v načrt za leto 2015-2016«.

GORICA - Msgr. Alojz Uran na pogovoru »pod lipami«

Poziv nadškofa: »Vzemimo si čas zase in za sočloveka«

Kulturni center Lojze Bratuž, Krožek Anton Gregorčič in štandreška dekanija so priredili »srečanje pod lipami« o Božiču. Sredi decembra so za mizo v komorni dvorani centra Bratuž gostili upokojenega ljubljanskega nadškofa msgr. Alojza Urana, z njim pa se je pogovarjal Simon Peter Leban.

Gost je svoje misli začel z obujanjem spominov na otroška leta, ko mu je ta pomembni krščanski praznik govoril o vstopanju Boga v človekovo življenje, o tem, da »nismo sami, da je Bog vedno z nami«. Čeprav se v drugačnem političnem sistemu beseda Božič »skoraj ni smela imenovati«, pa je bilo vzdušje vseeno bolj umirjeno. Kasnejša materialna blaginja je na neki način povzročila duhovno osiromašenje, izgubo doživljanja duhovnega bogastva vere. Odprtost svetu je prinesla doživljanje Božiča brez njegovih izvirnih temeljev; to je postal praznik trošenja in iskanja veselja z zunanjimi sredstvi. Tudi v tem iskanju je prisotna človekova želja, da bi bil srečen, žal pa velikokrat prepozno spozna, da je izbral »napačno pot ali slepo ulico,« je dejal cerkveni dostojanstvenik. Danes se moramo soočati z razmerami, v katerih nam je dano živeti. Zgolj pozunanjenost in posedovanje ne vodita k sreči. Druga je pot, ki vodi v življenje, in ta pot pelje tudi k Bogu in sočloveku. »Vzemimo si čas zase in za sočloveka!« je navzoče pozval msgr. Uran. Iščimo upanje, strpnost in skupnost, saj človek najbolj potrebuje »zavest, da se kdo zanima zanj«.

Upokojeni nadškof je večkrat poudaril navezanost na dom in družino ter povezanost njenih članov. Trdna očetova vera tudi v najhujših preizkušnjah mu je še danes zanesljiv svetilnik. Kot je sam povedal, je tudi on »doživel različne preizkušnje«, saj je pred štirimi leti odstopil. Vse, kar se je potlej zgodilo, ga je le utrdilo v veri: »Ko ne vidiš pravega smisla, ko ne vidiš, zakaj se stvari dogajajo, skleni roke, kajti prišla bo pomoč.« Poln upanja je tudi zatrdil, da »Bog vse stvari obrne v dobro«. Svoj goriški večer pa je sklenil z verzi nadškofa Pogačnika, ki je bil tudi pesnik: »Sprejmite Kristusa Boga in znali boste, kar ves svet ne zna. Nasmehniti se sred' gorja.«

Upokojeni nadškof Alojz Uran in Simon Peter Leban *FOTO L.K.*

JESTVINE
PETER POVŠIČ
Tuttidì
MARKET
Ulica Trieste 261
Gorica

Srečno
2014

Agraria
Zavadlav

semena, sadike
in sadno drevje,
orodje za vrt in
za zelene površine
krma za domačo žival
Gorica, ul. Trieste 18
Tel. 0481.520898
www.agrariazavadlav.it
info@agrariazavadlav.it

Gostilna
Peric
Branko
POLJANE - Tel. 0481/78117

Potovalna agencija
GOTOUR
www.gotourviaggi.it
Potovanja - letalske karte
izleti - posebne ponudbe
ul. Sauro 12 - GORICA
tel. 0481.531213 › faks 0481.531180
e-mail: gotour@gotourviaggi.it

Cvetličarna
Antica
Bottega
del Fiore
Gorica
ulica Seminario 12
tel. 0481.30682

GOSTILNA PRI
«ANDREJU»
Ferfoglia Daniela in Marina
zaprto ob torkih in sredah
DOBERDOB, Trzaska ulica 6, Tel. 0481.78320

MARIO
MUCCI
PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA
MARIO MUCCI S.R.L.
Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

AGRITURIZEM
Kovac
ZA CERKVIJO
V DOBERDOBU
Tel. 0481 78125
www.kovac.it - info@kovac.it
Catering z domačo hrano,
kosila, večerje, zakuske za
katerokoli priložnost.

Srečno Novo leto

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ
Gorica, ulica Carducci 49, Tel. 0481.535657, www.suligoj.com

GORIZIA
APT
AZIENDA PROVINCIALE TRASPORTI S.P.A.

Srečno
Novo
leto
Azienda Provinciale Trasporti S.p.A.
Ulica Caduti di An Nasiriyah 6, Gorica
brezplačni info telefon: 800 955957
www.aptgorizia.it - apt@aptgorizia.it

avtodelavnica
avtoličarstvo
vulkanizerstvo
BASTIANI
SERGIO
DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI
Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund
ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 › Faks 0481/21987 - barbara@tabaj.191.it

Oglase
na tej strani
je zbrala
in pripravila
agencija
A.W.S.
Gorica
ul. Duca d'Aosta 6
Tel. 0481.536602
e-mail: aws.it@tin.it

mark medical™
empowering healthcare.
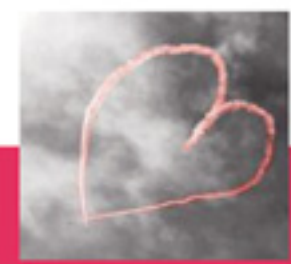
www.mark-medical.com
KB 1909

GORICA - Čarobni december v vrtcu Sonček

Pod spretnimi prstki nastale izvirne jaslice

December je čaroben mesec, ki ga imajo radi še posebej otroci, saj v njih vzbuja radovednost in pričakovanja.

V vrtcu Sonček v Fabianijevi ulici v Gorici je bilo praznično obdobje živahno in pestro. Dne 6. decembra je malčke obiskal sveti Miklavž. V pričakovanju nanj so si ogledali predstavo gledališke skupine O'Klapa, ki jo sestavljajo goriški višje- in srednješolci; malim Sončkom so po vzoru senčnega gledališča prikazali pravljico z naslovom »Trije dobri možje in Ljubezen«. Otroci so kar strmeli v nenavadno lepe prizore. Ko jih je sveti Miklavž obdaril s sladkarijami, z igračami in matematičnimi igrami, so mu v zahvalo zapeli.

Med božičnimi delavnicami in petjem božičnih pesmi je vrtec Sonček obiskala tudi skupina dijakov iz vzgojiteljske Srednje šole Veno Pilon iz Ajdovščine. Predstavili so se s simpatično gledališko igrico »Mucin božič«; ob spremljavi kitar in petju so se Sončki zelo zabavali, na koncu pa so z ajdovskimi gosti vred zapeli pesem o muci. Dijakom so goriške vzgojiteljice razkazale vrtec in jim pojasnile vzgojne metode, ki jih uporabljajo.

V vrtcu so priredili tudi božičnico. Otroci so praznično dopoldne popestrili z igrico, med katero so z lutkami lastne izdelave prikazali Jezusovo rojstvo. Ob spremljavi prečne flavte so prepevali božične pesmi in staršem izrekli praznično voščilo. Učnemu in neučnemu osebju ter vzgojiteljicam pa sta se zahvalili predstavnici staršev in v imenu vseh izročili v dar nov fotoaparat. Jaslice oz. lutke, ki so jih otroci izdelali, pa so - v okviru razstave jaslic na Sveti Gori - na ogled v eni izmed izložb v Solkanu.

Jaslice, ki so jih izdelali v goriškem vrtcu

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TAVASANI, Korzo Italia 10, tel. 0481-531576.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

Gledališče

»ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN 2013« organizira PD Štandrež v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu: 25. januarja 2014, ob 20. uri premiera »Trije vaški svetniki« (Max Real - Peter Militarov), nastopa dramski odsek PD Štandrež, v režiji Jožeta Hrovata, abonmajska ponovitev bo 26. januarja, ob 17. uri.

»SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE (SSG) v Gorici ob 20.30: 27. januarja 2014 v Kulturnem domu diptih enodejank v režiji Marka Sosiča »Dvorišče« in »Koli« Spira Scimoneja; 24. februarja 2014 v KC Lojze Bratuž komedija Alda Nicolaja »Parole, parole ali Ni bila peta, bila je deveta«, Gledališče Koper v režiji Jake Ivanca; 24. marca 2014 v Kulturnem domu drama »Striček Vanja« Čehovega, režiser Ivica Buljan; 26. maja 2014 v KC Lojze Bratuž »Pet modernih no dram« Yukia Mishime, v režiji Mateje Koležnik; informacije v Kulturnem domu v Gorici (tel. 0481-33288) vsak delavnik od 10. do 13. in od 16. do 18. ure in v Kulturnem centru Lojze Bratuž (tel. 0481-531445) vsak delavnik od 8.30 do 12.30 in od 17. do 19. ure.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici bo v soboto, 4. januarja, ob 20.45 gledališki nastop Ennia Marchetta »Carta Canta«. V ponedeljek, 13. januarja, ob 20.45 bo gledališka predstava »Hedda Gabler« (Henrik Ibsen), igrajo Manuela Mandracchia, Luciano Roman, Jacopo Venturiero, Simonetta Cartia, Federica Rosellini, Massimo Nicolini, Laura Piazza; informacije pri blagajni v Ul. Garibaldi 2/a, tel. 0481-383601.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 31. decembra, ob 20. uri »Gozd« (Aleksander Nikolajevič Ostrovski), silvestrska predstava; informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

GORIŠKO TAJNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA
bo od 31. decembra 2013 do 6. januarja 2014
ZAPRTO
Tržaško tajništvo: tel. 040-7786300

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 16.50 - 18.40 - 20.30 »Indovina chi viene a Natale?«
Dvorana 2: 14.30 - 16.30 »Frozen il regno di ghiaccio«; 18.30 - 20.20 »Philomena«.
Dvorana 3: 15.00 - 16.45 »Piovono polpette 2 - La rivincita degli avanzi«; 18.30 - 20.15 »Still Life«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 14.30 - 16.30 - 18.30 »Frozen il regno di ghiaccio«; 20.30 »Un fantastico via vai«.
Dvorana 2: 15.10 - 17.20 - 19.50 »I sogni segreti di Walter Mitty«.
Dvorana 3: 16.00 - 18.00 - 20.15 »Indovina chi viene a Natale?«.
Dvorana 4: 15.30 - 20.00 »Colpi di fortuna«; 17.50 »Philomena«.
Dvorana 5: 14.40 - 16.45 - 18.45 »Piovono polpette 2 - La rivincita degli avanzi«; 21.00 »Lo Hobbit: La desolazione di Smaug«.

1. IN 2. JANUARJA V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.40 - 20.15 - 22.10 »Un boss in salotto«.
Dvorana 2: 15.00 »Philomena«; 17.00 - 19.30 - 21.45 Capitan Harlock« (digital 3D).
Dvorana 3: 15.00 »Frozen il regno di ghiaccio«; 17.15 - 19.50 - 22.10 »The Butler - Un maggiordomo alla Casa Bianca«.

1. JANUARJA V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15 »Un boss in salotto«.
Dvorana 2: 15.10 - 20.10 - 22.00 »Colpi di fortuna«; 17.15 »Philomena«.
Dvorana 3: 14.45 - 16.50 - 19.30 - 21.45 Capitan Harlock« (digital 3D).
Dvorana 4: 15.45 »Piovono polpette 2 - La rivincita degli avanzi«; 17.40 - 20.00 - 22.10 »I sogni segreti di Walter Mitty«.
Dvorana 5: 15.10 »Frozen il regno di ghiaccio«; 17.15 - 19.50 - 22.15 »The Butler - Un maggiordomo alla Casa Bianca«.

2. JANUARJA V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15 »Un boss in salotto«.
Dvorana 2: 14.40 - 19.15 - 22.00 »American Hustle - L'Apparenza inganna«; 17.15 »Philomena«.
Dvorana 3: 14.45 - 16.50 - 19.30 - 21.45 Capitan Harlock« (digital 3D).
Dvorana 4: 15.45 »Il castello magico«; 17.40 - 20.00 - 22.10 »I sogni segreti di Walter Mitty«.
Dvorana 5: 15.10 »Frozen il regno di ghiaccio«; 17.15 - 19.50 - 22.15 »The Butler - Un maggiordomo alla Casa Bianca«.

2. JANUARJA V KRMINU
OBČINSKO GLEDALIŠČE: 16.00 - 18.00 »Planes«.

Razstave

POKRAJINSKI MUZEJI obveščajo, da bodo v prazničnem času muzejske zbirke v goriškem grajskem naselju odprte 1. januarja 2014 14.00-19.00, od 2. do 5. januarja 2014 9.00-19.00; palača Attems v Gorici bo odprta 1. januarja 2014 14.00-17.00, od 2. do 5. januarja 2014 10.00-17.00; galerija Spazzapan v Gradišču bo odprta od 1. do 3. januarja 2014 15.00-19.00, 4. in 5. januarja 2014 10.00-19.00. Vse zbirke in razstave bodo zaprte danes, 31. decembra, ter 6. januarja 2014.

NA SVETI GORI je na ogled tradicionalna razstava jaslic, ki jo frančiškanski samostan prireja v sodelovanju s Krajevno skupnostjo in Turističnim društvom iz Solkana ter z združenjem Krajevna skupnost Pevma, Štmaver, Oslavje; do 12. januarja ob nedeljah in praznikih 9.00-18.00, ob delavnikih od 10.00-17.00; med 7. in 11. januarjem 2014 14.00-17.00.

RAZSTAVA »PAOLO CACCIA DOMINIONI. Un artista sul fronte di guerra« bo na ogled do 6. januarja 2014: v Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju št. 13 (od torka do nedelje 9.00-19.00, 1. januarja 2014 14.00-19.00); v prostorih goriške Prefekture na Travniku v Gorici (vsak dan 10.00-18.00); v palači Lantieri v Gorici (ob nedeljah 11.00-18.00 in po domeni, tel. 335-6750946 - vodeni ogledi ob nedeljah ob 16.30), na železniški postaji v Redipulji (vsak dan 10.00-12.30, zaprto 1. januarja 2014); v kasarni Berghinz v Ul. S. Rocco 180 v Vidmu s predhodno najavo po tel. 0432-231584. Več na www.mostracacciadominioni.org.

19. NATEČAJ »JASLICE PRI NAS DOMA ... IN PRI SOSEDIH« v organizaciji kulturnega društva Sabotin iz Štmavra v sodelovanju z združenjem Krajevna skupnost za Pevmo, Štmaver in Oslavje, poteka do 5. januarja 2014. Komisija si bo ogledala in fotografirala jaslice, fotografije bodo na ogled v soboto, 11. januarja 2014, ob 20. uri na sedežu društva Sabotin v Štmavru; vpisovanje in informacije do 3. januarja 2014 po tel. 0481-31649 ali 329-7069672 (Adrijan Feri), tel. 0481-539992 ali 348-5844929 (Lara Feri) in 349-6931585 (Serenella Ferrari).

V POKRAJINSKIH MUZEJIH V PALAČI ATTEMS-PETZENSTEIN v Gorici je na ogled razstava sodobne umetnosti z naslovom »Nora Gregor. La figurazione dell'oblio«; do 9. februarja od torka do nedelje 10.00-17.00 (31. decembra zaprto, 1. januarja 2014 14.00-17.00); vstop prost.

Izleti

SPDG in Planinska Družina Benečije načrtujeta zimski vzpon na Triglav (zelo zahtevno) 3. in 4. januarja 2014. Potrebna je predhodna prijava do 31. decembra po tel. 339-7047196 (Boris) ali boris@spdg.eu.

SPDG se bo v nedeljo, 12. januarja 2014, udeležilo pohoda Škofja Loka-Križna Gora-Čepulje-Mohor-Dražgoše v organizaciji PD Škofja Loka in proslave ob 71. obletnici Dražgoške bitke. Odhod iz Gorice ob poznih nočnih oz. zgodnjih jutranjih urah. Obvezna prijava in prisotnost na sestanku v četrtek, 9. januarja 2014, ob 19. uri na društvenem sedežu v Gorici. Prijave in informacije po tel. 320-1423712 ali andrej@spdg.eu (Andrej).

Koncerti

5. BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT V SPOMIN NA MIRKA ŠPACAPANA bo v petek, 10. januarja 2014, ob 20.30 v cerkvi Sv. Justa v Podgori. Dobrodelni koncert prirejajo Zveza slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, PD Podgora, AŠZ Olympia, Slovenska zamejska skavtska organizacija, krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost, izkupiček bo namenjen društvu Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno iz Vidma, ki nudi pomoč pri negi onkoloških bolnikov.

GLASBENI MLADINSKI ODER 2013-2014 prireja Glasbena mladina Slovenije v sodelovanju s Kulturnim domom Nova Gorica in bo potekal v dvorani Glasbene šole Nova Gorica: v torek, 14. januarja, ob 18.30 bo nastopil Kvintet Energico; vstop prost.

Obvestila

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici bo med božičnimi prazniki zaprta do 31. decembra.

ZSŠDI obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno 6. januarja 2014.

ZSKD obvešča včlanjene zbore, da je na www.zpzp.si objavljena prijavnica za revijo Primorska poje. Rok prijave je do 31. decembra.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Sovodnjah bo zaprta do 31. decembra. Ponovno bo odprta v četrtek, 2. januarja.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA prireja od 19. januarja dalje nedeljske tečaje alpskega smučanja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali samo na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int. v petek, 3. januarja, med 18. in 20. uro.

URADI FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v Gosposki ulici (Ul. Carducci) 2 v Gorici bodo zaprti do 3. januarja 2014.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v Ul. Mameli v Gorici bo do 4. januarja 2014 odprta ob delavnikih med 7.45 in 13.30.

POKRAJINSKA MEDIATEKA UGO CASIRAGHI v Ul. Bombi v Gorici bo zaprta do 6. januarja 2014. Izposojene filme je treba vrniti v prvem tednu po božičnih počitnicah.

URADI SSO v Trstu, Gorici in Čedadu bodo zaprti do vključno ponedeljka, 6. januarja 2014.

ZSKD obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno 6. januarja.

REDNI OBČNI ZBOR NARODNE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE bo v četrtek, 9. januarja 2014, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v prostorih Feiglove knjižnice v KB centru na Korzu Verdi v Gorici.

POKRAJINA GORICA razpisuje v sodelovanju z mestno občino Nova Gorica literarni natečaj »Glas ženske« za leto 2013-14 na temo »Kriza. Nevarnost ali priložnost?«. Prispevke je treba izročili do 7. februarja 2014, literarni natečaj je objavljen na spletni strani www.provincia.gorizia.it in www.nova-gorica.si.

Poslovni oglasi

KVALITETNI SMREKOVI PELETI
3,75 eur/vreča
+386 68 143831, +386 31 770 410
legnaacasa@gmail.com

Šolske vesti

NA AD FORMANDUMU sprejemajo prijave na tečaje s kmetijskega področja, ki so namenjeni vsem, ki se želijo ukvarjati s kmetijstvom in tistim, ki želijo obogatiti svojo ponudbo na domači kmetiji: tečaj »Upravljanje agriturizma« (100 ur) in tečaj »Splošno kmetijstvo« (150 ur). Tečaja bodo izvajali v Gorici in v Čedadu in bosta začela do konca januarja 2014. Od 7. januarja 2014 sprejemajo prijave in nudijo informacije na Ad formandumu, (Korzo Verdi 51 v Gorici, tel. 0481-81826, go@adformandum.org).

Prireditve

KULTURNO ZDRUŽENJE PAR MORAR prireja v petek, 3. januarja 2014, ob 20.20 v turistični kmetiji Al Diaul v Moraru predstavitev opere »Un ballo in maschera« (glasba G. Verdija); predstavil jo bo Claudio Dornik.

OBČINA SOVODNJE vabi na tradicionalno »Novoletno srečanje«, ki bo v občinski telovadnici v nedeljo, 12. januarja 2014, ob 17.30. Nastopili bodo domači pevci, zbori in plesne skupine program bodo zaokrožili nagovor županje, podelitev prispevkov kulturnim in športnim društvom ter skupna zdravica.

Pogrebi

DANES V GORICI: 12.00, Laura Marega vd. Bovo iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega, sledila bo upepelitev.

DANES V PODGORI: 10.00, Vittoria Tomasetig vd. Chiabai (iz bolnišnice v Palmanovi) v cerkvi Sv. Justa in na pokopališču.

DANES V BORGNANU PRI KRMINU: 14.00, Igino Canesin (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V GRADIŠČU: 11.20, Adelma Blason iz kapele pokopališča v cerkev Sv. Valeriana in na pokopališče.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Bruno Frandoli iz bolnišnice v cerkev Sv. Jožefa, sledila bo upepelitev; 10.00, Giuseppina Cicoria vd. Sigur na pokopališču; 10.30, Alida Anzolin por. Jarc iz bolnišnice, sledila bo upepelitev; 11.30, Franca Ombretta Manià por. Moimas iz bolnišnice v cerkev Device Marcelliane, sledila bo upepelitev.

V ČETRTEK, 2. JANUARJA, V GORICI: 10.00, Roberto Trobini na glavnem pokopališču.

V ČETRTEK, 2. JANUARJA, V TRŽIČU: 10.00, Fulvia Petronio por. Donda (iz bolnišnice v Palmanovi) na pokopališču, sledila bo upepelitev.

V ČETRTEK, 2. JANUARJA, V GRADIŠČU: 11.00, Ennio Brumat (iz Vidma) v cerkvi Sv. Valeriana, sledila bo upepelitev.

31.12.1983 **31.12.2013**

Marčelo Devetak

Spomin še vedno živi.

Vsi tvoji

ODPRTA TRIBUNA

Jeziku je manjšina v zadnjih letih posvetila veliko pozornosti

Povod za ta poseg je prispevek Petra Čerica, ki je bil objavljen 27. decembra v rubriki Žarišče z naslovom Manjšina in jezik. V nadaljevanju bom obravnavala tri avtorjeve trditve. Te so: uveljavljane multikulturnosti postavlja na stranski tir jezikovno vprašanje; v zadnjih dvajsetih letih manjšina ni posvečala jeziku primerne pozornosti, saj se je razprava o jeziku začela šele na letošnji Dragi; predloge o opazovalnicah ali delavnicah (strokovnih ustanovah?) gre jemati kot propagandne predloge, saj niso potrebne, ker jih že imamo, čeprav jih ne priznavamo.

Znano je, da so v Evropi nekatere skupnosti govorcev manj razširjenih jezikov v zadnjih desetletjih skušale oživiti ali/in razširiti rabo svojega jezika. Pred dobrimi dvajsetimi leti so tako jezikovni aktivisti kot teoretiki postavljali v ospredje podpiranje jezikovnega prenosa preko vzgoje in javnih občil. Kasneje so prvo mesto zasedli politično priznanje, zakonodaja in pravice ter javni viri. Pri manjšinah, ki so te cilje dosegle, pa se je izkazalo, da prenos politike v stvarnost ni samoumeven in da se je prav v tej fazi marsikaj zataknilo. Čeprav so bile te reforme potrebne, so se izkazale za neučinkovite tam, kjer niso predvideli posegov, usmerjenih v oživljanje in širjenje rabe jezika med konkretnimi govorci, ki jezik uporabljajo v vsakodnevni komunikaciji in ga tako tudi prenašajo na naslednjo generacijo.

Zakoni namreč jamčijo pravico do rabe jezika, ne pa ohranjanja in nadgrajevanja komunikacijskih sposobnosti govorcev manjšinskega jezika. Tako se zna celo zgoditi, da lepega dne zakone imamo, produktivnih govorcev pa je vedno manj ali jih ni več, kljub temu da se posamezniki še dalje identificirajo z manjšinskim jezikom.

V krajih, kjer so dosegli pravno varstvo, so zato preusmeriti moči, ki so bile v prejšnjih desetletjih osredinjene v doseganje pravic, in začeli delati ne le na tem, da se ljudje poslužujejo jezikovnih storitev, ki jih predvidevajo zakoni, ampak tudi na posegih, usmerjenih v ustvarjanje pogojev in potrebe med govorci po rabi jezika v praktičnosporazumevalne namene. Ugotovili pa so tudi, da je oživljanje oz. ohranjanje jezika mogoče, le če se število govorcev širi. Da to uresničimo, je potrebno pridobiti nove govorce, ki jih seveda lahko najdemo samo med negovorci, t.j. med govorci večinskega jezika, ki se običajno odločijo za učenje manjšinskega jezika le, če živijo v večjezičnosti in večkulturnosti prijaznem okolju.

Ohranjanje manjšinskega jezika se namreč veže tudi na priložnosti parcialnih identifikacij večine z manjšino, ki se ustvarijo ob uresničevanju načel medkulturnega življenja in politike, ki na tak način deluje v prid manjšinskemu jeziku in ne smrtonosno, kot o tem misli avtor omenjenega Žarišča. Primeri v svetu dokazujejo, da uveljavljane multikulturnosti in gojenje medkulturnega dialoga ne izkopavata manjšinskih jezikov, ampak ustvarjata večjezičnosti prijazno okolje in s tem prispeva k ohranjanju in razvoju manjšinskih jezikov.

Dalje bi rada izpostavila, da v svetu izvedeni poskusi in posegi, usmerjeni v oživljanje in ohranjanje manjšinskih jezikov, temeljijo na delu in spoznanjih strokovnjakov, ki delujejo v okviru specifičnih ustanov in inštitutov, katerim družba priznava kompetence in suverenost. Kot rečeno, avtor petkovega Žarišča misli, da take ustanove že imamo, čeprav jih ne priznavamo. Če družba česa ne priznava, je – žal- kot, da tega ni. Zato bi bilo primerno, da avtor pove, katere so po njegovem mnenju delavnice oz. opazovalnice, s katerimi že razpolagamo.

V takih ustanovah v svetu se strokovnjaki (in ne dobronamerni entuziasti brez strokovnega znanja) posvečajo jezikovnemu načrtovanju in z jezikom povezanimi dejavnosti, med katere sodijo npr. tudi tiste s področja profitnega trženja jezika (o tem zelo zanimivem argumentu morda kdaj drugič).

Ne strinjam se s Černicem niti, ko pravi, da manjšina v zadnjih letih ni posvečala jeziku potrebne pozornosti. Trditev, da sta si v zadnjih dvajsetih letih za slovenski jezik strokovno, a neuspešno, prizadevala samo Slavistično društvo in društvo Edinost, kot da bi se razprava o jeziku začela na zadnji Dragi (ta je namreč časovni razpon, ki ga Černic navaja), ni resnična. Avtor sicer omenja primere dobre prakse, a jih ločuje od konteksta. (Če manjšina ni posvečala jeziku potrebne pozornosti, kam naj torej lociramo primere dobre prakse?)

Seveda to ni mesto za zgodovino prizadevanj na področju ohranjanja slovenščine v Italiji, zato bom navedla le strateški projekt JezikLingua, ki je financiran s sredstvi Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013. Navajam ga kot primer dosežka, ki ni nastal iz niča, ampak na osnovi sodelovanja med nosilci projekta: Inštitutom za slovensko kulturo iz Špetra, SKGZ ter SSO in najpomembnejšimi združenji in ustanovami italijanske narodne skupnosti v Sloveniji, raznimi univerzami itd., in ki sloni na v času pridobljenem znanju, izkušnjah in medkulturnem dialogu.

Ni moja naloga, da na tem mestu predstavim cilje in dejavnosti projekta JezikLingua, ki je res obširen in o katerem (če nismo sledili poročanju v medijih) lahko več izvemo, če obiščemo spletno stran www.jezik-lingua.eu in če se odločimo, da bomo v bodoče sledili vestem o njegovih dosežkih. Naj spomnim le na eno izmed dejavnosti, na usluge za govorce in ne govorce slovenskega jezika v Italiji in italijanskega jezika v Sloveniji. Gre za brezplačne tečaje slovenščine v Italiji in italijanščine v Sloveniji, svetovanje za starševstvo v večjezičnem okolju; igre, publikacije, spletno gradivo in različne z jezikom povezane dejavnosti za otroke, promocijsko gradivo, slovarje, spletno jezikovno svetovanje, spletno gradivo za spodbujanje večjezičnosti in večkulturnosti. Gre torej za dejavnosti, namenjene razvoju jezikovnih veščin med najmlajšimi, mladimi in odraslimi govorci manjšinskega jezika in širjenju števila govorcev manjšinskega jezika med večinskim prebivalstvom, ki so bile izbrane tudi na osnovi nekega znanja o tem, kako se jezik promovira in ohranja.

Tudi drugi uspešni proizvodi projekta, kot so muzej SMO v Špetru, Infolibro v Kopru, raziskave, prevodi, publikacije, posveti, sodelovanje med šolami in še druge dejavnosti, ki v sklopu projekta prav tako spodbujajo promocijo kulture jezikov, slovenskega v Italiji in italijanskega v Sloveniji, zgovorno pričajo o večletni učinkoviti naložbi obeh manjšin v jezik, o pridobljenem znanju, o strokovnih naporih in dosežkih in ne nazadnje, tudi o uspehu medkulturnega političnega dialoga.

Susanna Pertot

PISMA UREDNIŠTVU

Še veliko dela na področju vidne dvojezičnosti

Z zanimanjem in zmernim zadovoljstvom sem prebral v nedeljskem PD (29.12.) novico, da bo Goriška občina vendarle poskrbela za dopolnitev smerokazov in drugih javnih oznak na območju Štandreža in tako delno izpolnila določila državnega zakona.

Zdaj je treba prizadevanja za uresničevanje vidne dvojezičnosti usmeriti tudi na Deželo in druge javne ustanove, saj je predsednica Serrachianijeva vendarle podpisala ukrep, ki je dolgo obtičal v predalu, menda še iz časa Tondove uprave, ki pa še nima konkretnih učinkov. Drugače res ne morem razumeti dejstva, da so prav te dni - tik pred božičnimi prazniki - na obvoznici, ki poteka vzporedno z državno cesto št. 55, kjer bodo, kot je obljubil župan Romoli dopolnili smerokaze, na novo namestili dve veliki smerni tabli, kjer pa o slovenščini ni sledu.

Najbrž je za zamude in nedoslednosti krivo tudi prepletanje pristojnosti - recimo tako je odsek deželne cest št. 117 (povezuje državno cesto št. 55 in Majnice in to na območju Štandreža, brez dvojezičnih oznak; prav tako odsek deželne ceste med državno cesto št. 55 in državno mejo proti Lokvici, državna cesta št. 55 tako v doberdobski, sovodenjski in goriški občini še nima vseh dvojezičnih oznak Seznam seveda s tem ni izčrpan. Prepričan sem, da bi bilo in da je mogoče tudi te ovire v pravni državi premostiti.

Upam, da bo reševanje tovrstne problematike v novem letu bolj dosledno in bolj uspešno in da bomo kot skupnost, le dočakali ustanovitev (skupne) pravno - svetovalne službe, ki bo pomagala posameznikom, ki se znajdejo v sporu z upravno in sodno oblastjo, zaradi (ne)izvajanja zakonsko priznanih pravic glede priznanja in rabe slovenščine

Lep pozdrav in uspešno v novem letu.

Vlado Klemše

Mlada generacija goriških planincev

Ko večkrat tarnamo, da je mladina apatična, da nima idej, da ne »sliši« drugega kot »telefonine«;

no, tokrat to ne drži. Pri odboru goriškega Planinskega društva je staro garnizijo nadomestila mlajša generacija. Čeprav moram priznati, da pogrešam predvsem njihovo prisotnost pri pohodih v gore, ne manjka jim udejstvovanja na ostalih področjih planinstva, kot so gorsko kolesarjenje, smučanje ...

Imamo pa tudi na področju planinarjenja nekaj mladih, ki skrbijo za program pohodov; eden od teh je Boris, ki zelo natančno pripravi itinerarij, katerega sam preizkusi predhodno in kar je najpomembnejše, zavaruje udeležence: pomaga mu Mira ali kateri od izkušenih kolegov. Ako on vodi, mu kolono zaključuje »pomožni« vodja, zato ni nevarnosti v primeru kakršne neprilike. Enako skrb ima Andrej. Obema naj gre pohvala in s strani nas planincev-pohodnikov tudi zahvala za lepe izlete polne užitka in sproščenja.

V programu planinskega je bil za dan 20.decembra tudi nočni pohod iz Lokvi na Lazne, naslednjega dne pa pohod v Gorenjo Trebušo na proslavo obletnice ustanovitve IX. korpusa. Z lepimi presenečenji se je začelo že na startu, pozdrav pohodnikom je prinesel Saverio in, ko že sam ni mogel udeležiti se pohoda, je »obdaril« skupino z dvema steklenicama svoje penine. Skupina se je odpravila na Lokve, kjer je pustila železne konjičke, od tam naprej po spokojnem gozdu v temi, skoraj v tišini na Lazne. Tu je skupino pričakal oskrbnik doma s »tekočo« dobrodošlico in obilno večerjo (manjkala je le krača, ki je bila predhodno v programu). V zelo sproščenem in zabavnem večeru so dočakali trdo noč. Zjutraj po zajetnem zajtrku so se planinci odpravili na pohod v Gorenjo Trebušo na proslavo. Kot že rečeno, je vodstvo planinskega poskbelo za venček v spomin na naše padle iz tega bataljona; za to pohvale vredno pobudo so morali opozoriti organizatorje in položiti venček ob izteku programa. Po programu so planince presenetili z okusnim ričetom, oni pa so se zahvalili nenapovedanim »koncertom« partizanskih in narodnih ob spremljavi Stanetove harmonike. Sledil je povratek na Lazno s krajšim obiskom pri Žbogarjevih, oni so upravljali Dom na Lazni, takrat, ko so goriški planinci začeli s smučarskimi tečaji. Nočni pohod na Lokve je zaključil program. Oziroma ne, lepo presenečenje je še čakalo v Gorici, ko je pohodnike pričakal Andrej (Rossano) z gubanco in žlahtno kapljico. Zlati fant! Drugič še ... Naj pripomnim, da je nekaj teh (malih ?) presenečenj ustvarilo veliko veselje in zadoščenje vsem nam pohodnikom.

(Podpis v Uredništvu)

Odpadki na Ferneticih

Pred časom sem pisal o smeteh, ki se nabirajo ob vhodu na avtocesto na Fernetičih (v smeri proti Trstu-Benetkam). V zadnjih letih je bilo mogoče nekajkrat počiščeno, a se nesnaga verjetno tako hitro spet nakopiči, da je bilo delo skoro neopazno. Potrebno bi bilo bolj redno vzdrževanje.

Poleg tega me že več let moti tudi dejstvo, da ni na Fernetičih na večjem parkirišču nasproti velike trgovine niti enega zabojnika za papir ali plastiko. Večina embalaže gre iz trgovine naravnost v navadne smetnjake (to sem osebno opazil), ki jih je kar 10, če se ne motim. Tudi pred bližnjim Eurospinom so le zabojniki za navadne smeti. Kako pa je na terminalu? Na tako prometnih točkah se nabira ogromno odpadkov, predvsem steklenic, pločevink in plastenk. Res je, da se večina voznikov tovornjakov ni nikoli izkazala v svoji skrbi za okolje in v ločevanju odpadkov. Že res, da večine omenjenih odpadkov ne proizvajajo repentabrski občani, vendar bi morala Občina ukrepati.

Pavel Križman

DOL PRI VOGLJAH - Člani balinarskega kluba Repentabor

Tudi letos tradicionalne kraške jaslice, tokrat s pravo pastirsko hiško

DOL PRI VOGLJAH- V popestritev božičnih in novoletnih praznikov so člani Balinarskega kluba Repentabor, ki šteje 28 članov in jih vodi predsednik Drago Šuligoj, že sedmo leto postavili jaslice v naravni velikosti, v neposredni bližini balinišča in vaškega doma v Dolu pri Vogljah. Posebnost jaslic je v tem, da jih odlikuje kraški stil, vsako leto dodajo nove figure, jaslice pa postavijo s prostovoljnim delom.

Ideja za jaslice se je rodila že pred pol leta, ko so pripravljali okrašeni voz za tradicionalni Praznik terana in pršuta v Dutovljah. Letos so z motivom šole naših non in nonotov bili med tremi zmagovalnimi vozovi. Voz iz Dutovelj pa je sestavni del vsakoletnih jaslic.

»Letos smo izdelali pravo pastirsko hiško, v katero so pastirji spravljali orodje pred dežjem in se v neurju zatekli vanjo. Ne le, da smo izbirali prave škrle, tudi dovoljenja lastnikov zemljišč smo pridobili. Slavko Ravbar, Drago Šuligoj in Edo Guštin so zaslužni, da je letos

Posnetek jaslic OK

pastirska hiška sestavni del jaslic.,« pripovedujeta o letošnjih kraških jaslicah glavni organizatorki Pavla Šuligoj in Majda Može.

Letos so poudarek dali kraški vegetaciji. Skrbno so izbrali bor, brinj, bršljan in hrast, poskrbeli so za mah. Prikazali so tudi kal, ki je nekoč služil za napajanje živine, danes pa se ga poslužuje divjad. Letos so k osnovnim figuram dodali še kovača in perico ter kuharico ter tako poskrbijo za vsakoletno pestrost. Pri izdelovanju jaslic je sodelovalo enajst prostovoljcev.

Jaslice pridejo zlasti do izraza zlasti v nočnih urah, saj so osvetljene in privabljajo številne obiskovalce od blizu in daleč. Tudi letos so organizatorji zadovoljni z obiskom in upajo, da bodo tudi v bodoče nadaljevali to lepo tradicijo, ki se prične na božično noč z nočnim pohodom k polnočnici, ki jo daruje tržaški škofovski vikar Anton Bedenčič v cerkvi device Marije na Tabru.

Jaslice so na ogled tudi v nočnih urah vse do 6. januarja. Vsako leto pa podaljšajo obisk in upajmo, da bo tudi letos tako.

Olga Knez

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Gostovanje skupine La Classique

Balet klasične ruske tradicije

Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine med božičnimi in novoletnimi prazniki v Trstu že nekaj let uvaja tradicijo plesnih predstav, še najraje pravljično obarvanih, v veliko veselje otrok, ki jih je velika dvorana vsakič polna. Tako je, kot že marsikatero leto doslej, tudi letos ob tej priložnosti gostovala moskovska baletna skupina La Classique, in sicer v soboto in nedeljo, 28. in 29. decembra, s Hrestačem in s Trnuljčico Petra Iljiča Čajkovskega, ki z njegovim Labodjim jezerom spadata med najbolj priljubljene balete sploh.

Skupino La Classique je leta 1990 ustanovil Elik Melikov, ki je odtlej tudi njen umetniški vodja, z namenom da bi gledalcem nudila predstave klasične ruske balete tradicije. Poleg baletne trilogije Čajkovskega spadajo v njen repertoar, denimo, Giselle, Pepelka, Bajadera, Paquita, Don Kihot in Coppelia, in to v zelo znanih, dolgoletno uveljavljenih koreografijah. Skupina šteje približno petdeset članov, ki so se šolali v priznanih ruskih baletnih šolah.

Balet Hrestač, katerega zgodba sloni na Hoffmanovih pripovedkah, je za postavitev, ki jo izvaja La Classique, koreografsko obdelal Valerij Kotvun po Petipajevi predlogi, medtem ko je Trnuljčica (v ruščini Spaščaja krasavica), ki sloni na pravljici, kakršno je zapisal francoski pisatelj Charles Perrault, zasnovana na izvirni koreografiji slovitega Mariusa Petipaja, ki je po mnenju izvedencev v njej dosegel vrhunec svoje umetnosti.

Za oba baleta v izvedbi La Classique je scene zasnoval Evgenij Gurenko, kostume pa sam Elik Melik. Kot glavni plesalci so nastopili E. Šaljapina, N. Ivanova, E. Migunov, A. Tarasov, S. Kupcov in D. Smirnov. (bov)

LJUBLJANA - Vrhunska cirkuška umetnost

Zasanjano iskanje resnice skupine Finzi Pasca

La Verita (Resnica) je tam, kjer je doma domišljija. Tokratna Resnica razkriva izjemno cirkuško umetnost, ki jo gledalcem posreduje Skupina Finzi Pasca. Poimenovana po enem od ustanoviteljev in glavnih ideatorjev programa, skupina, ki domuje v švicarskem Luganu, je tesno vezana na izkušnje starejših in bolj znanih kanadskih skupin, Cirque de Soleil in Eloize. S tema skupinama, ki sta pravzaprav v svetu uveljavila sodobno cirkuško umetnost, ju povezuje Daniele Finzi Pasca, avtor predstave Corteo Cirque de Soleil in zadnjih treh produkcij Cirque Eloize. Z izredno poetično in obenem humorno zasnovano predstavo La Verita je trinajst akrobatov očaralo občinstvo ljubljanskega Cankarjevega doma.

Kot je že prijeten običaj, se je umetniško vodstvo tega osrednjega slovenskega kulturnega centra odločilo, da ob prehodu iz starega v novo leto ponudi svojim obiskovalcem večer sodobne cirkuške umetnosti. In Compagnia Finzi Pasca je s svojimi «čarovnijami» od 27. decembra 2013 in bo še do 2. januarja 2014 zabavala in zasanjala občinstvo, ki je vsakič doslej zapolnilo veliko dvorano. Kot vselej pri tovrstnih predstavah je vsebina skorajda neotipljiva. Vsekakor ima predstava La Verita (osnovno besedilo je v italijanščini, ki so ga za gostovanja prevedli v angleščino, medtem ko songe večinoma pojejo v italijanščini) dve vodilni temi: «dražbo» velike Dalijeve slike Tristanova norost in iskanje resnice, ki se navadno izkaže za iluzijo. Ali pa tudi ne.

Kulisa ali bolje zavesa predstave je namreč izjemno delo Salvadorja Dalija, nastalo leta 1944 za baletno predstavo koreografa Leonida Massina. Ogromno platno so spravili v skladišče newyorške Metropolitanske opere, kjer so ga končno našli. Odkupila ga je Evropska umetniška fundacija, ki je platno ponudila Skupini Finzi Pasca. In tako je nastala predstava Resnica, ki so jo premierno uprizorili januarja 2013 v Montrealu. Že ta zgodba o Dalijevem delu, na katerem sta naslikana Tristan in Izolda, klovnski člani skupine se sicer sprašujejo, kdo je kdo, je zanimiva in vznemirljiva. Na to iztočnico je Daniele Finzi Pasca navezal predvsem humorne prehode, medtem ko se iskanje resnice odvija preko akrobatskih točk, izvedenih z izredno veščino in poetičnostjo. Občutek, da je vse ovito v meglico, se pravi, da lahko je ali pa tudi ni, dobi gledalec zaradi umetelne igre luči. Pred njegovimi očmi se namreč velikokrat premikajo sence, v naravni ali povečani velikosti. Pomembna je tudi glasbeno-pevsko podlaga: še enkrat je potrjeno pravilo, da so cirkuški umetniki vsestranski interpreti. Trinajst članov švicarske skupine je nastopilo v najrazličnejših vlogah, blesteli so kot akrobati, žonglerji, plesalci, pevci, glasbeniki, klovni … Največja umetnost pa je iz navidez neotipljivih elementov sestaviti predstavo, ki jo označujeta fizičnost akrobacij in abstrakcija pesniške misli. (bip)

JUTRI

75 let Svetlane Makarovič

Prvega januarja bo Svetlana Makarovič dopolnila 75 let, Mladinska knjiga pa bo poskrbela za zalogo njenih knjig v knjigarnah. Ponatisnjene bodo uspešnice Pekarna Mišmaš in Coprnica Zofka, ki ju je ilustriral Gorazd Vahen ter ©krat Kuzma dobinagrado s CD-jem in ilustracijami Tomaža Lavriča.

Sodelovanje Svetlane Makarovič z Mladinsko knjigo obsega 28 knjižnih naslovov in traja že okroglih 40 let, vse od prvega izida Pekarne Mišmaš leta 1974. Pekarna Mišmaš, najuspešnejša med knjigami, je doslej pri Mladinski knjigi izšla v 42.000 izvodih. Sledita ji Sapramiška z 37.00 izvodi in Sovica Oka z 27.000 izvodi. Leta 1995 je nastala tudi zbirka Svetlanovčki v kateri odtlej izide večina knjig Svetlane Makarovič za otroke. Sodelovanje avtorice in založbe pa se s tem še ne končuje, saj že lahko napovemo dve novi knjigi. Jeseni izideta novi knjigi Kuzma, trinajsti škrat in antologija pravljic.

SSG - V petek ob 20. uri v tržaškem Kulturnem domu dogodek izven abonmaja

Čarovnik iz Oza, predstava za družine in »pravljično« video tehnologijo

Slovensko stalno gledališče in Artisti Associati-Circuito Danza Friuli Venezia Giulia sta pripravila praznično presenečenje za mlade obiskovalce in družine z enkratnim gostovanjem toskanskega plesnega ansambla Kaos s pravljično predstavo Čarovnik iz Oza. Dogodek izven abonmaja bo na sporedu v petek, 3. januarja ob 20. uri v Veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu in bo sledil otvoritvi razstave in nagrajevanju Pedenjrisb, ki so jih otroci tržaških vrtcev in osnovnih šol poslali po ogledu letošnje, uspešne otroške predstave SSG.

Na odru se bo večer nadaljeval s posebnim doživetjem brez starostnih omejitev, saj je plesna predstava gostujočega ansambla opremljena s »pravljično« video tehnologijo. Multimedijska uprizoritev, ki uporablja projekcije v videomappingu s 3D efekti, je nastala letos po mladinskem romanu Lymana Franka Bauma.

Protagonistka Doroteja je deklica, ki se sooča z odraščanjem in s premagovanjem strahov v stiku s Strašilom brez možganov, Pločevinastim človekom brez srca in Levom brez poguma v čudežni deželi Oz. Za odraščanje potrebuje pomoč prijateljev, ki iščejo pot do popolnosti in sreče, a tudi Čarovnice iz Severa, ki ji pokaže pot do Čarovnika iz Oza. Za doseganje zaželjenih adutov pa bodo morali prijatelji preizkusiti svoje sposobnosti z iskanjem metle hudobne Čarovnice z Vzhoda.

Koreografijo predstave je podpisal ustanovitelj in vodja ansambla iz Firenc Roberto Sartori, izvirno glasbo pa je napisal in izvedel duo Kousagi Project. Predprodaja vstopnic poteka pri blagajni SSG, ki bo na dan predstave odprta eno uro in pol pred začetkom, spletna prodaja pa na www.vivaticket.it

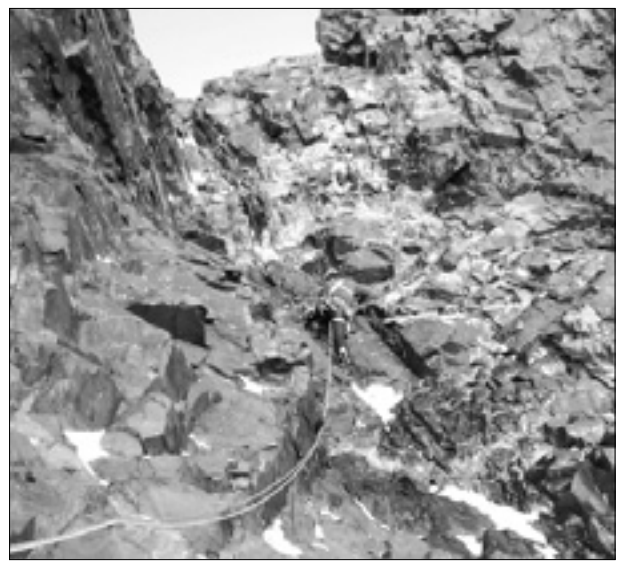

ALPINIZEM - Primorca Dejan Koren in Boštjan Mikuž

V Patagoniji je Vstala Primorska

VERONIKA SOSSA

Na fotografijah (z leve): Dejan Koren in Boštjan Mikuž v snežni luknji; na vrhu Cerro Dumba; Boštjan Mikuž v smeri Vstala Primorska

V alpinizmu ne moreš strmeti izključno k ocenam in vrhovom, ampak moraš predvsem uživati v tem, kar delaš. »*Podobno je v službi. Če tja hodiš izključno za denar, to ni to,*« razmišlja Dejan Koren, alpinist iz Vipave. S soplezalcem Boštjanom Mikužem iz Gozda pri Colu ne sodita med tiste alpiniste, ki bi zbirala trofeje: »*Nisva taka, da bi zbirala najvišje vrhove celin. Raje splezava kaj novega, da je zraven še pustolovščina. Alpinizem se tudi v Sloveniji vse preveč gleda samo skozi vrhove in ocene, pozabljamo pa na doživetje. Zato sva si z Boštjanom vzela čas in spregovorila o tem. Želiva, da ljudje dobijo občutek celote,*« razlaga Dejan, 33 let, tačas edini primorski alpinist z mednarodno licenco.

Vrhu je treba znati reči ne

Tako je bilo tudi v Patagoniji, kamor sta odpotovala prve dni oktobra in tam preživela mesec dni. Prvotni načrt o daljšem prečenju skozi veličastni Cerro Torre (3128 m), ki ga predvsem Italijani imajo za sveto goro, je padel v vodo zaradi neugodnih vremenskih napovedi. Naposled sta se odločila, da gresta izključno na Cerro Torreja po smeri Ragni, eni izmed prvih smeri na ta vrh. Vendar tudi ta načrt se jima ni uresničil. Nekaj metrov pod vrhom sta se cilju zaradi nemogočih razmer morala odpovedati, hladnokrvno in povsem premišljeno. Naletela sta na zadnjo vršnjo gobo, ki nastane zaradi vetra, ki nanaša sneg. »*To je ogromna krogla s 30 metrov premera. Zaradi skorjastega snega je bila letos kot kremšnita.*« V dveh ali treh urah bi skopala prehod čeznjo in osvojila vrh, vendar bilo bi prepozno. Nočilo se je, pihal je močan veter tudi do 150 kilometrov na uro in snežilo je. Odločitev, da se obrneta, zato ni bila težka.

V takih vremenskih razmerah pa tudi sestop ni bil enostaven: če smo v Alpah vajeni dokaj logičnih linij, v Patagoniji to ne velja. »*Tam je pravi labirint. Ko ti še nekaj spomina uide, tudi spust postane zahteven. V določeni točki sem se kar štirikrat spustil po vrvi in spet preplezal gor, preden sem izbral pravo smer,*« pojasnjuje Dejan, ki je vodil spust. Vipavec ima za sabo že več odprav in podobnih izkušenj, za sedemindvajsetletnega Boštjana, ki se z alpinizmom ukvarja pet let, pa je bila to prva.

Dumbo ni slonček, Primorska je vstala

Čeprav je Cerro Torre v patagonskih Andih sveta gora, kot Everest na Himalaji, nista želela zapraviti še dveh dni za vzpon. Že pri sestopu v izhodiščno točko El Chalten na jugozahodni strani Argentine, tik ob meji s Čilom, sta zagledala naslednji cilj, Cerro Dumbo (2465 m). »*Pri avtorju knjige Patagonija (Patagonia Vertical, izšla je tudi pri slovenski Sidarti, op.a.) Rollandu Garibottiju sva dobila potrditev, da je vrh še neosvojen. Odločitev, da poskusiva kot prva, je bila zato dokaj enostavna.*« Alpinist vidi najbolj logično linijo za vzpon. Po njej sta primorska alpinista tudi splezala na vrh. »*V primerjavi s smerjo Ragni je bil vzpon na Cerro Dumbo težji, vendar v dani situaciji je bilo čisto nasprotno,*« pripoveduje Dejan. Plezala sta v soncu, brezvetrju, zelo kompaktnem snegu, skratka, v razmerah, ki jih lahko le sanjaš.

Po opravljenem prvenstvenem vzponu in vrnitvi v El Chalten je bil čas za poročanje o prvem primorskem podvigu po več kot tridesetih letih. In ravno to je v Dejanu porodilo zamisel, da bi komaj preplezano smer poimenoval Vstala Primorska. »*Spomnil sem se na primorsko odpravo, ki je v osemdesetih letih splezala prvenstveno smer v južni steni Aconcague. Najina z Boštjanom je bila po tolikih letih spet izključno primorska odprava in to sem želel poudariti v imenu,*« razlaga Dejan izbiro imena smeri. Dokazno gradivo, da jima je res uspelo, so bile predvsem fotografije in pa kopica poročil objavljenih na različnih spletnih portalih.

Živeti dobesedno skupaj

Ideje o odpravah se največkrat porodijo med sproščenimi debatami. Tudi v kavarni, priznava Dejan. Prav tam sta se za odpravo v Patagonijo odločila tudi Primorca. Ker imata oba alpinista rada predvsem kombinirane zimske smeri, je bilo usklajevanje želj dokaj enostavno. Dejan je po desetih odpravah končno našel v Boštjanu odličnega soplezalca in sopotnika: na odpravah ni pomembna le usklajenost alpinističnega znanja, soplezalca se morata tudi značajsko ujemati. Živeti je treba dobesedno skupaj.

Za vrhunske alpiniste, ki se s tem tudi preživljajo, so oprave del službe. To velja za Dejana, ki se tačas preživlja z alpinizmom, Boštjan pa mora vse usklajevati s službenimi obveznostmi – za odpravo je na primer izkoristil celoletni dopust. Tudi zato smo se na pogovoru pred nekaj dnevi srečali izključno z Dejanom, saj je bil Boštjan v službi. Preživljanje z alpinizmom pa nikakor ni enostavno, poudarja Dejan. Opremo in oblačila sicer dobi od sponzorjev, od Komisije za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije pa prejema prispevek izključno za odprave. Tačas zaključuje izobraževanje za gorskega vodnika, kar bo v bodočnosti glavni vir zaslužka, računa pa tudi na učenje smučanja (opravlja izpit druge stopnje).

Ker je odpravo v Patagonijo podprla tudi Komisija za alpinizem, je del stroškov pokrila ravno komisija, podporo pa sta dobila še od občine Ajdovščina ter podjetij Jungheirich d.o.o. in Gorenje GTI d.o.o. Skupno sta potrosila približno 6000 evrov (vsak po 3000), vsaj dvakrat več pa stane odprava na Himalajo.

Namesto koč, luknja

Po Dejanovem mnenju lahko odpravo organizira vsakdo: »*Predpogoj je dobro plezanje. Midva sva informacije črpala predvsem pri tistih, ki so bili že tam. Nama pa je bilo sicer še nekoliko lažje, ker sem bil tam pred leti že na odpravi. Z razliko od himalajskih odprav v Patagoniji ne potrebuješ toliko logistike. V El Chalten, ki je izhodiščna točka za vzpone, se pripelješ z avtobusom, do baznega tabora na Himalaji pa je tudi pet dni hoje, nato jeti pa moraš tudi nosače,*« pripoveduje Dejan. Do poletnih smeri se iz El Chaltena odpraviš lahko kar peš, do zahodne stene Cerro Torreja je dva dni hoje (približno 15 ur), prav toliko pa hodiš do vznožja Cerro Dumba.

Na poti seveda ni koč. V Patagoniji se alpinisti največkrat odločijo, da si za prenočitev skopljejo snežno luknjo. »*Včasih skoplješ tako globoko, da vanjo lahko postaviš šotor. Najina luknja pa je bila manjša, spala sva izključno v spalkah,*« pove Dejan. Na Himalaji je zaradi tršega ledu težje kopati, zato spijo v šotorih, v Patagoniji pa je tudi zaradi vetra snežna luknja najprimernejše zatočišče.

Ko zdaj opisujeta doživeto, pravita, da bi morala s sabo vzeti kartušo plina več. Po sestopu s Cerro Torreja sta bila povsem izčrpana in dehidrirana, dodatnih virov energije pa nista imela. Vendar se alpinist pri takih odpravah vedno sooča z istimi dilemami: »*Vedno se sprašuješ, kaj vzeti s sabo. Dve kartuši več za plin ali raje več paše? Upoštevati je tudi treba, da si s težjim nahrbtnikom počasnejši, zato vse to večkrat pretehtaš. Najina sta tehtala vsak po dvajset kilogramov,*« opisuje Dejan.

Primorska alpinista sta v mesecu dni načrtovala skupaj tri vzpone po dva dni, naposled sta jih opravila dva. Ostali čas sta preživela v El Chaltenu, kjer je ogromno plezališč. Med pripravami na vzpon sta seveda veliko ur preživela tudi pred računalnikom in preverjala vremensko napoved, kar je nenazadnje pomemben del priprav. Natančne podatke sta pridobivala predvsem na spletni strani ameriške vojske NOA, kjer s pomočjo koordinat pridobivaš točno tridnevno vremensko napoved na tri ure na izbrani lokaciji. Predvsem za južno poloblo je spletna stran odličen in natančne vir informacij.

Potek smeri Vstala Primorska

Smrt ni tabu

Smrt v alpinizmu ni izjema. O njej se alpinisti tudi pogovarjajo, pravi znani slovenski alpinist Viki Grošelj. »*Objektivnih nevarnosti se namreč ne da preprečiti,*« priznava tudi Dejan. »*Nikoli na primer ne veš, kdaj se bodo seraki okrušili. Če delaš po nekih pravilih, ki jih opredeljuje varen način plezanja in alpinistike, pa tveganje precej zmanjšaš,*« je prepričan. Sam sledi svoji viziji in ve, da ga ne bo pustila na cedilu. Tačas si alpinisti vselej pomagajo tudi s tehnološkimi pripomočki, GPS-i in satelitskimi telefoni. »*Za najem satelitskega telefona za južno poloblo moraš odšteti 2000 evrov kavcije, kar pa je bilo za naju prevelik strošek. Zato sva se odločila, da bova uporabljala izključno izposojeno radijsko postajo. Tvegala sva, saj oddaja radijska postaja samo tam, kjer vidi cilj, v dolini, kjer sva si skopala snežno luknjo, pa sva bila popolnoma izolirana,*« opisuje Dejan njuno odločitev. Ker se je na srečo vse srečno končalo, je bil satelitski telefon res odvečen pripomoček. Odločitev pa je bila vselej tvegana.

Tudi v Nabrežino in na Trbiž

Okolica Vipave, od koder sta doma Dejan in Boštjan, ponuja alpinistom edinstveno naravno pripravljalnico. Dejan je doma pod Gradiško turo, tam, kjer je 400 športno plezalnih smeri, vsaka osnovna in srednja šola pa ima plezalno steno. Skratka, težko, da se tu ne bi dodobra zaljubil v plezanje. Sam pravi, da ni športni plezalec, vendar alpinist. Všeč mu je, da izbira panogo glede na letni čas. Spomladi vadi v plezališčih, poleti pleza daljše smeri, oktobra začne trenirati s cepini, pozimi pa so na vrsti kombinirane zimske smeri in slapovi. Čedalje več izkušenj išče tudi na drugi strani meje. V nabrežinskem kamnolomu, kjer so uredili plezališče, vadi s cepini, najljubša pa mu je dolina Mrzle vode na Trbiškem. Ker ne mara gneče, mu je neobljudena dolina pisana na kožo. Tam največkrat sreča tudi alpinista Nives Meroi in Romana Beneta, prav tam pa je spoznal tudi Luco Vuericha. »*Imela sva podobno vizijo. Tudi Luca je bil univerzalni alpinist,*« se spominja Dejan preminulega alpinista s Trbiža. Včasih pleza Dejan tudi z ženo, ki mu je v svojem poklicu nenadomestljiva opora. »*Razume me. Brez zveze bi bilo, da sva skupaj, če me ne bi podpirala. Skozi vsa ta leta sva se o tem veliko pogovarjala.*«

Zakaj noče biti Humar

Če bi si z Boštjanom, s katerim plezata že tretjo sezono, želela čim več medijske odmevnosti, bi najbrž izbrala za naslednji cilj Himalajo. Odločila pa sta se, da marca odrineta na Aljasko. Želja po odkrivanju novega in iskanju novih dogodivščin je vselej večja od lovljenja trofej. »*Ne bom pustil, da bi kdo drug odločil, kaj moram splezati,*« nakazuje Dejan svojo vizijo alpinizma in se posledično navezuje na tragično zgodbo Tomaža Humarja. »*Med Humarjevim vzponom na Nanga Parbat leta 2005 so nanj preveč pritiskali mediji. V nemogočih razmerah je zato začel vzpon in potem tragično padel v luknjo. Le štirinajst dni kasneje sta smer brez večjih težav in mimo luknje splezala Steve House in Andreson ter ocenila, da je šlo za dokaj enostaven vzpon,*« razlaga danes Dejan. Iskanje trofej za vsako ceno, mu skratka nikakor ni pisano na kožo. V alpinizmu želi predvsem uživati. Kamorkoli gre, ima v sebi še vedno tisti žar, kot da bi plezal prvič. In to ga žene naprej.

Fiori Savina

izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

Ul. dell'Istria 8/b -Trst
Tel. 040 763856

EDILEGNO SANTACROCE srl

KRIŽ 9/A, DEVIN NABREŽINA (TS)
Tel: 040 220 436, Mob: 348 1403850, 346 9830373

DRVA ZA KURJAVO - tudi na paleti
PELETI Z VISOKO KALORIČNO VREDNOSTJO
BRIKETI, VŽIGALNE KOCKE
PREMOGOVNI BRIKETI, OGLJENI BRIKETI
GLP JEKLENKA AGIP, PROPAN JEKLENKA AGIP

URNIK: ponedeljek - petek od 8.00 do 17.00
sobota od 8.00 do 12.00

MIZARSTVO DM

Proizvodnja notranjih lesenih vrat in stopnic

Obrtna cona »Zgonik«
Ulica Proseška postaja, 29/b
ZGONIK

Tel. 040 2528131
Fax 040 2529329
e-mail: d.milkovic@libero.it

DANEV

PRAZNJENJE GREZNIC
PREGLEDI S TV KAMERO
ZIDARSKA DELA

Obrtna cona Zgonik • Proseška Postaja 29/C • Tel. 040 2528113 • Fax 040 2528124
info@danev.it • www.danev.it

Hostaria ai pini

VOŠČI VSEM
VESELE PRAZNIKE!
TIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS)
za rezervacije tel.: 040 225324 - mob: 348 8907655 - Fax: 040 225358

Cufar mesnica

Srečno novo leto!

Tel. 040 226786
ul. Igo Gruden 35, Bazovica

SDGZ URES
slovensko deželno gospodarsko združenje
www.sdgz.it
unione regionale economica slovena
www.ures.it

servis
Servizi alle imprese • Storitve za podjetja

OBRTNO PODJETNIŠKI SERVIS KOPER

Vse najboljše in obilo uspehov v letu 2014

vsem našim članom, strankam,
sodelavcem, prijateljem in bralcem.

Sre
20

Mizarstvo STOPAR
že od leta 1961

Pohištvo po meri, kuhinje, stopnice,
masivna notranja vrata ter
okna in vrata označena
UNI EN 14351 - 1
z možnostjo 55% davčne olajšave.
ZUNANJA TLAKOVANJA (DECKING)

ul. Kosovel 30 - 34012 Bazovica - Trst (Italija)
tel/fax: 040 226283 - e-mail: bstopar@tin.it

PAM železnina

za industrijo, obrtništvo,
kmetijstvo in za dom
STROJI - TEHNIČNI ARTIKLI
TRST (INDUSTRIJSKA CONA) DOMJO 132 - TEL. 040 281282

nerofumo

ZADRUGA DIMNIKARJEV
ČIŠČENJE IN POSEG Z VIDEOKAMERO
VSEH VRST DIMNIKOV.
IZDAJANJE POTRDIL PO ZAKONSKIH PREDPISIH

33100 VIDEM - Ul. C. Percoto 23
Tel. 0432-204276 - Fax 0432-202484
za TRST - Mob. 3402566949

SEMENARNA
Zorn Erik

Semenarna
- Kmečko orodje - Gnojila
- Antiparasitarna sredstva
- Cvetlične vaze
- Gomolji in rastline na splošno ter sadno drevje

Srečno novo leto!

PROSEK 160
TEL. 040.225400

Center Hotel
★★★ Bazovica - Trst

Center Hotel
Ul. Igo Gruden, 43
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9221334
www.centerhotel.it

Al Tiglio Pri Lipi
TRATTORIA GOSTILNA PIZZERIA

Al Tiglio Pri Lipi
Ul. Srečko Kosovel, 3
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9220163
www.trattoria.centerhotel.it

BAR - SLADOLEDI
Marco
s.n.c. - Maria Maddalena & C.
PEKARNA - SLAŠČIČARNA
Torte po naročilu
Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 -Tel. 040.226147

Srečno novo leto

BAR Sladoledarna
icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

ečno
014

DRUŠTVENA GOSTILNA NA PROSEKU

vošči svojim
članom in strankam
srečno novo leto
2014!

pizzeria - bar - gostilna
»VETO«
DEBENJAK NADA snc
TIPIČNE DOMAČE JEDI DIVJAČINA
peč na drva
OPČINE
Proseška ulica 35
Tel. 040.211629
ob torkih zaprto

MESNICA DA FUFO
Fabio Vittorio
SVEŽE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR

PROSEK - Ul. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

Terčon
ŽELEZNINA
VRTNARSTVO
SESLJAN, Tel. 040 299220

BAR - BUFFET - PIZZERIA
»RINO«

ob nedeljah zaprto
KOSILA - VEČERJE
PIZZE OPOLDNE
IN ZVEČER
OPČINE
Dunajska c. 11/A
Tel. 040 213821

b'iO
b'io trgovina
NATURALIA
z jestvinami, sadjem in zelenjavo

Srečno
novo leto!
Križ 340, na pokrajinski cesti,
tel. 040 220409

TRGOVINA
Kosmina Sergij
TV, gospodinjski
stroji
NABREŽINA CENTER - TEL. 040200123

Guštin
SERVICE PARTNER
ŠKODA
GOSPODARSKA
VOZILA
SERVISIRANJE IN AVTOKAROSERIJA
OBRTNA CONA "ZGONIK" Ul. Proseška Postaja, 29/a
☎ 040 225343 - email: assistenza@gustin.volkswagengroup.it
RAPIDGLASS.it
SOSTITUZIONE E RIPARAZIONE CRISTALLI AUTO
VSEM STRANKAM VOŠČIMO
VESELE PRAZNIKE

AVTOKAROSERIJA COLJA
Obrtna cona "Zgonik"ulica Proseška postaja, 29/E
ZGONIK (TRST)
tel. 040 2529399
fax. 040 2529428

OŠTERIA BORIS

ob ponedeljkih zaprto
Mavhinje 1 Tel. 040.299449

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
www. gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com
GOSTILNA GUSTIN
Iz preprostih sestavin pričaramo okusne jedi

Bar Makadam
MAKADAM SNC DI HUSU TAMARA & C.
PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

Restavracija
Gruden
Šempolaj 49
Tel. 040.200151
Zaprto
ob ponedeljkih
in torkih

PLESKARSTVO
DEKORACIJE "STUCCO VENEZIANO"
SISTEMI Z MAVČNIMI PLOŠČAMI
Gruden

VARČEVALNI - FASADNI IZOLACIJSKI SISTEMI
Obrtna cona Nabrežina tel. 347 9900488 www.pitturazioni-gruden.com

Gostilna
Bak
TOMAŽ OBERDAN
Chef
Pesek, 2
Dolina (TS)
T +39 040 9220286
ZAPRTO ob sredah - ponedeljek, torek in četrtek za kosilo

POGOVOR - Peter Bossman, piranski župan

»Demokracija nima porekla«

Pogovarjal se je ***Marjan Kemperle***

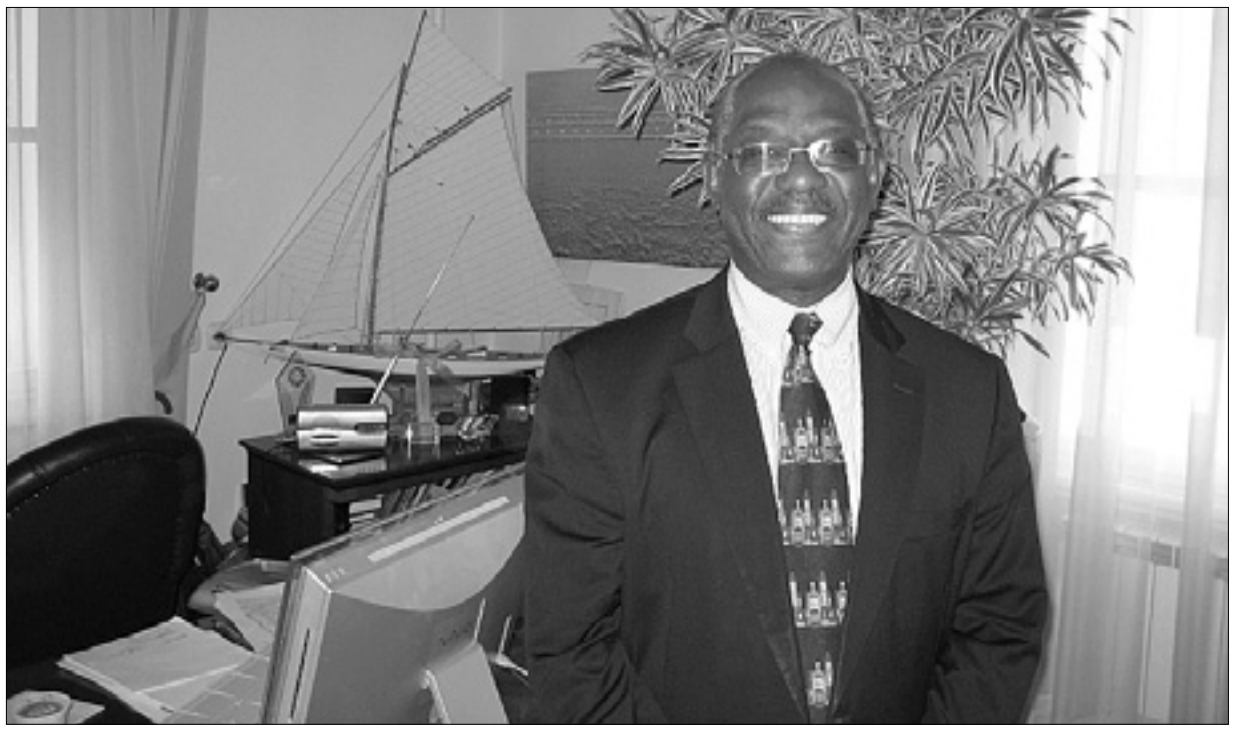

Morda je imel Boris Pahor po svoje prav, ko je v odmevnem intervjuju Petru Verču v 7. valu Primorskih novic na božično vigilijo pred tremi leti izjavil, da bi v Piranu namesto »črnega župana« (»... če so že izvolili Neslovenca«) »kvečjemu morali izvoliti člana italijanske skupnosti, ki tam živi.«

Mestna hiša v Piranu stoji na Tartinijevem trgu. Z njenega pročelja se s kamnitega reliefa na trg razgleduje beneški lev sv. Marka. V vhodu je vzidana marmornata plošča, s katero se je italijanski Pirano februarja 1921 spoštljivo spomnil »občanov, ki so se v bratskih vrstah borili za osvoboditev izpod tujca«. Priimki so italijanski: Apollonio, Contento, Petronio, Tamaro, Pitacco ...

Na zidu stopnišča, nekaj stopnic do županovega urada v prvem nadstropju, druga marmornata plošča spominja na Antonia Caccio, »švicarskega državljana, ki je piranski občini daroval posestva v Savudriji«.

Zgodovina mesta, trga, mestne hiše daje Borisu Pahorju prav.

»To, da daš tujca za župana, je slab znak.« je slovenski pisatelj ocenil izvolitev Petra Bossmana za prvega občana Pirana.

Taka ocena pa je vprašljiva.

Peter Bossman se je res rodil v tujini: v Gani v Afriki. Je tudi tuje, črne polti. A živi v Sloveniji že več kot tri desetletja. Naučil se je slovensko. Tu ima družino. Pozna slovensko kulturo. Tudi balado o Lepi vidi, v kateri »črn zamorc po morju pride ...« Ko ga je novinar po izvolitvi za župana prispodobno spomnil nanjo, se mu je nasmehnil. Brez zamere.

Ko bi bil Peter Bossman v Piranu tujec, bi ga že zdavnaj ne bilo več v Piranu. Kajti - tako je razkril v pogovoru v »njegovi« italijansko-slovenski mestni hiši - ostal je tu, ker so pred leti tako hoteli domačini. Sprejeli so ga za svojega, iz tujca naredili domačina.

Zgoraj levo Peter Bossman v županskem uradu; zgoraj desno mestna hiša na Tartinijevem trgu v Piranu; spodaj spomin na Antonia Caccio

Kako vam je uspelo pridobiti zaupanje ljudi, da so vas pred dobrimi tremi leti izvolili za župana?

»Mogoče je bilo odločilno dejstvo, da sem delal kot zdravnik v piranski občini, in sem bil prepoznan kot dober zdravnik. Več kot deset let sem delal v zdravstvenem domu, ljudje so mi zaupali.«

In vam sedaj kot županu še zaupajo?

»Občani vedo, da sem zelo odprt, da sem za dialog, da posvečam veliko pozornost socialnim zadeva, tistim, ki ljudi najbolj zanimajo.«

Ali je bila mogoče vaša izvolitev odvisna tudi od nezaupanja ljudi do tako imenovanih poklicnih politikov?

»Mislim, da ne. Moj predhodnik je na primer dobil visoke ocene za svoje županovanje, a je imel - po mojem mnenju - pomanjkljivost: bil je preveč oddaljen od navadnih ljudi. To je bila razlika med nama.«

Vi prihajate od daleč, a so vas ljudje takoj vzljubili.

»Da. Tu sem delal kot zdravnik. Po dveh, treh letih sem se nameraval vrniti v domovino, v Gano, kjer sem rojen. Ko sem hotel oditi, pa se je zgodilo nekaj zelo zanimivega.«

Kaj?

»Ko so pacienti izvedeli, da hočem oditi domov, so me zaprosili, naj ostanem. Takrat sem izvedel, sem imel dokaz, da so me tu sprejeli. Ljudi ni motilo, od kod prihajam. Ob takem izrazu zaupanja sem se odločil, da ostanem in tu nadaljujem svojo zdravniško kariero.«

Kdaj ste prišli v Slovenijo?

»V Jugoslavijo sem prišel v poznih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. V piransko občino sem prišel leta 1985.«

In ste se naučili slovenščino ...

»To že za časa študija na medicinski fakulteti.«

Ali je bilo težko?

»Zelo! Še dandanes je še vedno težko. (se gromko zasmeje , op av.)

Tudi družino si ste tu ustvarili.

»Tako je. Žena je tudi zdravnica, Slovenka, a po poreklu Hrvatica, imava pa tudi dve hčerki. Starejša je modna oblikovalka, mlajša je diplomirala v mednarodnih odnosih, je pa tudi didžej. (se spet zasmeje ...)«

Ali vam je družina pomagala pri vašem političnem uspehu?

»Sigurno. Družina se mora v takem primeru vedno nečemu odreči. Politik ima zelo naporno delo. Ur, ko nisem bil doma, so sprejemali z velikim razumevanjem.«

Kakšen odnos imate z občani?

»Zelo odprt. Moram reči, da mi ni težko pogovoriti se s posameznim občanom, če me ustavi na cesti, ali kje drugje. Sprejemam tako pohvale kot kritike. Ljudje čutijo, da se ne distanciram od njih, da sem jih vedno pripravljen poslušati.«

Kakšen odnos pa imate s pripadniki italijanske manjšine?

»Upam, da imam zelo dobre odnose z njimi.«

Zakaj pravite »upam«?

»Eh, čutim, da jih imam, in tudi oni pravijo, da so zelo zadovoljni z mano. Mislim, da je prav, da se zavedamo, da so pripadniki tako imenovane italijanske manjšine tukaj domačini. So preprosto domačini.«

Tudi to poslopje priča o tem ...

»Tako je. Dejstvo, da so pripadniki manjšine, ne vpliva na to, da so domačini.«

Tudi oni so vas vzeli za svojega.

»Yes ... Da (se nasmehne, op. av.).

Kaj pa se vi čutite: Slovenca, Afričana, Primorca, ali malo vsega tega?

»Malo vsega - tako jaz vedno rečem. Jaz sem Afričan po poreklu, Slovenec po izbiri in Evropejec po prepričanju.«

Prej ste omenili, da sprejemate pohvale in tudi kritike. Ali vas je presenetila tista znana, sporna izjava pisatelja Borisa Pahorja o vaši izvolitvi?

»Da, presenetila me je.«

Pahor je bil do vas skoraj žaljiv.

»Da, res je. A verjamem, da izjava gospoda Borisa Pahorja ni bila rasistična. Absolutno ne. Mislim, da je šlo nekako v tej smeri: vprašal se je, zakaj ste izvolili nekoga, ki je od drugod, zakaj niste izvolili nekoga od tu. Ampak gospod Pahor je pravzaprav pozabil na nekaj drugega. Na tisto, kar govori že leta in leta.«

Kaj?

»Da ni važno od kod ste, ampak kaj dajete družbi, v kateri živite. Demokracija nima porekla. Demokracija je, ali pa je ni. Jaz mislim, da je gospod Pahor na to pozabil.«

Ali ste ga na to spomnili, ko sta se nekaj mesecev pozneje srečala na Videmskem?

»Seveda. Imela sva jako debato. Na koncu sva se začela oba pogovarjati o identiteti. Strinjal sem se z njim, da človek ne sme nikoli pozabiti na lastno identiteto. Zato sem tudi prej omenil: jaz sem Afričan po poreklu. Jaz to sprejemam, a sem tudi Slovenec po izbiri in Evropejec po prepričanju. Isto velja za Italijane, ki živijo tukaj. Po poreklu so Italijani, a so Slovenci, ker živijo tukaj, imajo slovenski potni list. Prav tako je gospod Pahor, ki živi v Italiji, Slovenec. A je tudi Italijan, ker ima italijanski potni list. In ni zaradi tega drugorazredni človek. Tudi on ima pravico biti izvoljen v Italiji, kot sem imel jaz pravico biti izvoljen v Sloveniji.«

Kdaj ste postali slovenski državljan?

»Leta 1994.«

Ali je bilo težko pridobiti slovensko državljanstvo?

»Da, je bilo težko. Ker je prišlo do zapleta. Takoj po osamosvojitvi sem takoj zaprosil za državljanstvo. Takrat mi je poverjena uradnica rekla, da mi ni treba vložiti prošnje, ker naj bi v prvi vrsti podelili državljanstvo domačinom in ljudem iz bivše Jugoslavije, drugi pa naj bi prišli na vrsto kasneje. Informacija je bila malo napačna. Ko sem vložil prošnjo, so mi očitali, da sem zamudil rok, prišlo je do zapleta, a na koncu se je tudi s pomočjo mojega delodajalca, Zdravstvenega doma, in Občine Piran, vse dobro izteklo.«

Prej ste izjavili, da ste Evropejec po prepričanju. V mednarodnih, evropskih institucijah imate številne funkcije. Kako vam vse to uspe usklajevati?

»Včasih zelo težko. Kar precej potujem. Pogosto sem v Bruslju. Potem me pot vodi po Mediteranu, ker sem tudi član ene od mediteranskih skupin. Bil sem v Marseillu, v Barceloni, pred dvema tednoma sem bil v Istanbulu. Veselim se tega dela, saj je to tudi priložnost za promocijo Pirana.«

Kakšni pa so odnosi z Italijo, z italijanskimi občinami?

»Z njimi imam zelo dobre odnose. Dokaj dobro poznam videmskega župana, gospoda Honsella. Občina Piran je pobratena z Oglejem in tudi z občino blizu Rima. Z njima zelo dobro sodelujemo.«

Ali poznate tržaškega župana Roberta Cosolinija?

»Lani smo se srečali na komemoraciji pri Rižani. Tudi njega poznam.«

Kaj vam je uspelo postoriti v teh treh letih županovanja?

»Takoj po izvolitvi smo se z mojo upravno ekipo zavedali, da bo sedanja gospodarska kriza zelo globoka. Zato smo se odločili za nekaj konkretnih prijemov, predvsem na socialnem področju. Tako smo uvedli topli obrok, pa pomoč na domu ...«

Kaj je sploh topli obrok?

»V občini smo opravili cenzus. Vsak, ki je "padel" pod cenzus, to je nekakšne meje preživetja, ima pravico do bona za topli obrok. Z določenimi gostišči smo sklenili pogodbe, tako lastnik bona lahko v gostišču dobi po en topli obrok hrane na dan. To je bil naš prispevek za ljudi, ki nimajo dovolj denarja, da bi lahko vsak dan kuhali.«

Je teh mnogo?

»V celoti delimo bone skoraj 180 ljudem.«

Prej ste omenili tudi pomoč na domu. Kaj predvideva?

»Temu pravimo tudi hišni mojster. Ljudje kupujejo sami material, občina pa nato plača za delo, za razna manjša popravila.«

Vaša občina je pretežno turistična občina. Ali ste kaj storili za dodatno turistično promocijo?

»Osredotočili smo se na tisto, kar je bilo zadnja leta pozabljeno, naše zaledje. To so naše vasi, ki predstavljajo potencial za dodatno turistično ovrednotenje naše občine. Izvedli smo nekaj festivalov, investirali smo v infrastrukturo, kot je kanalizacija, vodovod. Zadnji dve leti smo dokončali mandrač; končali smo urbane galerije; investirali smo v center v Strunjanu, v obnovo cest, tako da je bilo kar precej že narejeno.«

Koliko znaša letni proračun vaše občine?

»Med 28 in 31 milijonov evrov. Proračun 2014 bo znašal 31 milijonov evrov.«

Primorske novice so sredi decembra pisale o grenkem presenečenju v vaši občini: v piranskem gledališču smrdi. Ali res?

»

»He, he ... Res je. Pred nekaj dnevi sem na eni od predstav tudi sam ugotovil, da je v gledališču neprijetno vonjalo. Verjetno je bilo nekaj narobe s kanalizacijo in njeno povezavo z morjem. Šlo je za vonj, nič drugega. To bomo vsekakor uredili.«

Kaj delate v prostem času?

»Rad berem. Nazadnje Alkimista Paula Coelha. Rad pa igram tudi golf.«

Kaj pa čas za družino?

»Eh ... Moja starejša hčerka je trenutno v Londonu, mlajša v Ljubljani; žena dela, je zdravnica. Tako sva oba zelo zaposlena, zato je skupna srečanja res težko uskladiti.«

Kaj bi zaželeli vašim občanom v novem letu?

»Oh, želel bi jim, da ne obupajo. Kriza je res tu, a tudi to bo minilo. Zaželel bi jim veliko uspehov. A še nekaj bi jim zaželel kot zdravnik: obilo, obilo, obilo dobrega zdravja.«

LUIGIA NEGRO OB 30-LETNICI KD ROZAJANSKI DUM

»Ovrednotili smo ljudsko kulturo«

Pogovarjala se je ***Tjaša Gruden***

Na fotografiji levo Luigia Negro, nato v smeri urinega kazalca lekcija prof. Pavleta Merkuja (1991), posnetek z razstave ob 30-letnici, Kulturni dom na Ravanci in Solbica v snegu

NM

Kulturno društvo Rozajanski dum je 26. novembra 3013 slavilo 30-letnico svoje ustanovitve. Dogodek so člani in prijatelji društva proslavili konec novembra, v kulturnem domu na Ravanci, kjer so s pomočjo fotografskega gradiva in avdio posnetkov predstavili tridesetletno zgodovino društva, pa tudi glavne dogodke, ki so v tem obdobju zaznamovali Rezijo. O vsem tem so uredili tudi razstavo, ki je na ogled prav v kulturnem domu na Ravanci. Ob 30-letnici KD Rozajanski dum smo se pogovorili z Luigio Negro, ki je že od leta 1991, ko so po štiriletnem premoru obudili delovanje društva, njegova predsednica.

Kdo so bili ustanovitelji društva in zakaj je nastalo?

»Društvo so 26. novembra 1983 v Tolmeču ustanovili Aldo Madotto, ki je bil glavni pobudnik in tudi prvi predsednik, Giuseppe Beltrame, Vittorio Di Lenardo, Silvana in Luigi Paletti, Renato Quaglia ter Dino Valente.

Prva predstavitev KD Rozajanski dum v Reziji pa je bila 15. januarja 1984, ko so ustanovitelji priredili skupaj z občinsko upravo, ki jo je takrat vodil Sergio Di Lenardo, javno srečanje, na katerega so s plakatom povabili vse občane. Glavni cilj društva, ki ima že od ustanovitve dalje svoj sedež v kulturnem domu na Ravanci, je bilo prispevati k ohranitvi, ovrednotenju in promociji rezijanske ljudske kulture. To pa je še vedno glavna skrb našega društva, čeprav je zaradi gospodarske krize naše delovanje zdaj bolj omejeno.«

Koliko članov je imelo društvo na začetku in koliko jih je zdaj?

»Takrat jih je bilo približno šestdeset, nato jih je bilo že tudi več kot sto, zdaj pa jih je približno štirideset do petdeset. Število je upadlo, ko smo morali vnesti določene spremembe v statut. Pred tem pa smo imeli veliko članov, ki niso živeli v Reziji.«

V teh tridesetih letih ste bili izredno dejavni. Katere vaše aktivnosti bi izpostavili?

»Že od vsega začetka smo glavno pozornost namenjali mladim oziroma otrokom, saj smo želeli, da ti spoznajo našo kulturo. Zato je bilo izredno pomembno sodelovanje s šolo. Za prve tečaje sta poskrbela Aldo Madotto in Renato Quaglia v letih 1985 in 1986, nato pa smo redno organizirali različne dejavnosti v šoli od leta 1991 do leta 2007. Leta 1991 nas je k sodelovanju povabil profesor Alfredo Barbieri, ki je bil tudi odgovoren za nižjo srednjo šolo, in nas opozoril, da se narečje izgublja. Kasneje je Občina za izvajanje teh tečajev tudi zaprosila za prispevke iz zakonov 482/99 oziroma 38/2001. Na začetku smo sami poskrbeli za potrebno gradivo, nato pa smo se posluževali knjig, ki so jih pripravili strokovnjaki in jih je izdala občinska uprava. Med leti 1984 in 1997 smo organizirali tudi 10 natečajev po zgledu natečaja Moja vas, a smo z njimi prekinili, ko otroci niso bili več tako motivirani za udeležbo na njih.«

Kako pa je bilo z jezikovnimi tečaji za odrasle?

»Že leta 1988 smo priredili prvi tečaj slovenskega jezika, nato smo po letu 1999 v sodelovanju z Občino in Mednarodnim centrom za večjezičnost Univerze v Vidnu prirejali tečaje rezijanskega pravopisa in slovenice. Pobudnik je bil profesor Matej Šekli, ki je bil tudi prvi predavatelj in nas je opozoril, da bo dobro poznavanje našega narečja najboljša podlaga za učenje knjižne slovenščine. Kasneje je poučevanje rezijanščine prevzela Angela Di Lenardo.«

Še posebno bogata je bila v teh tridesetih letih vaša izdajateljska dejavnost.

»Izdali smo številne knjige, tako v rezijanščini kot v italijanščini, nekatere so bile posebej namenjene otrokom. Omeniti je treba tudi koledar, ki je vsako leto posvečen drugi temi, ki je povezana z našo kulturo in življenjem. Prvi je bil iz blaga in ga je leta 1988 izdelala Daniela Negro, nato je tri leta skrbela zanj Silvana Paletti (in je bil že v tiskani obliki), od leta 1992 pa ga pripravljamo v okviru društvenih dejavnosti. Leta 2007 so bili na njem tudi izrazi v knjižni slovenščini, sicer pa je napisan v narečju in italijanščini. Imamo tudi svoje glasilo Näš glas. Letos pa smo zaradi finančnih težav prvo številko izdali šele novembra, posvečena pa je prav 30-letnici društva.

Katere dejavnosti bi še omenili?

»Številne razstave, s katerimi predstavljamo Rezijo, pa tudi dela naših članov. Z njimi ponavadi obogatimo praznik Šmarne miše, zadnja razstava je bila leta 2010 in je bila posvečena naši šoli. Pripravili smo tudi številne posvete. Pomembni so bili tisti, ki so bili posvečeni našemu narečju, ob 25-letnici delovanja pa smo za temo izbrali povezavo med jeziki manjšin in turizmom. To je bil prvi posvet v naši deželi, na katerem je bilo obravnavano to vprašanje. Pripravljamo tudi publikacijo z izsledki tega posveta, predstavitev knjige pa bo v Timauu.«

Verjetno bi lahko našteli še marsikaj. Kje lahko zainteresirani dobijo več podatkov o vašem društvu in njegovem delovanju?

»Tudi na spletni strani www.rezija.com, ki jo imamo od leta 2011.«

PRIČEVANJE - Tržaški odvetnik in nekdanji zapornik Bogdan Berdon

Moj Goli otok

Zapisal ***Aljoša Fonda***

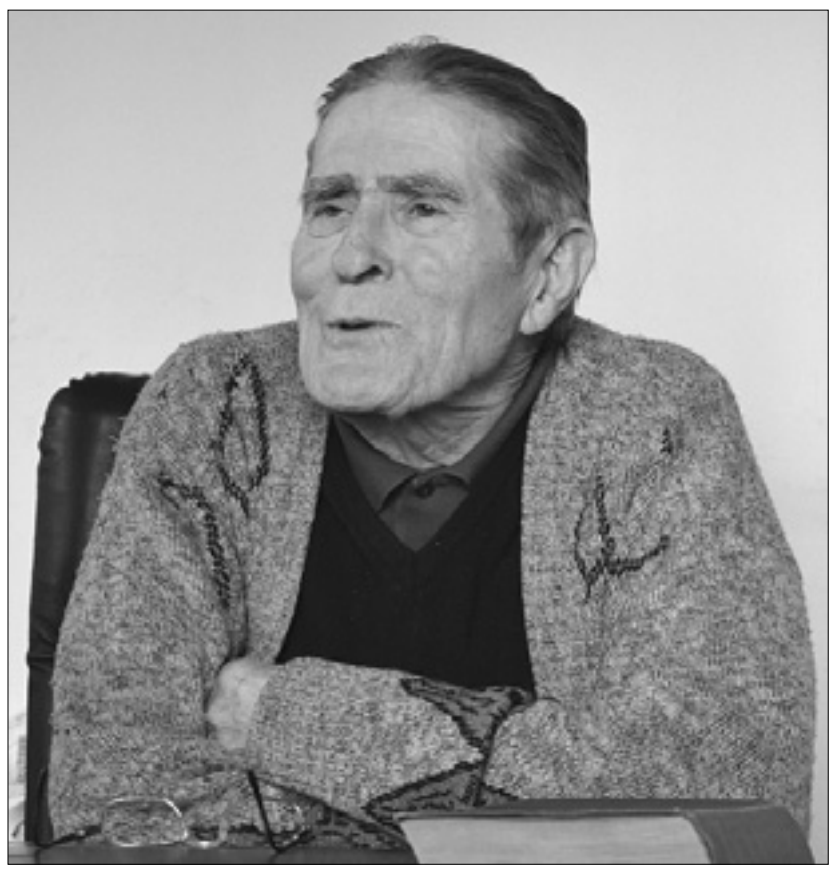

Pogled na Goli otok in odvetnik Bogdan Berdon v svoji tržaški pisarni (Foto Damjan)

V mladih letih je veliko doživel in pretrpel, v letu 2013 so nam njegove pripovedi - tako kot druge zgodbe tiste generacije - težko predstavljive. Tržaški odvetnik Bogdan Berdon, po rodu iz Ricmanj, se je kot mladostnik med drugo svetovno vojno znašel v zloglasni stavbi posebnega inšpektorata za javno varnost v Ulici Cologna v Trstu, v kateri sta bili značilni dejavnosti vztrajno zasliševanje in mučenje. Njegovo pričevanje je Primorski dnevnik objavil pred nedavnim. Iz Ulice Cologna so ga nato odvedli v koronejski zapor. »Tam sem bil na poti v Rižarno, od koder se ne bi vrnil živ,« pravi danes s komaj zaznavnim, rahlim treslajem na dnu grla. Rešil ga je konec vojne, rešili so ga partizani. Le peščico let pozneje, ko mu še ni bilo dvajset let, pa je okusil še represijo osvoboditeljev. V tisti Jugoslaviji, ki jo je po vojni - tako pravi - mistično oboževal, še danes pa se mu kljub vsemu toži po njej. Berdon je eden redkih Tržačanov, ki zares vedo, kaj je bil Goli otok, saj je bil tam zaprt.

Povojna mistika

Da bi zgodovinsko in tudi psihološko uokviril svojo osebno zgodbo, odvetnik v svoji pisarni tik ob Trgu Oberdan najprej razmišlja o takratnem dogajanju na Primorskem: »Fašizem je ustvaril stanje, v okviru katerega je slovenski človek živel od jutra do večera pod pritiskom. Značilno je bilo zaničevanje, Slovence so obravnavali kot stvari in ne kot ljudi. Do vrhunca je prišlo med drugo svetovno vojno z zatiranjem in uničevanjem, z Rabom in drugimi taborišči, ki so bila izrecno namenjena Slovencem oz. Jugoslovanom. Proti vsemu temu je nastopil odpor, ki kot tak nujno potrebuje neko vero.« Berdon se spominja, da so to vero na Primorskem simbolizirale tri zastave: sovjetska srp in kladivo, angleški Union Jack ter ameriška zastava Stars and Stripes. Po osvoboditvi so ljudje manifestirali na Velikem trgu s temi tremi zastavami, ki so bili simboli svobode.

»To je bila religija. Nam najbližji je bil komunizem, ki je vladal v SZ. Pri nas se je v času odporništva ustvaril nekakšen verski pojav, ki je bil nujno potreben, ker drugače ne bi preživeli in ne bi sami udejanjili tako edinstvenega odpora, ki zasluži danes samo slavo,« meni Berdon. »V to smo še dolgo verovali, jaz prav gotovo. Bil sem nekaj več kot otrok, ko sem bil dejansko na poti v Rižarno, od koder bi prišel ven po dimniku. V domačih Ricmanjih so že nastajale različne struje, oboževanje partizana z rdečo zvezdo pa je bilo enako oboževanju ameriških marincev za tiste, ki so jih pač osvobodili marinci. Ni bilo razlike, to je bil univerzalen občutek. Za nas je bilo povojno življenje raj na zemlji, saj smo ga primerjali s peklom v Auschwitzu.« Svoboda je bila imenitna, »bili smo v stvarno mistični dimenziji in v tem ozračju so obveljale neke dogme, ki so bile neprekršljive.«

Mladi Bogdan (leta 1945 je bil star 15 let) je po vojni odšel v Koper, kjer so dijaki tako rekoč »ustanovili« gimnazijo. Po fašizmu pa v Kopru ni bilo slovenskih knjig, zato so jih začeli iskati v drugih mestih. Jeseni leta 1946 se je odpravil v Postojno, na sedež ene izmed političnih organizacij, morda SKOJ-a ali Mladine. »Na wc sem šel skozi sobo, posejano s knjigami. Razmetane so bile na tleh in moral sem jih pohoditi. To je bilo mučno. Med avtorji je bil gotovo Simon Gregorčič, pa še veliko drugih. Ko sem se vrnil, sem rekel mlademu funkcionarju, da na Primorskem primanjkuje čtiva, tu pa hodimo po njem. Dejal sem, da je to zgrešeno.« Funkcionar mu je odvrnil, da so vse tiste knjige reakcionarne in da jih bodo zažgali. Tiskali bodo nove. »Jaz takrat še nisem bil na Golem otoku, kjer sem se pozneje naučil, da moraš predstavniku oblasti v vsakem primeru dati prav. Ne, takrat sem zgrešil in mu odgovoril, da se ne strinjam. Gregorčič je bil pač duhovnik, a imeli smo tudi Gregorčičevo, Cankarjevo in Prešernovo brigado ... Zanj so bili književniki le simboli buržuazije. Ta človek ni bil bistrega uma in je bil nestrokoven. Negativna selekcija pa je eden temeljnih problemov tudi v današnji družbi, tudi v zamejstvu. Ko na pomembno mesto postaviš človeka, ki ve samo to, da je bil Gregorčič duhovnik in Prešeren pijanec ...«

Titovec na Golem otoku

Zadeva se je takrat končala in na ta dogodek je Berdon skoraj pozabil. Vedel je le, da je bilo funkcionarju ime Ivan Škorja. Potem je prišel Kominform. »Jaz in moji sošolci smo bili vsi titovci. Nismo se mogli strinjati recimo z Vittoriom Vidalijem in tržaškim Delom, ki sta trdila, da je bil Tito agent Gestapa. Laži pa so bile učinkovite,« pravi naš sogovornik. Proti koncu šolskega leta 1948-49 so ga aretirali. Bil je v predzadnjem razredu gimnazije. Odpeljali so ga na Goli otok, točnega datuma ne pozna in niti ne ve, koliko mesecev je tam prebil. Samo to ve, da se je v Postojno vrnil po enem letu.

Obtožnica ni bila jasna. »V Jugoslaviji so tako kot v raznih drugih državah odstranjevali ljudi, ki bi lahko ogrožali obstoj režima. Stalin je predstavljal resno grožnjo. Spraševal pa sem se, zakaj so aretirali mene, saj sem bil za Tita. Kakšen sovražnik sem bil, kaj sem naredil škodljivega? Nekoč sem sicer izustil, da ne bi smeli nacionalizirati mlina blizu Postojnske jame, saj je to mlinarjev posel in ga on najbolje pozna. Po novem ga ni smel več upravljati. Po isti logiki je Petar Stambolić vodil vso težko industrijo v Jugoslaviji ...« Naposled je le dočakal obtožnico, ki mu je očitala, da je žalil in podcenjeval predstavnika ljudske oblasti. To naj bi bil človek, s katerim sta se leta 1946 pogovarjala o knjigah.

»Na Golem otoku sem se naučil spoštovati oblast, ker je nevarna. Zakoni so kršljivi, včasih so odličitve institucij nepravične. Sodnik lahko izreče slabo sodbo, jaz pa se kot odvetnik ne bom uprl. On ima oblast. Ta nauk sem sprejel, ko sem 'diplomiral' na Golem otoku. Ko bi to vedel, bi leta 1946 v Postojni samo rekel 'ja, tovariš Ivan.'

19-letni fant je z ladjo Punat priplul na otok s prvo skupino internirancev. Tam ni bilo še nikogar, stale pa so barake za jetnike iz posameznih republik: Slovenci s Slovenci, Srbi s Srbi itd. »Nisem poznal nikogar. Prve dni smo bili vsi zbegani. Hoteli smo neko dostojanstvo, ki ga tam ni bilo lahko najti. Sanjali smo o odrešitvi: jaz sem želel, da bi se pojavila Stalinova podmornica, ki bi nas vse skupaj rešila. Take misli obhajajo umske bolnike. Bili smo v popolnoma nepričakovanem položaju - kakor da bi nas poslali na Mars ali na Planet opic.«

Počasi je spoznal, da je na tem pustem otoku samo ena rešitev: krčevito se okleniti samega sebe in zdržati do konca. »Morali smo se rešiti tega blaznega stanja, ko naši starši sploh niso vedeli, kje smo. V meni je dozorela ideja, da moram napraviti vse, da zapustim otok. Naj povem, da v Auschwitzu to ne bi zaleglo: tam je bil edini možni izhod smrt. Čeprav nekateri vztrajajo, da med obema sistemoma ni razlike,« opozarja Berdon.

Mnogi ga sprašujejo, kaj se je v njegovem duhu zgodilo, a tega ni enostavno razložiti. »Morali smo ravnati tako, da se bo vse prav izteklo. Pionirji smo pri pomolu čakali na izkrcanje novih jetnikov, v dveh 'špalirjih' smo jih zmerjali in včasih tudi oklofutali, kar je bilo v tisti norišnici pozitivno dejanje. Pravi bedaki. Z drugo ali tretjo skupino se je izkrcal še en tržaški Slovenec, učitelj Boris Zobec iz Boljunca. Za razliko od mene je bil on zelo umirjen človek. Drugih zamejskih Slovencev menda nisem srečal.« Odvetnik si šele zdaj razlaga, zakaj so sploh zmerjali druge jetnike. Ko se je prišlek izkrcal, ga je nekdo vprašal, ali je bandit. Vprašani še ni poznal pravil in je odgovoril, da ni. Sledilo je težko zmerjanje, saj je bil pravilni odgovor samo eden: moral bi priznati krivdo. »Na načelih samokritike in kesanja je namreč temeljilo naše družbeno prevzgojno delo. Že naslednjega dne je tudi novi sotrpin poznal pravilni odgovor. To je seveda noro, a točno to se je dogajalo. Tudi največji komunist in najboljši človek na svetu bi bil moral izpovedati svoje kesanje.«

Nasilja na otoku ni bilo, policisti so uživali v brezdelju. Uvedli so samoupravljanje in princip kapoja. »Dobro vemo, da zapornikom ne moreš prepustiti oblasti, ker se bodo samo klali med sabo. Tako je bilo v nemških taboriščih in sovjetskih gulagih, to je bil največji zločin na Golem otoku. Zaporniki smo bili vsi enaki, ni bilo nadrejenih.« V duhu samoupravljanja pa so se razkrajale moralne vrednote in predvsem medčloveška solidarnost.

»Veliko muko je predstavljalo popolno pomanjkanje čtiva, nihče ni ničesar bral. Nastajala je naša glasba, sami slavospevi partiji in Titu - Chopin in drugi skladatelji na otoku seveda niso obstajali. Izmišljali so si igre s partijsko retoriko. Vse to smo cenili, za nas je bilo lepo, ker smo v tej dimenziji živeli v napetosti in pomanjkanju. Na koncu je šla vsa otoška produkcija v smeti, ker v zunanjem svetu ni bila uporabna.« Vsak dan je bilo obvezno sodelovati pri večurni politični vzgoji, ki je bila prav tako samoupravna. »Pri tem je bilo najhujše to, da nisi smel zaspati. Bili smo lačni in utrujeni, ko bi zaspali med predavanjem pa bi nam takoj sodili.«

Golootočani so delali s kamenjem za potrebe gradbeništva. Nekdanji interniranec Andrej Aplenc na svojih predavanjih med drugim opozarja, da so Jugoslovani ta marmor zelo cinično uporabili za gradnjo spomenika pri nekdanjem italijanskem taborišču na Rabu. Berdon o tem ni bil obveščen, sam je na Golem otoku prebil tudi manj časa.

»Ozračje je bilo vseskozi napeto, a ne zaradi policije. Prevladovala je človekova zlobnost. Kakršnokoli stališče si zavzel, si lahko naletel na sojetnika, ki se je razhudil in te porušil. Če si molčal, so te prikazali kot neiskrenega. Če si preveč govoril, si prav tako tvegal,« pravi Berdon. Prve dni je mladeniča poklical na zaslišanje štajerski 'izslednik' (tožilec) Štefan Bukavec: »Potrdil sem mu, da sem za Tita, Jovanko in vse ostale, on pa me je zaprosil, naj mu poročam, kaj govorijo ostali jetniki. Ko sem se vrnil v barako, sem s to njegovo prošnjo ponosno seznanil tovariše in jim obljubil, da ne bom vohunil. Samo četrt ure pozneje me je spet poklical 'izslednik' in me nahrulil, da kako sem neumen, ker sem vse razkril. Očitno so me takoj izdali in takrat sem z velikim razočaranjem razumel, da ni nobene solidarnosti. Ugotavljal sem, da je izvor vseh človekovih problemov prav človek.« Na Golem otoku sta bili samo dve poti: »Ali si znorel, ali pa si se prepričal, da moraš biti tak in tak.«

Naposled so ga z otoka premestili v bosanski Vranduk blizu Tuzle, kjer je bil rudnik. »V tem kraju je iz zvočnikov neprestano odmevala režimska propaganda, 24 ur dnevno. Nekaj neverjetnega in ponižujočega.« Da je bila takrat v Jugoslaviji izjemna revščina, priča dogodek, ki se mu je močno vtisnil v spomin. »Malo pred odhodom smo v dvorani priredili nek sejem, na katerem smo prodajali svoja revna zaporniška oblačila. Jaz sem tam izgubil en čevelj, drugega pa je vseeno kupil nek moški. 'Bom že našel še enega,' mi je rekel. Tega ne bom pozabil, takšna beda je bila.«

Stalno pod nadzorom

Z vrnitvijo v Postojno (spomladi leta 1950) se težave niso končale. Tam so mu sporočili, da ne sme obiskovati nobene jugoslovanske šole kakršnekoli stopnje, torej ne bi mogel zaključiti študija na gimnaziji. Tak je bil ukaz. »Na Golem otoku pa sem se naučil, da je treba kakorkoli vsemu kljubovati. Šel sem na razgovor na ministrstvo v Ljubljano. Ne vem, kaj sem povedal funkcionarju, zagotovo pa je bil v meni velik naboj, ki se pojavi, ko dalj časa nekaj pogrešaš. V mojem primeru je bilo to branje, učenje, pisanje. Ko bi imel na Golem otoku eno samo stran Primorskega dnevnika, tudi najslabšo v zgodovini, bi jo gotovo prebiral po trikrat na uro. Nekako sem ga prepričal in takoj je razveljavil prepoved.«

Bivši zapornik je bil stalno pod nadzorom. Nekega dne je slišal, da nek funkcionar o njem meni, da ni pravi patriot, temveč da se samo dela. Da se odlično hlini, ker »pretepeni pes ni več zvest gospodarju«. »Mene pa je gospodar še kako pretepel. To njegovo mnenje je bila spet nova ovira, ki sem jo moral odstraniti, če sem hotel živeti kolikor toliko mirno. Šel sem k njemu in mu umirjeno dejal, da je žalil našo notranjo upravo. »Stavek 'pretepeni pes ni več zvest svojemu gospodarju' predpostavlja, da so naše institucije nekakšne mučilnice, kar pa seveda ni res, saj je bil Goli otok kraj, kjer so nas prevzgojili,« sem mu rekel. Nagnal mu je strah v kosti in zadeve je bilo menda konec.

Na vprašanje, ali so oblasti ob izpustitvi zahtevale sodelovanje z Udbo, odvetnik odgovarja tako: »Seveda! Jaz sem bil Udbin špijon! Če nisi podpisal, te niso izpustili. Mene pa to ni posebno obremenjevalo. Prvič, ker nisem imel kaj poročati. Drugič: ko bi kaj vedel in bi si predstavljal, da bom z vohunjenjem komu škodil, bi molčal!« Odvetnik v resnici uporabi barvito tržaško italijansko narečje: »No ghe conto, ah!« V vsakem trenutku pa se je nadaljevala bitka za svobodo, nevidna borba s predstavniki oblasti in togimi režimskimi pravili. »Nekdo me je hotel psihološko uničiti, zato sem si moral utirati pot naprej. Takih dogodkov je bilo veliko.«

Zanimivo je, da se Berdon kljub golootoški izkušnji, med katero je spoznal protislovja režima in zlobnost človeka, še danes ima za jugonostalgika. »Preveč enostavno je trditi, da je za strahote kriv komunizem ali socializem, ta ali oni sistem, to ali ono sporočilo. Marx, Engels in Lenin niso pisali, da je treba delati te svinjarije. Oni niso ukazali, da je treba narediti Goli otok. Za take deviacije je kriv človek. Krščanska Cerkev je lovila čarovnice in jih zažigala na grmadah, a to je bilo konec koncev sad človekove hudobije.« Vprašali smo ga, ali se je po teh izkušnjah vsekakor spremenil njegov odnos do Titovega režima, ki je bil zanj v »mističnem« povojnem času kot raj na zemlji. »Jaz sem bil še vedno za Jugoslavijo in vse napake so bile nekje globoko zakopane. Osnovno sporočilo je po mojem mnenju dobro, a če ga potem ne apliciraš … Nikjer ne piše, da je treba delati Goli otok, ločevati domoljube od nedomoljubov, dosledno zatirati svobodo.«

LONDON

Olimpijsko mesto leto kasneje

META KRESE, fotografije ARNE HODALIČ

Način podiranja ali pa gradnje spominja na igranje z lego kockami (zgoraj), Wesfield, megalomanski trgovski center, kičast mavzolej potrošništva (desno), Bregovi reke Lea so danes lično urejeni (spodaj)

Londonu niso kar tako podelili organizacije lanskoletnih poletnih iger. Britanci so Mednarodni olimpijski komite prepričali, vsaj tako so dali razumeti, z obljubo, da bo predel vzhodnega Londona (East London), kjer so igre potekale, doživel socialno preobrazbo. »Zapuščina, družbena zapuščina je pomembna«, so vsi dejali in tako poskusili opravičiti vse te neverjetne milijarde evrov, ki jih vsaka olimpijada zahteva. »Spoprijeli se bomo z revščino, brezposelnostjo, neizobraženostjo in nekakovostnim zdravjem«, so zapisali načrtovalci londonskih olimpijskih iger. Človek ob vsem tem govorjenju nehote pomisli na London, kakršnega je opisoval pisatelj, novinar in esejist George Orwell v dokumentarnem romanu Na robu in na dnu v Parizu in Londonu (Študentska založba, 2010). »Splošno znano dejstvo je, da ima južni London veliko več insektov in žuželk kot severni del. Nihče ne ve, zakaj te živalice še niso v večjem številu prestopile na drugo stran reke«, lahko preberemo. Mar se londonski predeli še vedno tako nesramno razlikujejo, kot so se pred 80 leti v času Georga Orwella, ko so premožni ljudje iz golega dolgčasa in zanimanja za drugačen (predvsem beden, reven) način življenja, če verjamemo pisatelju, prirejali zabave (slumming party) v revnih predelih in ubožnicah?

Čeprav mi diplomacija ne gre od rok, se potrudim in previdno sprašujem Roda Shearda, arhitekta, ki je vodil arhitekturni biro pri načrtovanju londonskega Olimpijskega stadiona, kaj so olimpijske igre zapustile Londonu. Toliko že vem o Londončanih, da so se sposobni nadvse duhovito norčevati iz sebe, da pa jih hitro mine veselje, ko se nekdo drug pošali na njihov račun. Kaj šele, da bi si tujec privoščil vsaj malo kritike. Zato niti ne pomislim, da bi vprašala, kje so zdaj insekti in žuželke.

»London je pisano mesto še vedno sestavljeno iz številnih vasi, ki se zaradi izjemno razredno razdeljene družbe razlikujejo že na prvi pogled. Vzhodni London velja vso njegovo zgodovino za umazan, zanikrn predel mesta,« mi razloži.

»Morate vedeti, kaj govorijo statistični podatki. Pričakovana življenjska doba je 7 let višja na zahodnem koncu Londona (West End) kot na vzhodnem. Oddaljena pa sta 7 milj! Vsaka milja oddaljenosti je leto vašega življenja! Vsa industrija je v okraju, kjer so potekale olimpijske igre, odlagala svoje odpadke. Ljudje so se tudi v preteklosti trudili, da bi izboljšali ta predel, vendar zmeraj v majhnem obsegu. Olimpijske igre so stale 9 milijard funtov, ampak skoraj polovica je vloženega v kraj, da je tak, kakršen bi moral biti. V nekaj letih, ko bodo projekti zaključeni, ko bo vse urejeno, bo to postal fantastičen del Londona,« je prepričan Rod Sheard.

Vzhodni London včasih

Vzhodni London nikoli ni bil dolgočasen, zatohel prostor. Prav obratno, vedno je z odprtimi rokami sprejemal priseljence, ki so prihajali od vsepovsod. Ponavadi je to bila njihova prva postaja v Angliji. A to še ne pomeni, da so tudi ostali. Tisti, ki se jim je le ponudila priložnost, so jo zagrabili in odšli. Menda se med milijon in pol prebivalcev sliši 200 različnih jezikov. Če preskočimo hugenote, ki so prišli v 17. stoletju, pa v devetnajstem stoletju Irce, ki jih je prignala lakota, smo že pri Judih, ki so na začetku prejšnjega stoletja pribežali iz Rusije. Zamenjali so jih azijski migranti, pa Afričani, priseljenci iz Karibskih otokov, Turki, Kitajci, begunci iz bivših republik Jugoslavije in zdaj največ Poljaki, Romuni in še bi lahko naštevali. Vsi so pustili svoje stopinje. Pravzaprav je že George Orwell v knjigi Na robu in na dnu v Parizu in Londonu opazil, da so ženske v vzhodnem Londonu res lepe. Morda gre za posebno gensko mešanico, je zapisal. »Limehouse je bil poln orientalskih obrazov – Kitajcev, mornarjev iz Bangladeša, južno indijskih prodajalcev svilenih šalov, videl sem celo nekaj sikhov in sam bog vedi, kako so se znašli prav na tistem mestu.« (oba citata iz knjige je prevedla Leonora Flis).

Limehouse je okraj v enem izmed 5 okrožij v vzhodnem Londonu, na katere naj bi izgradnja olimpijskega središča najbolj vplivala. To so: Newham, Tower Hamlets, Hackney, Waltham Forest in Greenwich. Prav ta področja je filantrop Charles Booth že konec devetnajstega stoletja na svojih zemljevidih "mestne revščine" v glavnem porisal s črnimi kvadrati. Črna je pomenila najnižji razred, napol kriminalen. Zahodni del se je seveda bleščal rumeno, v topli barvi, ki je bila rezervirana za višji razred. Za bogate je zapisal.

Leta 2007 je Rebecca Taylor, novinarka londonske revije Time Out, zapisala, da kakršne že koli bodo olimpijske igre, se takrat velja spomniti, da so bili "zaradi 14 dni športa" številni prisiljeni spremeniti svoje življenje. Nesrečne zgodbe razseljenih ljudi so zapisale tudi olimpijske igre v Barceloni, Atlanti, Atenah, Pekingu … (Zdaj se pišejo nove zgodbe nesrečnih delavcev v ruskem Sočiju …) Ko so pripravljali prostor za gradnjo olimpijskega prizorišča so morali preseliti približno 200 manjših podjetij in obrti ter dve tovarni. Gavin Poynter, profesor na univerzi v vzhodnem Londonu, sicer misli, da so jih večinoma preselili v boljše bivalne prostore, vendar v precej oddaljene kraje, tako da je marsikdo selitev in razpad lokalne skupnosti slabo sprejel. V slabih socialnih bivališčih je živelo več sto družin, ki so v zameno dobili nova socialna stanovanja v različnih predmestjih Londona, zato je bilo med njimi precej ogorčenja. V popolnoma druge predela Londona so preselili tudi 3 skupine travellerjev, nomadske etnične skupine irskega ali romskega izvora, ki so živeli v svojih prikolicah v Stratfordu več kot 40 let. V vsaki skupini je bilo od 50 do 70 ljudi. In le redki so se integrirali v novo okolje.

In danes?

Ko sem prvič izstopila iz podzemne železnice v Stratfordu, izhodiščni točki olimpijskega parka, mi je vzelo sapo. To je to? To so vrata v olimpijsko mesto, me je spreletelo. Po enem letu o veličastnem duhu olimpijskih iger ni ne duha in sluha. Se pa zelo blešči: vsakega obiskovalca, ki se pripelje z nadzemno ali podzemno železnico prestreže Wesfield, megalomanski trgovski center, kičast mavzolej potrošništva, prav nič drugačen od katerega koli drugega na tem svetu, mogoče le še večji. V več kot 300 trgovinah lahko kupiš, karkoli ti pade na pamet. Res je, celo športno opremo, lahko pa se zelo hitro znebiš denarja v casinoju.

Za trgovskim središčem se razteza gradbišče. Pogled ni spektakularen, je pa zanimiv: način podiranja, recimo, nekaterih športnih objektov ali pa gradnje, kot je študentski dom, spominja na igranje z lego kockami. Nobenih opek ni videti: objekte razstavljajo ali sestavljajo iz že naprej pripravljenih delov. Zdaj so veliko infrastrukture, nujne za olimpijske igre, odstranili. Ostali so medijski center, gromozanska škatla, ob kateri te zabolijo oči in srce, velodrom, ki ta hip še ne služi ničemur, vodni center, ki ga naj bi ponovno zagnali spomladi naslednje leto, čeprav je na plakatih zapisano leto 2015, razsipno umetniško delo arhitektke Zahe Hadid, in seveda olimpijski stadion.

Za gradbišči se raztezajo travniki, ki so cveteli v vseh možnih barvah lansko poletje. Tom Smith, glavni urbanist in krajinski arhitekt pri AECOM, krajinskem biroju, ki je od leta 2003 vodil projektiranje olimpijskega parka, se upravičeno pohvali: »Viktorijanci so razvijali mesto do doline reke Lea. Tu so se taktično ustavili, ker je področje močvirnato in zelo težko za razvoj. Od takrat naprej se je počasi spreminjalo v smetišče. Postalo je področje za zelo umazano industrijo, kot so usnjarne, ki so uničevale zemljo, vodo in zrak. Kasneje je industrija propadla, predel je postal mrtva zona. V našem predlogu, s katerim smo zmagali na natečaju, je bilo poudarjeno, da ni pomembno kaj London naredi za olimpijske igre, ampak kaj lahko z olimpijskimi igrami naredimo za mesto. Skratka zapuščina je bila tista, ki nas je zanimala. Mislim, da smo prav zato dobili delo.«

Področje, zanimivo za olimpijske igre, meri v dolžino skoraj 4 km. Prepredeno je z železniškimi tiri, cestami, skozenj je speljana glavna kanalizacija za severni London. Pred idejo o olimpijskih igrah je bilo narejeno 22 generalnih planov za razvoj tega dela Londona, a nobenega niso uresničili, ker so bili predragi.

»Zmagali smo zaradi sprehajalnega parka,« zatrdi Tom Smith. »Področje, ki smo ga uredili, ni nov park, temveč je le podaljšek že obstoječega in se vleče 22 milj ob reki Lea. To je pravzaprav največji park v Londonu, pa nobeden ni vedel za njega.«

Park je bil v začetku oktobra prazen, čeprav je sonce prijetno grelo. Težko je bilo skriti skepticizem in se navduševati nad tem, da so bili, recimo, pri urejevanju 246 hektarov parkovnih površin nadvse prijazni do okolja in so poskrbeli tudi za preseljevanje habitatov in rastlinskih ter živalskih vrst. Tako je tudi 1698 pupkov dobilo novo domovanje. No, pomislim, ko so olimpijske igre vmes, gre tudi 'živalicam' boljše.

Stanovanja v olimpijski vasi se počasi polnijo. Gavin Poynter, ki mu še zdaleč ni blizu ideja, da bi lahko bile olimpijske igre v vlečni konj za oblikovanje novega pozitivnega socialnega okolja, vseeno daje nekaj upanja temu projektu oziroma zapuščini olimpijskih iger. Stanovanjskih enot je približno 2000. Polovica bo socialnih stanovanj. Konzorcij mednarodnih privatnih podjetij, kjer prednjači katarska kraljeva družina, kupuje preostala stanovanja. Stanovanja bodo oddajali predvsem poslovnežem iz vseh koncev sveta.

»Mogoče pa bo to dober primer sobivanja premožnežev in ljudi, ki si stanovanja komaj lahko privoščijo,« pravi. Občutek imam, da prepričuje bolj sebe kot mene.

Upajmo, da bo tako vsaj nekaj časa. Poznavalci namreč trdijo, da je že zdaj to področje zanimivo za vlagatelje. V Londonu se cene nepremičnin ves čas dvigujejo: azijski in arabski bogataši, kapitalisti iz Grčije, Španije in še iz kakšne druge evropske države, ki ji ta hip ne gre najbolje, ne zaupajo več ameriškim borznim trgom, še manj svojim državam. Stari London pa očitno ohranja staro slavo. V dobrem in slabem. In to prav gotovo na dolgi rok prinaša negotovo prihodnost nižjim družbenim razredom, tako da si najbrž lahko privoščimo vsaj malo dvoma v upravičenost zapravljenih milijard v imenu boja »proti revščini, brezposelnosti, neizobraženosti in nekakovostnim zdravjem«.

Primorski dnevnik ste tudi vi!

Letošnjo naročniško akcijo opremljajo vaši posnetki s Primorskim dnevnikom.

Ne odnehajte! Vse najizvirnejše bomo objavili.

Tokrat so fotografijo prispevali Igor, Alex in Matija

100 odtenkov vsakdana

Vsak dan, zgodaj zjutraj, pred vašim pragom.
Za le 0,76 evra. _ Samo Primorski dnevnik!

_naročniška akcija 2014

Celoletna naročnina: 230 €; to pomeni: vsak izvod stane le 0,76 evra.

novo: možnost plačila naročnine v dveh obrokih (2 x 120 €)
- za podrobnejše informacije pokličite našo kontaktno številko.

Če se za naročnino odločite takoj, boste Primorski dnevnik prejemali brezplačno do konca leta 2013.

Celoletnim naročnikom tiskane izdaje bo omogočen dostop do spletne izdaje dnevnika brez dodatnih stroškov.

Nekomercialna sporočila in čestitke boste v Primorskem dnevniku lahko objavljali brezplačno.

Primorski dnevnik

info:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

Zadruga

KRIZA IN POLITIČNE ODLOČITVE HUDO PRIZADELE INDUSTRIJO

Trst ni Dubaj

ALJOŠA GAŠPERLIN

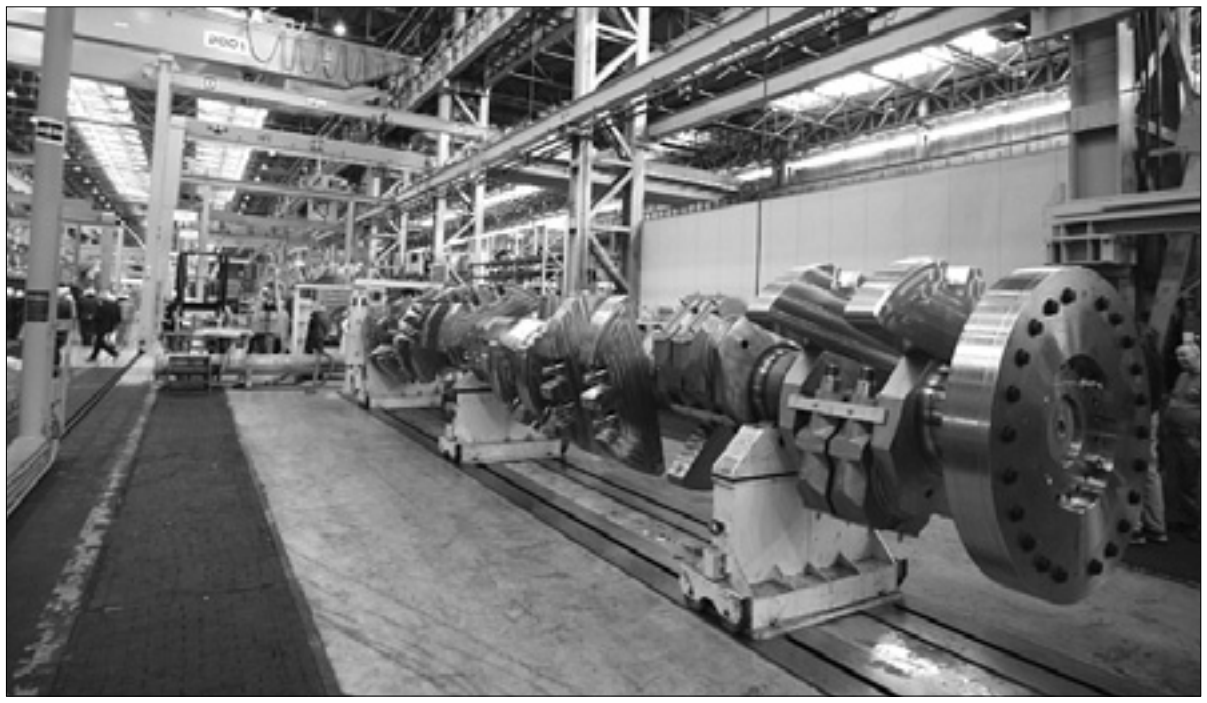

Zgoraj: tovarna velikih motorjev Wartsila. Desno: pogled na škedenjsko železarno. Levo: ladje za križarjenje, kot je Golden Princess, načrtujejo in gradijo v družbi Fincantieri

ARHIV

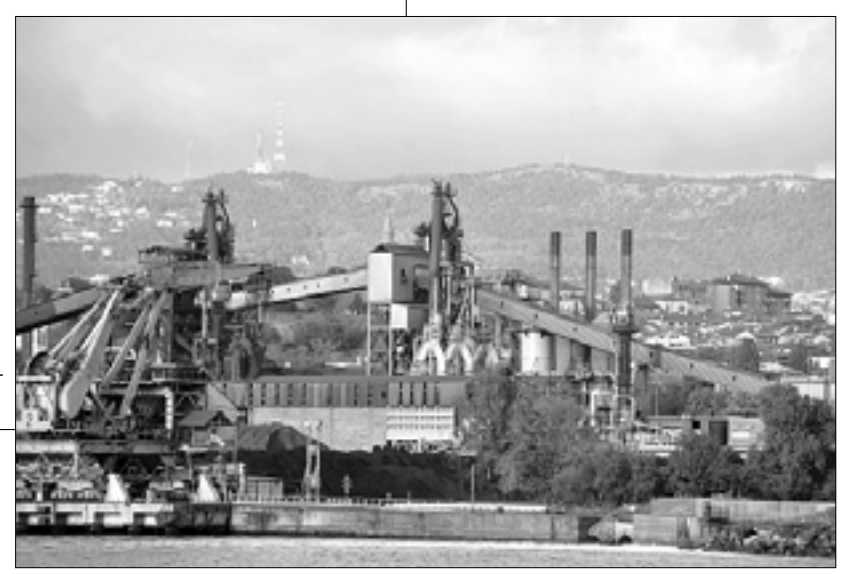

Mednarodna kriza je na Tržaškem zajela vse gospodarske panoge. Najbolj je prizadela trgovino in storitve, ni pa prizanesla niti industriji, ki je bila že itak tako rekoč na psu. V Trstu se je pojavila sicer malo kasneje kot drugje v Italiji, zato prihajajo njene posledice na dan šele zadnje čase. Družbe, ki so prenehale delovati, so se v zadnjem obdobju zaskrbljujoče pomnožile, podjetja v stiski in ure dopolnilne blagajne pa je že težko prešteti.

Strokovnjaki pravijo, da je krize dejansko konec in da naj bi se že prihodnje leto začela ponovna rast. Če ne prihodnje leto, pa leta 2015, dodajajo. Mnogo (ali celo vse) je v Italiji odvisno predvsem od političnih razmer in stabilnosti vlade, razlagajo poznavalci. Koliko to drži, ne bomo tu ocenjevali, dejstvo pa je, da sta gospodarstvo in politika tesno povezana.

Dolgoletna kriza

Industrija na Tržaškem je že več let v težavah. Že v začetku tretjega tisočletja je tedanji desnosredinski župan Roberto Dipiazza izjavil, da je industrija trn v peti in da mora Trst živeti od terciarnega sektorja in turizma. Že takrat je bilo jasno, da industrije na lokalni ravni javne uprave in institucije ne bodo spodbujale, politične izbire na državni ravni in krizno dogajanje na mednarodni pa so nato prispevali svoje. Ustanova za tržaško industrijsko cono Ezit je tudi že dolgo sredi močvirja. Mnogo let se je bila huda bitka glede bonifikacij onesnaženih območij. Periodične zamenjave na čelu Ezita seveda niso pomagale pri reševanju vprašanja, ki je poleg gospodarske pretežno politične narave. Šlo je za vsaj dva žgoča problema. Prvi tiči v vprašanju, kaj se lahko na območju državnega interesa razvija in ali se sploh lahko. Drugi problem pa je, kdo mora plačati bonifikacije, država ali tam nameščena podjetja. S tem vprašanjem so najbrž stopili na plan tisti, katerih razvoj območja, ki je temeljnega pomena za rast tržaške industrije in mesta, ne zanima. Problem je sicer lani rešil sporazum z ministrstvom za okolje. Določeno je bilo, da ne bodo zaračunali ničesar podjetjem, ki niso onesnaževala.

Industrija na Tržaškem

Industrija v Trstu in zaledju predstavlja že nekaj let manj kot 10 odstotkov lokalnega proizvoda, kar po oceni izvedencev pomeni, da ne proizvaja več nobenega bogastva za tukajšnje ozemlje. Znanstvene raziskave namreč beležijo znotraj posameznega prostora v tem primeru tako demografski kot gospodarski upad. Navsezadnje, bogastvo sloni domala povsod na industriji. Obstajajo seveda izjeme, tudi zelo poznane, kot so Dubaj, Bahrajn, Hong Kong, Monako. A Trst ni med njimi (čeprav so si nekateri, kot rečeno, zamišljali tudi kaj takega...).

V zadnjem letu se je položaj še poslabšal. Po izgubi mnogih delovnih mest v tovarni cevi Jindal-Sertubi (družba ne proizvaja več cevi, ampak jih uvaža iz Indije in nato prodaja) je omenjeni delež industrije pri nas zdrknil na 9,2 odstotka. Trst je torej dosegel nevarno mejo, po kateri ni več poti nazaj. Nekaterim družbam, ki so že dalj časa v težavah, so se pridružile nove. Druge so odslovile nekaj uslužbencev in preusmerile dejavnost, kot je to bil primer tovarne cevi Sertubi. Preostale krizne objekte so enostavno zaprli. Kakorkoli že, krajši konec tako kot vselej potegnejo delavci, ki jih čaka dopolnilna blagajna ali mobilnost. Takih primerov je bilo v poslednjih tednih in mesecih kar nekaj. Med zadnjimi na vrsti so bili nekateri delavci štivanske papirnice Burgo (68 ljudi), zaposleni v trgovinah družbe Cooperative Operaie - Delavske zadruge (70) ali uslužbenci tiskarne centra Villaggio del Fanciullo na Opčinah (23).

Škedenjska železarna

Glavni industrijski obrat v Trstu je škedenjska železarna. Ko bi še njo zaprli, bi se industrijski delež pri ustvarjenem bogastvu zmanjšal na izredno nizko raven, na cesti pa bi ostalo skoraj tisoč ljudi. Če je v železarni danes 485 delavcev, jih je približno toliko zaposlenih v podjetjih, vezanih na dejavnost te tovarne. Vse je torej odvisno od skupine Arvedi, ki je napovedala odkup obrata in nadaljevanje dejavnosti ob strogem upoštevanju nuje po zaščiti zdravja delavcev in prebivalcev ter varstva okolja. Do podpisa najemninske pogodbe (kar je predpogoj za odkup) bi lahko prišlo že pred časom, ko ne bi nastal v Rimu zaplet okrog družbe Elettra, ki se za proizvajanje energije poslužuje plina iz železarne. Izredni komisar skupine Lucchini Piero Nardi je medtem uradno zahteval izredno dopolnilno blagajno za vse zaposlene v tej grupi in torej tudi za delavce železarne. Če bo obrat prevzela skupina Arvedi, socialnega blažilca ne bodo uporabili. Da bo morala družba Arvedi glede onesnaževanja strogo spoštovati zakonodajo, je pred kratkim posvaril tudi državni tožilec Federico Frezza.

Železarna sicer ni zgolj industrijsko vprašanje, saj se za njo skriva veliko drugih interesov. Poleg denarja, ki bi ga moral odšteti Rim v zvezi z družbo Elettra, se postavlja vprašanje upravljanja vsega območja na morju. Zagovorniki obstanka proizvodnje opozarjajo, da bi pomenilo zaprtje železarne poleg izgube mnogih delovnih mest tudi izgubo vsake možnosti za bonifikacijo tega območja. Pod Škednjem bi skratka ostala onesnažena »pušča«, Trst pa bi zapravil lepo priložnost za ponoven razmah. Nekateri drugi so mnenja, da je območje železarne tesno povezano z razvojem tržaškega pristanišča oziroma z gradnjo logistične ploščadi. So pa tudi taki, ki prepletajo železarno s problematiko prostocarinskih con in tudi s starim pristaniščem. To je pa že drugo vprašanje.

Krizna žarišča

Kriznih žarišč je seveda še več in več je tudi podjetij, ki so jih že zaprli ali so v hudi stiski. Na živilskem področju sta brez težav družba Illycaffè in Pasta Zara. Za las se je rešilo podjetje Salumi Masè, ki proizvaja in prodaja suhomesnate izdelke in je bilo na robu stečaja; nazadnje ga je prevzela furlanska družba Bt. Klavrno se je končala drama tovarne suhomesnatih izdelkov Duke Grandi Marche, last Francesca Prioglia, ki je pustil na cesti 60 ljudi. Na farmacevtskem področju so dejansko zaprli tovarno Diaco. Seznam kriznih situacij je vsekakor še dolg in gre od družbe Alcatel do družb Burgo, Gurian, Radio Trevisan in Alutec.

Na seznamu so celo velikani, kot je npr. državna družba Fincantieri. Ladjedelnica v Tržiču sicer deluje brez hujših težav, tako so na nedavnem tržaškem vrhu med predsednikom italijanske vlade Enricom Letto in ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom med drugim sklenili sporazum za načrtovanje in gradnjo ladje, namenjene za raziskave in vrtanje v Arktičnem in Antarktičnem morju. Vendar je vodstvo Fincantierija že pred časom napovedalo odpuste v raznih italijanskih mestih in v tem okviru so bila pod vprašajem tudi številna delovna mesta v tržaških upravnih uradih, se pravi v sami »glavi« Fincantierija.

Wartsila

V zadnjem času so nastale težave tudi v največjem industrijskem obratu na Tržaškem, in sicer v Tovarni velikih motorjev Wartsila v dolinski občini. Zaradi osipa naročil je vodstvo skupine napovedalo poseg po redni dopolnilni blagajni v prvem tromesečju 2014, ko bo ostala doma polovica zaposlenih. Wartsila bo torej od januarja do marca delovala s polovično zmogljivostjo. Njeno vodstvo se je obvezalo, da bo proizvodnjo spet zagnalo v aprilu. Težave naj bi bile po zagotovilu lastništva samo začasne narave. Odprto ostaja vsekakor vprašanje, kaj bo z množico podjetij, ki imajo dela v zakupu in skušajo na razne načine zmanjšati število zaposlenih. Kaže, da je na prepihu 150 do 200 delovnih mest.

Politika

Številne krizne situacije na Tržaškem gre, poleg mednarodni gospodarski krizi, pripisati tudi in morda predvsem izredno pomanjkljivi politiki Rima in pretežno desnosredinskih osrednjih vlad, ki so si sledile v zadnjih dveh desetletjih in še prej. A ne samo to. Mnogi opozarjajo na dejstvo, da je Rim dejansko brez industrijske politike. Nasprotno, zadnja leta je Berlusconijeva vlada na primer skoraj odkrito podpirala pooblaščenega upravitelja skupine Fiat Sergia Marchionneja, ki se je spopadel s sindikati (predvsem s sindikatom kovinarjev Fiom-Cgil) in nato tudi zapustil stanovsko organizacijo Confindustrio. S tem je med drugim imel tudi proste roke glede (ne)upoštevanja kolektivne pogodbe delavcev.

Dogajanje na političnem in gospodarskem področju je še kako pogojevalo industrijske dejavnosti tudi na Tržaškem, saj je prišlo do prekinitve ali vsaj do upočasnitve odnosov med lokalnimi upravitelji ter sindikati in Rimom. Ko pa so bile italijanska vlada ter deželna in lokalne uprave pod Berlusconijevim predsedovanjem iste politične barve, se je za tržaško industrijo dejansko ustavil sleherni razvojni proces. Rim je namreč glede Trsta prepuščal odločitve lokalnim »gospodarjem«, ki že nekaj desetletij nadzorujejo dogajanje v mestu, posebno v pristanišču.

Hud problem je nedvomno tudi pomanjkanje učinkovitih industrijskih politik na deželni in na lokalni ravni. Dalj časa je poudarek na ugotovitvi, da je za ponovno gospodarsko rast nujno potrebno sodelovanje in povezovanje z znanstvenimi oziroma raziskovalnimi ustanovami, ki so ali bi morale biti naš cvet v gumbnici. Toda prenos tehnologij in tesno sodelovanje med institucijami je potrebno spodbujati in podpirati, kajti brez prave politične volje in naložb nikakor ne gre.

Boljša prihodnost?

V zadnjem času so se razmere malce spremenile, vendar prevladujeta še vedno krizno stanje in recesija. Zadnji podatki »Bankitalije« oziroma deželne Confindustrie kažejo vsekakor na rahlo izboljšanje. Če že niso zabeležili nobene rasti, je bilo v tretjem tromesečju zaznati prve znake stabilizacije. Proizvodna dejavnost v deželi Furlaniji-Julijski krajini je namreč tudi letos upadla, vendar se je upočasnitev proizvodnje in naročil v zadnjem tromesečju ustavila, je ugotovila Banka Italije. Po predvidevanjih se bo število naročil v prihodnosti povečalo. Vse več je bilo letos brezposelnih, najbolj učinkovit socialni blažilec pa so bile ... družine. Banke so bile tudi v letošnjem letu še vedno zelo selektivne pri izdajanju posojil, trgovina in gradbeništvo pa sta panogi, ki sta med vsemi še najbolj v stiski. Najbolj učinkovit socialni blažilec so, kot rečeno, še zmeraj družine, ki so se zatekle v varčevanje in predvsem bančne depozite.

V industrijskem sektorju so bili po podatkih deželne Confindustrie v tretjem tromesečju letos šibki znaki izboljšanja, vendar to še ne dokazuje, da je kriza mimo. Tretje tromesečje vsebuje namreč tudi poletno obdobje in so torej ustrezni podatki manj pomenljivi. Pomembni pa so bili pokazatelji o proizvodnji in prodaji, ki so se glede na leto 2012 v tretjem tromesečju prvič izboljšali. To pomeni, da je bil višek krize dejansko ob koncu leta 2012, ponazarja Confindustria, in da se je takrat začela počasna pot navzgor, ki pelje do novega razcveta. Na pozitivne znake je opozoril tudi deželni predsednik Confindustrie Giuseppe Bono, ki pa je v isti sapi poudaril, da si bo potrebno tudi v prihodnosti krepko zavihati rokave.

Zasuk

Pomembno besedo bo imela seveda politika. Vlada Enrica Lette je v zadnjih mesecih sprejela nekaj pozitivnih odločitev, vendar je potreben zasuk, ki ga je glede na dogajanje na državni ravni zaenkrat težko pričakovati. V deželi Furlaniji-Julijski krajini in v Trstu pa bodo morali še okrepiti prizadevanja za izhod iz krize.

Mimo stiske zaradi mednarodne krize, so za mnoge težave krive nekatere odločitve v zadnjih letih, ki so bile, kot že rečeno, prej politično kot pa ekonomsko in razvojno usmerjene. Spremeniti Trst v turistično mesto brez industrije, ki naj bi slonelo na trgovini in ladjah za križarjenja, je bila desnosredinska vizija, ki ni prišla daleč. Njena posledica pa je bila, da je industrija na psu in da so v hudi krizi tudi druge panoge, začenši prav s trgovino. Politika se mora zato končno odločiti in zasledovati nek razvojni model za Trst, ki bo podlaga za novo rast. Drugače bo industrija propadla, Trst pa si bo težko spet opomogel.

BOSNA - V BRATUNCU PRI SREBRENICI POGUMNE ŽENSKE ZADRUGE ZAJEDNO-INSIEME ŽE 10 LET GOJIJO MALE SADEŽE IN OBNAVLJAJO SOŽITJE V KRAJIH NAJHUJŠEGA POKOLA PO 2. SVETOVNI VOJNI V

Z malinami zori so

MARKO MARINČIČ

Levo: agronomki Maja in Nermina. Srbkinja in Muslimanka? Ne, kolegici in prijateljici, ena plavolasa, druga črnolasa.

Desno, v smeri urinega kazalca: skupina žensk čaka na oddajo pridelka; pri nakladanju pomagajo tudi otroci; sortiranje malin v hlajenem prostoru: da maline ne bi začele gniti, delajo pri temperaturi -3 in to v mesecu juliju; nasmejani pridelovalki sta pravkar oddali maline; delo v hali, kjer polnijo lončke z marmelado

Kjer spomin še krvavi

11. julij 2007, 12. obletnica začetka večtedenskega pokola muslimanskih Bosancev po padcu Srebrenice. Navsezgodaj zapuščamo Tuzlo, kjer še živijo številne ženske in nekdanji otroci, ki so leta 1995 živi ušli vojaškim in paravojaškim hordam generala Ratka Mladića. Namenjeni smo k spominskemu memorialu v Potočarih, le nekaj kilometrov od Srebrenice, kjer so pokopane doslej prepoznane žrtve množične morije, ki je sledila padcu »varovane enklave« pod nadzorom modrih čelad OZN.

Pokol bo ostal v zgodovini zapisan kot najhujši in najbolj pretresljiv po koncu 2. svetovne vojne v Evropi. Po tistem 11. juliju 1995 se je začel množični lov na človeka po gričih in gozdovih, čez katere je kolona oslabljenih, razcapanih in večinoma neoboroženih fantov in moških iz oblegane Srebrenice iskala pot do varnih ozemelj izven dometa srbsko-bosanskih enot. Le manjši del je preživel. Osem, morda devet tisoč beguncev (točnega števila še zdaj nihče ne ve) vseh starosti, od 13 in 14-letnih dečkov pa do že skoraj onemoglih starcev, je padlo pod orožjem podivjanih Mladićevih bojevnikov.

Od takrat vsako leto v spominskem parku v Potočarih 11. julija pokopljejo kosti v zadnjem letu prepoznanih žrtev. Mnoga trupla so morilci, v poskusu prikritja zločina, razkosali in razkropili po raznih skritih grobiščih. Tistega julija 2007 je z zelenim platnom prekritih zelo lahkih krst, ki so vsebovale le nekaj kosti, bilo 476.

Kot rečeno se je naše potovanje začelo v Tuzli. Tam smo bili na pobudo Fundacije Alexa Langerja, ki v Tuzli in Srebrenici nadaljuje z aktivnimi prizadevanji za sožitje južnotirolskega mirovnika. Langer si je le nekaj dni pred tragičnim padcem Srebrenice sam vzel življenje, menda tudi iz obupa nad Evropo, ki je ostajala gluha za krike umirajočih v Bosni in je pustila proste roke morilcem.

Navsezgodaj smo se vkrcali na enega v koloni več kot 30 avtobusov z vdovami, materami in hčerkami pobitih. Policija bosansko-hrvaške federacije nas je pospremila do nevidne interne meje z Republiko srpsko in pred tem še enkrat skrbno pregledala vsakega od nas, torbe, nahrbtnike in same avtobuse, da ne bi bilo kakega peklenskega stroja.

Odtlej se je približno sto kilometrsko potovanje nadaljevalo pod budnim očesom policistov Republike srpske, ki so stražili ne le na vsakem križišču temveč na vsakem odcepu kolovoza s ceste, po kateri smo se peljali.

Med tolikimi doživetji in občutki tistega dne se rad spominjam velikega dostojanstva žensk, ko so ob prihodu v Potočare z dvignjeno glavo korakale proti spominskemu pokopališču med kordonoma policistov, ki so jih grozeče nadzorovali in jim tu pa tam surovo zavpili. Marsikatera je morda med njimi prepoznala posiljevalca ali posumila, da zre v oči morilcu moža, očeta, sina. Znano je, da je po koncu vojne, ki je v letih 1992-1995 razdejala Bosno, veliko bojevnikov obleklo policijske uniforme. Zato je povsem možno, da so tistega dne pogrebno procesijo vdov, nadzorovali tudi nekateri morilci njihovih mož.

Tako je bilo in je še v Bosni, kjer je sosed ubijal soseda, vendar je kljub vsem poskusom etničnega ločevanja ljudem usojeno, da živijo skupaj. Tistega dne v Potočarih sem se spraševal, kako je po toliki preliti krvi to sploh mogoče, ko so tako globoke rane še vedno odprte, ko niti mrtvi še niso vsi pokopani in se ti na vsakem koraku lahko zgodi, da se zazreš v oči morilca kakega med tvojimi dragimi.

Kako obnoviti sožitje?

In vendar je sožitje nujno, tako v Bosni kot v vsaki narodnostno mešani deželi. Etnična čistost je laž in utvara. V ločevanju ni bodočnosti, možna je le v premoščanju konfliktov in obnavljanju sožitja, pa naj bodo rane preteklosti še tako krvave in globoke.

Čudovit zgled premoščanja sovraštva in potrpežljivega obnavljanja sožitja se razvija le par kilometrov stran od memoriala v Potočarih, v mestecu Bratunac. Tudi tam je vojna pustila globoko krvavo sled. V štirih letih spopadov je bilo v Bratuncu porušenih 4221 od skupnih 5205 hiš. Število prebivalcev se je od 33.575 na popisu prebivalstva leta 1991 zmanjšalo na okrog 22.000. Zaradi pokolov moških - med žrtvami morije po Mladićevi okupaciji Srebrenice je bilo tudi več tisoč muslimanov iz Bratunca, ki so se pred napredovanjem srbskih sil zatekli v srebreniško enklavo - je več kot 60% prebivalk žensk. Tudi »etnično« razmerje se je obrnilo: pred vojno je bilo v občini okrog 65% Bošnjakov-muslimanov in 35% Srbov. Dobrih deset let po vojni je tam živelo 12.000 avtohtonih in 2000 priseljenih Srbov in le še 8000 Bošnjakov.

Po etničnem čiščenju, ki so ga na terenu izvedli z orožjem in so ga dokončno zapečatili diplomati pri daytonski pogajalski mizi, je Bratunac tako kot Srebrenica pripadel Republiki srpski. In vendar je na teh rodovitnih tleh ob zahodnem bregu Drine kljub vsemu gorju spet vzklilo seme sožitja.

Ženske proti fašizmom

Zasluga gre skupinici pogumnih žensk in med njimi upornemu duhu Rade Žarković, ki se ves čas divjanja balkanskih vojn ni hotela sprijazniti z nasprotujočimi si nacionalizmi (ona jih preprosteje imenuje kar fašizmi), ki so razkosali njeno multietnično Bosno kot vso Jugoslavijo. Rada je doma iz Mostarja, od koder se je morala med vojno izseliti. V Beogradu je nato bila med vodilnimi v gibanju *žena u crnom*, ki so si tudi v najhujšem obdobju Miloševićevega režima drznile na cesto glasno protestirat proti nacionalistični histeriji. Nazadnje je pristala v Sarajevu, kjer je delala v solidarnostnih projektih italijanske nevladne organizacije ICS in tam spoznala Skenderja Hota. Skupaj sta dala pobudo za projekt v Bratuncu.

»Leta 2000 se v Bratunac še niso začeli vračati begunci. Breme preteklosti je bilo še pretežko. Skupaj z nekaterimi begunkami, ki so se zatekle v Sarajevo in Tuzlo smo obiskale kraj, da bi ugotovile, če in kako je možna vrnitev,« pripoveduje Rada. »Potem smo navezali stik s Forumom žena v Bratuncu in z združenjem Žena Podrinja. V pogovorih smo ugotovile, da je za vrnitev treba begunkam zagotoviti vsaj minimalne ekonomske pogoje. Pomislile smo, da bi morda to bilo mogoče s pridelovanjem malih sadežev, za kar je na tem območju obstajala že tradicija in razširjeno znanje.«

Začele so razmišljati o zadrugi, ki bi predvsem ženskam nudila možnost preživetja. »Leta 2002 je v občini Bratunac bilo 1080 mater, ki so živele same ali z otroki. Z gojenjem malin smo jim želeli ponuditi možnost preživetja. Danes je takih žensk veliko več, saj so se mnoge begunke tudi po zaslugi našega projekta vrnile domov,« se Rada Žarković spominja obdobja nastajanja projekta, kateremu je v naslednjih desetih letih skupaj s Skenderjem posvetila vso svojo nemajhno življenjsko energijo.

»Odločitev za maline je imela tudi neko simbolično vrednost. Rastlina namreč daje sadove kakih 15 let. Ko posadiš sadiko, se torej obvežeš, da ostaneš tu«.

Zamisel za ustanovitev kmetijske zadruge se je torej porodila ob dvojni ugotovitvi, da je vojna za sabo pustila razdejanje v človeških odnosih, a nič manjše ni bilo materialno razdejanje, porušeni domovi, brezposelnost, razseljene družine, osamele ženske. Treba je bi-

EVROPI

žitje

lo poiskati možnosti za materialno preživetje in skušati po tej poti obnavljati tudi raztrgane niti sožitja.

Mali sadeži, veliki ideali

S pomočjo nekaterih italijanskih mirovniških organizacij iz Veneta in Tridentinske je deseterica članov, večinoma žensk tako srbske kot bošnjaške narodnosti, meseca maja 2003 ustanovila zadrugo, ki naj bi se ukvarjala z gojenjem malin in drugih malih sadežev. Podrinje je s svojimi milim podnebjem, vlažno in rodovitno zemljo že od nekdaj slovelo po tovrstni proizvodnji. Pred vojno so na območju Bratunca letno pridelovali po 1500 ton malin, pa še skoraj enako količino robidnic, borovnic in jagod.

Skupaj z Rado je vajeti projekta prevzel Skender Hot, doma iz Tuzle, ki je s svojo mešanico bosanske in črnogorske krvi in imenom albanskega izvora prav tako kot Rada živo protislovje vsakega poskusa etničnega poenostavljanja in ločevanja. Po izobrazbi inženir je vsa leta vojne preživel v Bosni. Po koncu vojne je kot šofer sodeloval v solidarnostnih projektih konzorcija ICS in z delom trmasto vztrajal tudi potem, ko je zmanjkal priliv sredstev iz tujine. Nekega dne sta se z Rado sklenila preizkusiti na območju, ki je doživelo najhujši pokol v Evropi drugi svetovni vojni in kjer je zato bilo še toliko težje ponovno spletati krhke vezi etničnega sožitja.

Pridno sta izkoristila v letih pridobljene vezi z italijanskim mirovniškim gibanjem in mednarodno kooperacijo, ki je prispevala del sredstev in strokovno pomoč za zagon projekta. Postavili so si dvoje poglavitnih ciljev: ponovno spodbuditi in utrjevati medsebojno zaupanje in sožitje med pripadniki etničnih skupin, ki ju je razdelila vojna, obenem pa ponuditi ljudem vir dohodka, ki bi jim omogočil preživetje in spodbujal vračanje beguncev v rodni kraj.

Odločitev za maline je bila prava. Na razliko od preštevilnih tudi bogato financiranih projektov mednarodne kooperacije, ki klavrno propadajo, ker so vsiljeni z vrha in ne ustrezajo potrebam koristnikov, je njihova izbira slonela na ohranjanju vezi s tradicijo, kulturo in znanjem, ki so ga pridobivale generacije domačinov. Poleg tega je gojenje malin in drugih malih sadežev uspešno tudi na majhnih površinah, na domačih vrtovih in ne zahteva pretežkega fizičnega dela. Zato je bilo primerno za družine, kjer so ob ženskah bili kvečjemu le še majhni otroci in kak starec.

Zadruga Zajedno-Insieme

Za sedež zadruge so prevzeli opuščeno halo žage, jo obnovili in si s časom uredili skladišče, hladilnike, proizvodne linije in vse potrebne poslovne prostore. S pomočjo izkušenega agronoma Ilaria Iorattija, nekdanjega direktorja kmetijske zadruge Sant'Orsola iz kraja Pergine Valsugana na Tridentinskem, so izdelali strategijo, ki se je po eni strani naslanjala na tradicijo, po drugi pa uvajala sodobne tehnike in proizvodne standarde, ki so potrebni za izvoz na evropska tržišča.

»Ilariu veliko dolgujemo za pomoč in dragocene nasvete. Med drugim nam je on pomagal, da smo poleg sorte malin Wilamete, ki so bile tradicionalno prisotne v Podrinju, uvedli še sorto Heritage, ki zori kasneje«. Prvi pridelek tako pospravljajo v začetku julija, drugega ob koncu avgusta. Ker so obdelovalne površine majhne, lahko tako z isto delovno silo in na istem polju podvajajo pridelek in torej ekonomski učinek projekta.

Na zemljišču zadruge so najprej uredili eno gojišče sadik, kateremu sta v naslednjih letih sledili še dve. Tam gojijo rastline, ki jih potem delijo članom-proizvajalcem, katerih število je iz leta v leto raslo in se je do danes povzpelo na 588. To niso uslužbenci zadruge. Le-teh je samo 11, ob Radi in Skenderju, ki sta njena koordinatorja in neustavljivi gonilni sili. Temu jedru se le v poletnem času skladiščenja in predelave pridelka pridruži še nekaj desetin sezonskih delavcev. Vsi ostali člani zadruge pa obdelujejo svoja polja in vrtove in pridelek prodajajo zadrugi.

Sistem delovanja je dokaj preprost. Pri zadrugi poskrbijo za sadike, jih razdelijo pridelovalcem, da jih posadijo na zemljiščih večinoma kar ob svojih domovih. Večina parcel je izredno majhnih, med 1000 in 5000 kvadratnih metrov. A tudi to je nekaj in ti lahko zagotovi tisti minimalni dodatni dohodek, da lahko vztrajaš doma. Zadruga namreč od proizvajalcev odkupi pridelek in jim pri tem skuša zagotoviti čim višjo ceno, kolikšno lahko ponudi spričo razmer na tržišču in sposobnosti trženja. Vsekakor je to več od tega, kar ponujajo zasebni trgovci, ki iščejo zaslužek zase na škodo proizvajalcev.

Na trgu ni lahko

»Seveda ni lahko. Vsak dan se soočamo z vsakovrstnimi težavami. S Skenderjem sva zastavila svoje premoženje, vedno trepetava, kaj bo jutri,« pravi Rada, ki je v teh desetih letih prebrodila nešteto težkih trenutkov, a je vselej znala težave premostiti z vztrajnostjo in neomajno energijo. Ob njej je Skender kot dizelski motor: preudaren, zanesljiv, vedno aktiven, nikoli se ne ustavi.

Med glavnimi težavami, ki so jih morali reševati v teh prvih desetih letih, je bila komercializacija proizvoda. Maline in drugi mali sadeži zahtevajo pač zamrzovalnike in hladilne tovornjake za prevoz. V prvih letih so sveže sadeže izvažali v Italijo, Nemčijo, Nizozemsko in druge države. A pri tem so bili tudi sami izpostavljeni izsiljevanju grosistov in trenutnim pogojem na tržišču.

Čim so lahko zbrali dovolj sredstev za namestitev potrebnih strojev, so se zato usmerili v trajnejše proizvode, predvsem marmelade in sokove, kar jim omogoča enostavnejše skladiščenje in prevoz, ugodnejše pogoje trženja in večji izkupiček za vloženo delo.

Ob malinah sožitje

Vendar ekonomska uspešnost in trženje še zdaleč nista edini merili uspešnosti in pomena zadruge Zajedno-Insieme. Kot pove že samo ime, je njen cilj tudi v povezovanju, v preseganju medsebojnega nezaupanja, v potrpežljivem, vsakodnevnem prizadevanju za obnavljanje sožitja, ki so ga prebivalci teh krajev že poznali in so ga pobesneli nacionalisti z obeh strani skušali onemogočiti.

V zadrugi so se zaposlile pretežno ženske, tako srbske kot muslimanske pripadnosti. »Vsaka je imela svoje težave in potrebe. Muslimanke so v naši zadrugi poleg možnosti za vrnitev iskale predvsem varnost, nekakšno zavetišče v okolju, ki je bilo zanje še vedno zelo problematično. Za srbske ženske pa je motivacija bila predvsem ekonomskega značaja, saj so mnoge bile brez moža, brez pokojnine in zadostnega dohodka,« razlaga Rada: »Naša zadruga se je od vsega začetka opredelila kot multietnična in odprta vsakomur. To je bila edina naša zahteva: kdor se ni želel vključiti v tako okolje, ta se nam enostavno ni pridružil.«

Simbol tega povezovanja sta mladi agronomki Nermina in Maja. Že imeni povesta, da pripadata narodnima skupinama, ki ju je vojna ločila. A to v odnosu med njima nima nič večjega pomena kot dejstvo, da je Maja plavolasa in Nermina črnolasa. Nermina se je v Bratunac vrnila leta 2002 z mamo. Oče je med tisočimi, ki so izginili v skupnih grobiščih. Zadruga ji je dala možnost, da je ostala doma in ji ni bilo treba po svetu, kot so šli drugi člani njene družine. Maja je bila ob nastanku zadruge brezposelna in je to bila njena prva stalna zaposlitev.

Maja in Nermina sta s svojim strokovnim znanjem omogočili razvoj zadruge, na osebni ravni pa sta postali prijateljici. Presegli sta strah in nezaupanje, tako kot so ga mnoge druge ženske in možje tako v sami zadrugi kot tudi zunaj nje.

Prelita kri in ruševine, ki jih je pustila vojna, so že same po sebi dovolj prepričljiv dokaz, da je nacionalizem morda koristen peščici roparjev in nasilnežev, veliki večini prebivalstva pa prinaša le gorje. Toda po vsem, kar se je dogajalo v Bosni, to spoznanje samo po sebi še ni dovolj. Treba je preseči nezaupanje, postaviti ob stran krivice in trpljenje, ki so jih doživeli eni in drugi, in pogledati naprej, ponuditi roko sosedu in začeti skupaj odstranjevati ruševine.

Nekdo mora začeti, dati drugim pozitiven zgled. Rada, Skender, Maja, Nermina ter vse in vsi, ki delajo z njimi, nagovarjajo ne le Bosno ampak tudi vse nas.

Rada in Skender pred pultom s proizvodi zadruge Zajedno-Insieme v hipermarketu COOP

»Najpomembnejši je drugi lonček marmelade«

Proizvode zadruge Zajedno-Insieme s komercialno znamko »Frutti di pace« lahko kupimo tudi v Furlaniji Julijski krajini. Sprva jih je bilo mogoče dobiti samo v trgovinah, ki se ukvarjajo s pravično in solidarno trgovino, pred nedavnim pa so predstavniki bosanske zadruge s posredovanjem Pokrajine Gorica, ki že več let aktivno podpira njihovo delo, sklenili dogovor tudi z zadrugo COOP-Nordest, kar jim odpira dostop do širšega kroga kupcev.

Marmelade, sokovi in drugi proizvodi zadruge so tako na prodaj v hipermarketih COOP v komercialnem centru Meduna pri Pordenonu in v novem Tiare v Vilešu ter v sledečih solidarnostnih trgovinah: Equomondo v Gorici (Ul. Bellinzona 4), Benkadì v Štarancanu (Trg Dante 4), E'qua - trgovina Equomondo v Krminu, trgovina Senza Confini - Brez meja v Trstu (Ul. Torrebianca 29/b) in Mosaico Bottega del Mondo v Ul. Ss. Martiri 8/d v Trstu.

Njihove proizvode poznajo in cenijo tudi drugod po Italiji, saj so jih predstavili na salonu naravnih in tipičnih pridelkov Terra Madre v Turinu. Tam se je Rada Žarković takole predstavila: »Nisem tu, da bi govorila o preteklosti, ampak zato, da poskušamo zgraditi boljšo bodočnost, ker, kot piše tudi na naših proizvodih, "za boljši svet ni dovolj sanjati, s sadeži miru ga lahko spremenimo". Prepričana sem, da boste prvi lonček naše marmelade kupili iz solidarnosti, ker ste spoznali našo nelahko zgodbo, vendar boste drugega kupili, ker vam je bil prvi všeč in ste v njem našli kvaliteto. Mi stavimo vse na drugi lonček.«

1914: STOLETNICA ZAČETKA PRVE SVETOVNE VOJNE

Odšli so brez slave in spomina

VLADO KLEMŠE

Na fotografiji levo pod naslovom: Vojaki z Vrha, rojeni v letu 1888. Prvi z leve, v zadnji vrsti, Jožef Devetak; fotografijo hrani Ludvik Devetak - Čumpinov. Na fotografiji desno: Jožef Pipan, rojen leta 1880 v Gabrjah, je umrl v ruskem ujetništvu 9. julija 1917. Slika je nastala v Ljubljani, v fotografskem ateljeju Ivana Kunca, Tržaška cesta 38. Original hranijo sorodniki.

Na fotografiji desno: Skupina vojakov, dodeljenih kovaški delavnici oziroma tehnični službi. Med njimi je Alojz Cotič, brat padlega Franceta Cotiča iz Sovodenj, po domače P'črja. »Saj me spoznate, večina drugih pa so Ungari,« je zapisal na hrbtni strani. Žal ni datuma niti navedbe kraja, kjer je bil posnetek narejen.

Konec julija, pred sto leti, je izbruhnila prva svetovna vojna. V spopad je bilo v naslednjih letih neposredno vpletenih 36 od takratnih 54 držav sveta, pod orožje je bilo vpoklicanih okrog 70 milijonov ljudi. »Conflagratio nationis 1914-1918«, kakor piše na spominski plošči v župni cerkvi sv. Martina v Sovodnjah, vzidani po zaslugi župnika Angela Čarga, na njej pa so vpisana imena rojakov, ki so se borili in padli pod cesarskim praporom, je zahtevala nad deset milijonov življenj, nekajkrat več je bilo civilnih žrtev, umrlih za nalezljivimi boleznimi, invalidov, sirot. Za špansko gripo, ki je izbruhnila proti koncu svetovnega spopada v Španiji in se je v naslednjih dveh, treh letih razširila po celem svetu, je po približnih ocenah umrlo okrog sto milijonov ljudi. Spopad je, posebej na stari celini, sprožil pretres v dotedanji državni in družbeni ureditvi in obenem zametek novih sporov in trenj, ki so dve desetletji zatem privedle do druge svetovne vojne.

Za ljudi na Goriškem, v Kanalski dolini, v Soški dolini, na Krasu in v Istri ter dobršnem delu Dalmacije je prva svetovna vojna pomenila uvod v četrtstoletno okupacijo. Podobno usodo so doživeli prebivalci nemške in ladinske narodnosti na Južnem Tirolskem.

Pretežno enostransko prikazovanje zgodovine, ki so ga diktirali zmagovalci in ki je trajalo kar nekaj desetletij, nas je kot skupnost sililo, da smo se zaprli vase, postopoma pozabljali in skoraj v celoti pozabili na naše žrtve. Rezultat takega stanja so redka, zelo redka, javna spominska obeležja padlim avstro-ogrskim vojakom v naših krajih.

Stoletnica začetka prve svetovne vojne je priložnost, da naš odnos do polpretekle zgodovine spremenimo ali vsaj poskušamo spremeniti. Tudi tako, da našo pozornost usmerimo v ljudi, v obuditev spomina na osebe, ki so bile zaradi vojnih dogodkov iztrgane iz družin in širše skupnosti.

Bolj kakor obnavljanje vojaških utrdb in jarkov, topovskih postojank, čemur se kot kaže ne bo mogoče izogniti niti tokrat, ob stoletnici, so pomembni ljudje, njih čustva, izkušnje, spoznanje in sporočilo, da je vojna absolutno zlo.

Pobuda Gospodarske zadruge »Brajda« na Vrhu

Na osnovi takega razmišljanja se je sredi lanskega leta oblikovala pobuda, da se ob stoletnici prve svetovne vojne sestavi in dopolni seznam v vojni padlih ali za neposrednimi posledicami vojne umrlih vojakov iz občine Sovodnje v njenem današnjem obsegu, da se zbere fotografsko in drugo še ohranjeno dokumentarno gradivo, ki neposredno zadeva življenje krajevnega prebivalstva pred, med in neposredno po vojni, oziroma dogajanje v bližnji okolici. Nekaj pobud na temo prve svetovne vojne je bilo že izpeljanih v prejšnjih letih in desetletjih, tudi na Vrhu, vendar je bilo prikazovanje usmerjeno v glavnem na strateški (vojaški), oziroma materialni vidik, pozornost pa osredotočena na eno od takrat vojskujočih se strani. Zadeva je do določene mere razumljiva, saj je bilo o Soški fronti in svetovni vojni z italijanske strani, pa tudi z avstrijske in nemške, napisanih ničkoliko razprav, knjig, zbrano je bilo ogromno fotografskega in drugega gradiva. Na Slovenskem smo na dogajanje ki je zarezalo v naš narodnostni in fizični prostor žal kar dolgo pozabili, ali skoraj.

Na prvi pogled enostavna naloga zadruge Brajda se je po prvih spodbudnih korakih pokazala za zelo zahtevno, saj je čas v dobršni meri zameglil in v določenih segmentih zabrisal kolektivni spomin. Dodatne težave izvirajo iz praznin, težke dosegljivosti ali nedostopnosti arhivskega gradiva. Arhiv občine Sovodnje, ki je bila leta 1927 ukinjena in priključena občini Miren, je bil namreč med požarom v drugi svetovni vojni skoraj v celoti uničen.

Seznami nabornikov iz obdobja Avstro-Ogrske (sestavljeni s strani italijanskih vojaških oblasti za obdobje 1875-1910) so v marsičem nepopolni, predvsem pa v njih ni najti podatkov o med vojno padlih vojakih. Raziskavo je bilo zato treba zastaviti na podatkih zbranih v maticah, v takratnih časopisih in uradnih objavah in na tej osnovi graditi in dopolnjevati. Z intenzivnim prizadevanjem in sodelovanjem ožje skupine oseb in spodbudnim in pozitivnim pristopom danes že zelo redkih svojcev in daljnih sorodnikov v vojni umrlih avstro-ogrskih vojakov.

Raziskovalno delo bi bilo v mnogočem olajšano, rezultati zagotovo popolnejši, če bi lahko koristili podatke iz uradnih seznamov v vojni padlih vojakov, ki so zagotovo nekje založeni (ali izgubljeni) in katerih obstoj potrjujejo uradne listine italijanskih oblasti.

Kaj pa arhivi na Dunaju ? Ob pričakovanem pritisku so dostopnost precej zamrznili in bo tako stanje predvidoma trajalo kar nekaj let.

Občina Sovodnje in število prebivalcev v letu 1910

Ob zadnjem štetju prebivalstva v Avstro-Ogrski, leta 1910, je v občini Sovodnje bilo 1400 prebivalcev. V občino so poleg glavnega kraja, spadala naselja Peč, Rubije (z Ušjami / Boškini), Gabrje in Vrtoče.

V Sovodnjah so našteli 803 prebivalce, na Peči 268, v Rubijah 140, v Gabrjah 165, v Vrtočah 24. Ob obnovitvi upravne avtonomije občine Sovodnje (1951) sta bili v njeno pristojnost vključeni naselji Rupa in Vrh. Rupa je prej sodila v občino Miren, Vrh pa v občino Opatje selo. V Rupi je po podatkih v ljudskega štetja leta 1910 živelo 239 ljudi, na Vrhu pa 314.

V Koledarju Goriške matice (1921) je naveden podatek, da je bilo iz takratne občine Sovodnje med vojno pod orožje vpoklicano 320 mož, padlo jih je 49, civilnih žrtev je bilo 14, umrlih v begunstvu pa 99.

Po do zdaj zbranih podatkih je število žrtev vojne, vojakov in civilistov, tako v Sovodnjah, kakor v drugih vaseh in zaselkih znatno višje. V omenjenem zborniku objavljeni podatki so bili verjetno sestavljeni na osnovi začasnih in nedokončnih informacij.

V svetovni vojni je po zdaj zbranih in preverjenih podatkih umrlo vsaj 15 vojakov, rojenih na Vrhu, trije v Rupi, nekaj primerov pa še raziskujemo. Relativno nizko število padlih vojakov iz Rupe je pripisati dejstvu, da je bilo veliko moških iz tega kraja, sposobnih za orožje, zaposlenih v tovarni obutve (Čevljarski zadrugi), ki so jo iz Mirna preselili v Mozirje in ki je proizvajala čevlje za vojsko ter kmalu po izbruhu spopadov priznana kot podjetje posebnega pomena.

V strelskih jarkih ali v ujetništvu so po zdajšnjih informacijah umrli štirje Gabrci in sedem Pečanov. Štiri padle so dale Rubije in Ušje. Na spominski plošči v cerkvi sv. Martina je vklesanih 28 imen Sovodenjcev, ki so umrli za cesarja, domovino in boga. Padlih vojakov iz Sovodenj pa je znatno več, kajti kolektivnega spomina v cerkvi so bili deležni le tisti rojaki, ki so bili tu krščeni, kakor izhaja iz napisa.

Največ življenj je ugasnilo na srbskem in ruskem bojišču, čeprav je soška fronta postala sinonim za vse strahote vojne. Iz primerjave podatkov o številu vpoklicanih in številu padlih vojakov izhaja, da je v strelskih jarkih ali zaradi ran, bolezni in vremenskih neprilik umrlo približno 15 odstotkov vpoklicanih. Nemogoče je ugotoviti število občanov, ki so umrli (nekaj se jih je v teh krajih žalostnega spomina tudi rodilo) v begunstvu, bodisi v taboriščih (Gmünd, Steinklamm, Wagna, Bruck an der Leitha, Strnišče), na Moravskem in Češkem, Ogrskem, v Ljubljani itd. Glede tega velja zabeležiti podatek, da je v dobrih dveh mesecih leta 1915, po začetku vojne z Italijo, samo na območju župnije Bilje umrlo več kakor 30 Sovodenjcev, ki so se v ta kraj umaknili pred neposredno nevarnostjo, v prepričanju, da se bodo v nekaj tednih lahko vrnili na svoje domove.

Vojna z Italijo je v begunstvo pregnala, samo z območja med Alpami in morjem, okrog 120 tisoč ljudi. Podobno usodo je doživelo civilno prebivalstvo številnih krajev na Tridentinskem in Južnem Tirolskem, leta 1917 in 1918 pa tudi ljudje ob Piavi. Vojna ne dela razlik: begunsko taborišče v Gmündu na avstrijsko-češki meji je bilo zgrajeno za begunce iz Galicije in drugih dežel že v letu 1914 in načrtovano za okrog 50 tisoč oseb.

Vojaške enote

Do nedavna je veljalo splošno prepričanje, da je bila večina vojaških obveznikov z Goriškega in Tržaškega vključena v enote 97. pešpolka (znanega tudi z imenom Tržaški, oz. »naš« pešpolk). Podatek pa ni točen, oziroma ne ustreza ugotovitvam, do katerih smo se dokopali med raziskavo. Res je sicer, da je novačenje potekalo po nekakšnem teritorialnem ključu. Po tej logiki naj bi bilo največ za orožje sposobnih moških vključenih v omenjeni polk, vendar so se sovodenjski rojaki bojevali tudi v številnih drugih polkih in posebnih enotah, pri topničarjih, v c.kr. mornarici, alpinskih (gorskih) enotah, posebnih enotah železničarjev. Nekaj jih je življenje izgubilo dobesedno na pragu domače hiše ali na Krasu, največ pa v Galiciji in v ujetništvu (v Rusiji, Italiji in celo Franciji). Mirnodobna razporeditev in urejanje novačenja je z nadaljevanjem in zaostrovanjem vojnih operacij povsem odpovedala.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski dnevnik

Hopmanov pokal: poraz Italije

PERTH - Na teniškem Hopmanovem pokalu (na sliki Kanadčan Miloš Raonic, Kanada je v nedeljo z 2:1 premagala Avstralijo) v Perthu sta zmagali ekipi ZDA in Francije. Američani so na neuradnem teniškem svetovnem prvenstvu mešanih ekip gladko s 3:0 premagali Španijo, Francozi pa so bili z 2:1 boljši od Čehov. V nedeljo je Poljska s 3:0 premagala Italijo, ki je igrala v postavi Flavia Penetta, Andreas Seppi.

Reja vodil trening, Palermo zimski prvak

RIM - Čeprav še ni uradno podpisal pogodbe, je ločniški trener Edy Reja (na sliki) včeraj že vodil trening rimskega nogometnega prvoligaša Lazia. Vladimirja Petkovića v Formellu ni bilo na spregled. Lazio bo v prihodnjem krogu, v ponedeljek, igral proti Interju. Z zmago v Crotoneju (1:2) je Palermo postal zimski prvak B-lige, ki se bo nadaljevala šele 25. januarja. Točko manj na lestvici ima Empoli, ki je premagal Pescaro z 2:1. Na repu lestvice ostaja Juve Stabia.

NESREČA - Nekdanji pilot formule ena Michael Schumacher še naprej v smrtni nevarnosti

Poškodbe so zelo hude

Zdravstveno stanje nemškega pilota Michaela Schumacherja, ki so ga po nedeljski nesreči s helikopterjem pripeljali v bolnišnico v Grenobel (na sliki spodaj), je bilo do sinoči zelo kritično

ANSA

GRENOBLE - Zdravstveno stanje nekdanjega nemškega pilota formule ena Michaela Schumacherja je bilo do sinoči zelo kritično. Dan po hudi nesreči na smučišču Meribel v francoskih Alpah je Nemec preživel v umetni komi, saj je utrpel resne poškodbe glave in možganske krvavitve. Zdravniki v bolnišnici v Grenoblu so včeraj spregovorili številnim novinarjem. Dejali so, da se Schumacher bori za življenje in da je o njegovi prihodnosti zaenkrat še prezgodaj govoriti. Za njegovo usodo bodo odločilne prihodnje ure.

»Michael Schumacher je imel hudo nesrečo in njegovo stanje je kritično. Lahko rečemo, da se bori za življenje. Težko povemo, kako bo z njegovo prihodnostjo. Zdravniki se trudijo in so tako kot njegova družina stalno ob njem. Dejstvo je, da če se je nesreča že zgodila, se je na pravem mestu. Nemudoma je bil pripeljan v bolnišnico in operiran. Poudariti moram, da je čelada ublažila udarec in brez nje Schumacherja danes ne bi bilo več tu,« je dejal zdravnik Stephane Chabarde, ki je prišel v Grenoble kot prijatelj Michaela, s katerim je dolga leta sodeloval v dirkaškem cirkusu. Zdravniki so še dodali, da je bil Schumacher ob prihodu v bolnišnico pri zavesti, vendar njegovo obnašanje ni bilo normalno. Zaradi udarca v desno stran glave je bil zmeden, telo pa se je nenadzorovano odzivalo.

Sedemkratni svetovni prvak v formuli ena Michael Schumacher, ki bo v petek praznoval 45. rojstni dan, se je poškodoval v nedeljo dopoldan, ko je s 14-letnim sinom smučal izven urejenega smučišča. Pri padcu je z glavo udaril v kamen, udarec pa je delno ublažila čelada. Ves čas so ob njem žena Corinna in oba otroka, v zadnjih urah pa so v Grenoble prišli tudi kolegi iz Ferrarija Jean Todt in Ross Brawn ter njegov zasebni zdravnik iz Nemčije Johannes Peil.

Takoj po nesreči in po informacijah in resnosti poškodbe so se na družbenem omrežju Twitter oglasili številni zvezdniki, predvsem iz sveta športa, in Schumacherju zaželeli čim prejšnje okrevanje. Brazilec Felipe Massa, Schumacherjev dolgoletni moštveni kolega pri Ferrariju, je zapisal: »Prosim boga, da te čuva moj brat. Čim prej ozdravi.« Aktualni svetovni prvak v formuli 1, Nemec Sebastian Vettel, pa je napisal: »To je tvoj najpomembnejši grand prix v življenju. Zmagal boš.« »Radi bi se zahvalili zdravnikom, ki delajo vse, kar znajo, da bi pomagali Michaelu. Obenem pa se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste nam izrazili želje po okrevanju,« je sporočila Schumacherjeva žena Corinna.

PETER ŠKABAR

»V Maranellu vsi živčni in žalostni«

V avtomobilskih tovarnah Ferrarija v Maranellu je včeraj vladala smrtna tišina. »Vsi smo po pametnem telefonu, računalnikih in televiziji čakali na zdravniška poročila iz francoskega Grenobla. Bili smo nestrpni in živčni. Schumy (Michael Schumacher op. av.) je pač še vedno naš, Ferrarijev, pa čeprav je na koncu kariere nastopal za konkurenco,« je povedal Repenc **Peter Škabar** (na sliki), ki je že celih osem let in pol zaposlen kot specializiran mehanik pri »konjiču«. 31-letni fant, ki dela v oddelku za dirkalnike, je pred časom celo poskusno dirkal z nemškim pilotom, ki se je v nedeljo huje poškodoval v francoskih Alpah.

»S Schumacherjem smo se nekateri uslužbenci pomerili v dirki z avti go-kart. Bilo je zelo zabavno. Michael je dobra duša. Z njim sem se večkrat tudi pogovarjal, saj je zelo skromna oseba. Ko je bil še pri Ferrariju je vsakič pozdravil prav vse. Pri nas je zelo priljubljen. Prav zaradi tega smo bili danes (včeraj op. av.) zelo zaskrbljeni in potrti. Pa tudi jezni, saj je po socialnih medijih že krožila neresnična vest, da je Schumacher umrl. Take ljudi, ki širijo neresnične novice, bi morali kaznovati. Nesramni,« je dejal Škabar, ki je še dodal: *»Ne vemo, koliko je huda poškodba. Toda Schumy je močan. Upam in srčno želim, da bi Michael okreval. Pravi paradoks je, da se dejansko ni nikoli huje poškodoval na dirkah formule ena, ko je drvel tudi nad 300 km/h. Usoda je včasih res kruta.«* (jng)

primorski_sport
facebook

SMUČARSKI SKOKI - Novoletna turneja

Za uvod v Oberstdorfu Peter Prevc tretji

OBERSTDORF - Svicar Simon Ammann je zmagovalec uvodne tekme 62. novoletne turneje smučarskih skakalcev v Oberstdorfu. Ammann je za štiri točke premagal Norvežana Andersa Bardala, za prve stopničke Slovenca na tekmi v Oberstdorfu po letu 1961 pa je poskrbel Peter Prevc, ki si je razdelil tretje mesto z Avstrijcem Thomasom Diethartom, zaostala sta 4,6 točke. Od Slovencev se je do točk dokopal le še Jurij Tepeš, zasedel je 19.

mesto. Jaka Hvala je za finalom zaostal za las (31. mesto), med 30 najboljših pa se niso uvrstili niti Robert Kranjec (41.), Rok Justin (42.), Tomaž Naglič (45.) in Jernej Damjan (47.).

»Ta skakalnica mi bo odslej veliko pomenila. Užitek je bilo skakati pred takim številom gledalcev, dodatni zagon pa so mi dajali slovenski navijači. Občutki so bili in so še posebni,« je za Radio Slovenije dejal skakalec iz Sevške doline, ki je poskrbel za druge slovenske posamične stopničke v novi sezoni, pred njim jih je osvojil tudi Tepeš. »Po Engelbergu sem dojel, kaj delam narobe. Napake sem poskušal odpraviti, upam, da sem jih. Motivacije pa mi ni nikoli manjkalo in tako bo tudi naprej.«

Druga tekma turneje bo jutri, na novoletni dan v Garmisch-Partenkirchnu.

Za novinarje najboljši Bolt, Williamsova in Bayern

LOZANA - Mednarodno združenje športnih novinarjev je z glasovanjem izbralo najboljše leta 2013. Pri športnicah je to postala teniška igralka Serena Williams, pri moških jamajški atlet Usain Bolt, med ekipami pa je 470 novinarjev iz 96 držav najbolj prepričal nogometni klub Bayern iz Münchna.Šestkratni olimpijski in osemkratni svetovni prvak Bolt je prejel 1282 glasov, s 499 mu je sledil nemški dirkač formule 1 Sebastian Vettel, tretji je bil s 437 glasovi nogometaš Reala Cristiano Ronaldo. Tako kot Bolt, je tudi Williamsova naslov najboljše po izboru Aipsa osvojila drugič zapored, prejela je 915 glasov, drugouvrščena ruska skakalka višino s palico Jelena Isinbajeva 644, tretjeuvrščena jamajška atletinja Shelly-Ann Fraser-Pryce pa 551.

PORAZ ACEGASA - V košarkarskem prvenstvu Adecco Gold (nekdanja A2-liga je v nedeljo tržaški Acegas tesno izgubil v Forliju. Končni izid je bil 90:89 za gostitelje. Za Tržačane je največ točk prispeval Diliegro (26). Acegas bo v prihodnjem krogu v nedeljo ob 18.00 v Trstu gostil Casale.

ALP. SMUČANJE

Massi: »Pot ni vedno ista, ni kot garmin«

LIENZ - Od tekem konec tedna v Lienzu je pričakovala veliko več, s 14. in 15. mestom ni niti najmanj zadovoljna. Težave bo skušala odpraviti do naslednje postaje v Bormiu. V slalomu v Lienzu je zmagala Avstrijka Marlies Schild. Drugo mesto je zasedla Američanka Mikaela Shiffrin, tretje pa Nemka Maria Höfl-Riesch.

»Mislim, da je bil vzrok za slabši veleslalom v tem, da nisem zaupala ne sebi ne materialom. Na tem snegu je bilo zelo težko najti pravi ritem in potem še en neuspeh zraven ob vseh teh, ki jih imam, tako da mi je v tem trenutku težko. Oba dneva sem bila prazna, ne vem, nimam rešitev, verjetno jih bo imel Massi (vodja ekipe), kot vedno. Če bi jo imela tu, bi verjetno stvari malo boljše obdelala,« je bila po dveh dnevih v Lienzu poklapana slovenska šampionka. Težave je potrdil tudi vodja ekipe Team to aMaze Andrea Massi: *»Nobene energije, nobene želje. Za to imam en zelo enostaven pregovor: narediti en sistem je zelo težko, razbiti ga pa je zelo enostavno. Bomo videli, kaj bo. Imel sem narejen načrt, da bi se že danes (v nedeljo) odpravili v Santa Caterino oziroma v Bormio. Mogoče pa hoče počivati, bomo pa šli narediti kakšen pregled, da bomo videli, če je vse v redu. To je to.»*

Kot ključno je kondicijski trener in partner Korošice izpostavil pomanjkanje želje: *»Če tekmovalec nima želje, nimaš česa narediti, lahko se obesiš na tisti štrik tam zgoraj. Ni vse v mišicah in treningu, večina stvari se dogaja v glavi. En razlog je sigurno v tem, da nismo imeli treninga, vendar pa, kot me poznate, nikoli ne iščem izgovorov, je pa res, da smo bili edini, ki nismo trenirali, kar smo tudi plačali.«*

Massi je ob tem še dodal: *»To zame ni novo, sem že bil v tej situaciji. S Tino Maze sem že 12 let in ne le eno leto, pot ni vedno ista, ni kot garmin, tekmovalec se razvija, osebnosti se razvijajo, ni vedno isto, ni vedno, da ena plus ena da dva. Težko je.«*

V SOBOTO JADRAN, BOR IN BREG

Konec tedna se bodo po krajšem odmoru nadaljevali košarkarski prvenstvi državne divizije C in deželne C-lige. Jadran Franco bo na Opčinah ob 18.00 gostil Montebelluno. Po neprepričljivih nastopih v zadnjih krogih sončnega leta 2013 v Jadranovem taboru pričakujejo reakcijo.

V deželni C-ligi bo na domačem parketu igral Breg (na sliki Dominik Kos), ki bo v Dolini ob 20.30 gostil Goriziano. Bor Radenska bo ob enaki uri v Rožacu igral proti Calligarisu.

KRAS V NEDELJO V FINALU

Na nedeljski finale državnega pokala elitne lige se pripravljajo pri repenskem Krasu (na sliki kapetan Radenko Kneževič). 5. januarja se bodo varovanci trenerja Branka Zupana v Červinjanu pomerili s Chionsom. Tekma bo ob 14.30. Rdeče-beli so trenirali včeraj, nato bodo še v četrtek, petek in v soboto zjutraj. V taboru Krasa ciljajo na osvojitev lovorike, ki bi bila prva v zgodovini repenskega kluba in tudi slovenskega nogometa v Italiji. Nedeljski finale bodo na novinarski konferenci predstavili v petek ob 12.00 na županstvu v Červinjanu.

V KRIŽU DEŽ IN MEGLA

Zaradi goste megle in razmočenega igrišča v nedeljo niso igrali prijateljske tekme med kriško Vesno (promocijska liga) in Triestino, ki bo v nedeljo na domačem Roccu v okviru prvenstva D-lige gostila Fersino.

Tržiški Ufm pa bo igral v gosteh v Vittoriu Venetu. Deželna prvenstva od elitne do 2. amaterske lige pa se bodo nadaljevala šele 12. januarja. 3. AL se bo nadaljevala 26. januarja.

NAŠA ANKETA - Ali se vsi strinjajo z enotnim imenovanjem primorskega Našega športnika?

»Skrajni čas ... Zamujamo ... Končno!«

Trideseta izvedba nagrajevanja najboljših športnikov Primorske je zgodovinska. Pravi mejnik oziroma premik. V soboto so v Sežani prvič skupaj stopili na oder primorski športniki z obeh strani meje. *»Končno!« »Bil je skrajni čas«. »Zamujamo kako desetletje«.* Taka so bila nekatera mnenja, ki smo jih zbrali po sobotni prireditvi. V glavnem pozitivna. Nekateri pa so bili tudi skeptični. *»Ali bomo športniki iz zamejstva še kdaj sploh dosegli eno izmed prvih treh mest?,«* se je spraševal eden od anketirancev.

»To je pohvalno. Ne smemo se več deliti. Meje so že padle in prav je, da ukinemo tudi meje v glavah. Ta ideja, ki je letos zaživela, se bo v prihodnje izkazala kot zelo dobra. Na obeh straneh imamo izjemno dobre športnike. Ker smo vse skupaj združili, bo izbor še bolj kakovosten, težji in zanimiv,« je dejal trener ženske rokometne reprezentance Kazahstana **Vojko Lazar**, doma iz Kozine. Na isti valovni dolžini, čeprav z drugega zornega kota, je o enotnem nagrajevanju primorskih športnikov povedala **Marina Marušič**, doma iz Doberdoba: *»Ali smo Slovenci? Smo. To se pravi, da naj bodo tudi nagrajevanja skupna. Tako bomo tudi bolj prepoznavni v matični domovini. Če se s tem nekateri ne strinjajo, potem naj še najprej gojimo svoj vrtiček. To pomeni, da se bojimo konkurence in da smo zaprti ter majhni. Nekaterim očitno to paše.«* Vratar nogometne ekipe Vesne **Edvin Carli**, ki si je prav tako ogledal sobotno prireditev, je razmišljal podobno: *»Pomemben premik, do katerega je enostavno moralo priti. Mej ni več, toda v glavah so še obstajale. Z imenovanjem skupnega športnika smo preskočili še eno oviro in smo se približali matični Sloveniji. Tako nas bodo tudi v Sloveniji bolje spoznali. Veliko govorimo o enotnem slovenskem oziroma primorskem skupnem prostoru. Ta je prvi konkretni korak.«*

Pozitivno je pobudo ocenil tudi oče slovenskega skakalca Jake Hvala, **Gabrijel**, doma iz Ponikev na Tolminskem: *»Tudi na našem koncu pri Tolminu se veliko govori o čezmejnem sodelovanju. Mi smo bili od nekdaj povezani z Beneško Slovenijo, kjer tudi živijo Slovenci. Železna zavesa nas je za nekaj časa ločila. Zdaj pa se vezi znova ustvarjajo in krepijo. Prav je, da gremo v to smer, saj Slovenci v Italiji so prav toliko Slovenci, kot mi v Sloveniji. S tem je prireditev dobila pravo injekcijo novega elana. Postala je bolj zanimiva. Le tako naprej. Treba je vztrajati.«*

»Ta naš prostor, naša Primorska, ni tako velika, tako da je ta pobuda prišla skoraj prepozno. S tako formulo bi jo morali speljati že pred par leti. Veliko sem se pogovarjal tudi s prijatelji in vsi so se s tem strinjali. Ta je edina prava pot,« je poudaril nekdanji nogometaš in zdaj nogometni trener **Valter Matković**, doma iz Dekanov.

»Pravilno je, da nas vse Primorce skupaj dajo v isti koš,« pravi najboljša športnica Primorske v letu 2013, gorska kolesarka **Tanja Žakelj** in dodaja: *»Meje ni več, čeprav v nekaterih glavah še ostaja. Take pobude so več kot pozitivne, saj bomo le s konkretnimi koraki premagovali miselne pregrade. Tudi sam izbor bo bolj kakovosten in zanimiv. Če boste mediji to dobro oglaševali, potem bo vse več ljudi to spremljalo in podpiralo.«*

Viktor Stopar, doma iz Bazovice, podpredsednik ŠZ Sloga: *»Ker mej ni več, potem je tudi prav, da poenotimo našo Primorsko. Športniki so del tega prostora, tako da to stoodstotno podpiram. Danes (v soboto (op. av.) je bilo res prijetno. Nismo več zamejci, ampak smo Slovenci! Tudi kraj je bil primeren: Sežana je središče Primorske.«*

Skupno nagrajevanje primorskih športnikov je že nekaj let oziroma desetletij pogrešal predsednik ŠD Polet z Opčin **Marino Kokorovec**. *»To bi se moralo zgoditi, ko smo imeli naše svetovne prvake (Samo Kokorovec in Tanja Romano op. av). Sigurno bi zmagali,«* se je pošalil Kokorovec, ki podpira skupno imenovanje najboljših primorskih športnikov. *»Na žalost smo zamejski športniki v zadnjih letih malo v krizi, tako da nismo uspeli doseči enega od prvih treh mest. Če se ne motim, so pred par leti nasprotovali v matični domovini. Vsekakor je bil skrajni čas, da smo uspeli najti skupno pot.«*

Skakalka v vodo Sofia Carciotti s starši in predsednico Cheerdance Millenium Ivico Štok. Na sliki spodaj sodelavka koprske športne oddaje Športel Valentina Sancin intervjuva košarkarskega trenerja Valterja Vatovca

FOTO DAMJAN

Originalno je bilo mnenje predsednika jadralnega kluba Čupa iz Sesljana **Roberta Antonija**: *»Po italijanski televiziji smo nekaj časa gledali oglas "Ali vam je všeč zmagovati enostavno?". Če ne bi spremenili pravilnika, potem bi bil oglas primeren za nagrajevanje najboljših zamejskih športnikov. Upam, da se s tem strinjajo tudi naši športniki iz zamejstva. Tudi če bo nekdo z naše strani meje osvojil četrto ali peto mesto, bo vsekakor uspeh.«*

»To je najboljša možna izbira,« je na ves glas povedal odbojkarski trener **Zoran Jerončič**. *»Imamo vrhunske športnike na obeh straneh meje. Zamudili smo vsaj deset let ali več, čeprav ni nikoli prepozno. Treba je nadaljevati v tej smeri. Treba je čim več oglaševati, saj jo morajo vzljubiti navadni ljudje. Pa sploh ne velja, da ne bo nikoli zmagal kak zamejski športnik. Če bi skupno nastopali že pred časom, potem bi Matej Černic, ko je bil z Italijo drugi na olimpijskih igrah v Atenah, prav gotovo zmagal. Lahko bi celo bil športnik Slovenije,«* je razmišljal Jerončič. Prav tako navdušena je bila direktorica slovenskega programskega oddelka Rai **Martina Repinc**: *»Absolutno za. Končno smo se zmenili. Prepričana sem, da bo ta formula dala novega zagona tej pobudi.«*

Malo bolj skeptična sta bila zadnja anketiranca. Organizator programov pri televiziji Koper **Rado Bandelj** vsekakor podpira tovrstne skupne pobude. Izrazil pa je pripombo: *»Glede ekipnih nagrad se bojim, da bodo zamejski klubi penalizirani. Klubi v Sloveniji so pač močnejši, ker nastopajo tudi na mednarodni ravni. Bo treba pač določiti kake druge kriterije, tako da bodo kako leto dvignili prvo nagrado tudi zamejski klubi.«*

Spremljevalec članske ekipe Sloge Tabor v državni B2-ligi (4. mesto med primorskimi ekipami) **David Jercog** razmišlja drugače: *»V Sloveniji je konkurenca močnejša. Normalno je, da bodo predvsem naše zamejske ekipe slabše. Prišlo bo do tega, da bodo ekipe s Tržaškega in Goriškega uvrstili na 3. ali 4. mesto zgolj zato, da bi nam ponudili sladkorček. Nova formula mi ni všeč. Ostajam skeptičen.«*

Torej, če povzamemo misel novinarja **Saše Rudolfa**, ki je v svojih spominih na spletni strani *slomedia.it* takole napisal: *»Če je namizni tenis odprl pot diplomaciji v ameriško-kitajskih odnosih, sta bila pri nas odločilna košarka (leta 1983 je posebno nagrado prejel Jadranov košarkar Boris Vitez op. av.) in smučanje (Jure Franco).«*

Jan Grgič

DZP doo-PRAE srl 2013 © Vse pravice pridržane

V Kosovelovem domu se je zbralo precej ljudi z obeh strani meje FOTO DAMJAN

Bazovci V. Stopar, V. Križmančič in M. Žagar ter goriški tajnik ZSŠDI I. Tomasetig

Tudi skupni TV prenos?

Kaj pa televizijski prenos? Ali bomo mogoče nekega dne doživeli neposredni prenos prireditve? *»Težko,«* je dejal organizator programov na TV Koper **Rado Bandelj** in dodal: *»Še dobro, da uspemo prireditev kolikor toliko spodobno snemati.«* Direktorica programov slovenskega oddelka Rai **Martina Repinc** pa pravi: *»Leta 2014 bo prireditev Naš športnik pri nas, na Tržaškem ali pa na Goriškem. Ko gre za snemanje, je pač težav veliko, predvsem tehničnih. Vsekakor razmišljamo, da bi še bolj tesno sodelovali s koprsko televizijo. To že do neke mere deluje. Sodelovanje pa bi lahko še bolj okrepili.«* (jng)

Obvestila

ŠZ GAJA vabi na 7. orientacijski tek »Brez meja«: v nedeljo, 5. januarja, v športnem centru Gaje na Padričah. Vabljeni tekmovalci, začetniki in skupine vseh starosti. Info: www.origaja.it, posta@origaja.it.

ZSŠDI obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno 6. januarja.

SO SPDT prireja ob nedeljah: 19. januarja, 2. in 16. februarja avtobusne izlete za smučarje in ne samo. Avtobus se bo ustavil v termah Warmbad, v Beljaku in na Osojščico (Gerlitzen). Odhod avtobusa izpred sedeža Rai, Ul. Fabio Severo, ob 6.30, iz Sesljana ob 6.45. Dodatne informacije dobite na tel. št. 3487757442 (Laura) ali na elektronskem naslovu lauravenier@tiscali.it.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA prireja, od 19. januarja dalje nedeljske tečaje alpskega smučanja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali samo na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int. v Gorici v petek, 3. januarja, med 18. in 20. uro.

AŠD MLADINA organizira začetne in nadaljevalne tečaje alpskega smučanja s pričetkom v soboto, 11. januarja. Informacije na tel.: 3470473606.

AŠD SK BRDINA prireja tečaje alpskega smučanja v Forni di Sopra od 12. 1., dalje. Vpisovanja na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 - Opčine, ob ponedeljkih od 20.00 do 21.00. Info: 3405814566 (Valentina). Avtob. prevoz: 3355476663 (Vanja).

SK DEVIN prireja tečaje alpskega smučanja in deskanja v kraju Forni di Sopra. Informacije in vpisovanja: na info@skdevin.it ali pa na 0402032151 (Alternativa Sport) in 3358180449 (Erika)

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

Dežela bo mejila na maso hladnega zraka, ki se zadržuje nad Jadranom, Hrvaško in Slovenijo ter suhega zraka, ki se zadržuje nad severno Italijo. V sredo bodo nad naše kraje dotekali zahodni tokovi. V četrtek nas bo prešla zmerna atlantska fronta.

Na zahodu bo delno do pretežno oblačno, na vzhodu spremenljivo. Na Trbiškem bo zjutraj možna nizka oblačnost. Ob morju bo pihala zmerna burja, ki bo popoldan ponehala. Okrog polnoči bo vreme delno oblačno. V gorah se bodo temperature gibale pod ničlo, okrog ničle v nižjih legah, ob morju nad ničlo.

Danes bo v zahodni Sloveniji deloma jasno, drugod pretežno oblačno. Burja na Primorskem bo čez dan ponehala. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 4, v alpskih dolinah do -3, najvišje dnevne od 1 do 5, na Primorskem okoli 11 stopinj C.

Po celotni deželi bo spremenljivo do pretežno jasno. Pihal bo šibak veter. Po nižinah bo ponoči možnost zmrzali. V gorah bodo temperature ponoči dosegale vrednosti, ki so običajne za ta letni čas in bodo torej precej pod ničlo, zlati na področjih s snegom.

Jutri bo delno jasno, zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla. Ponekod bo čez dan zapihal zahodni do jugozahodni veter.

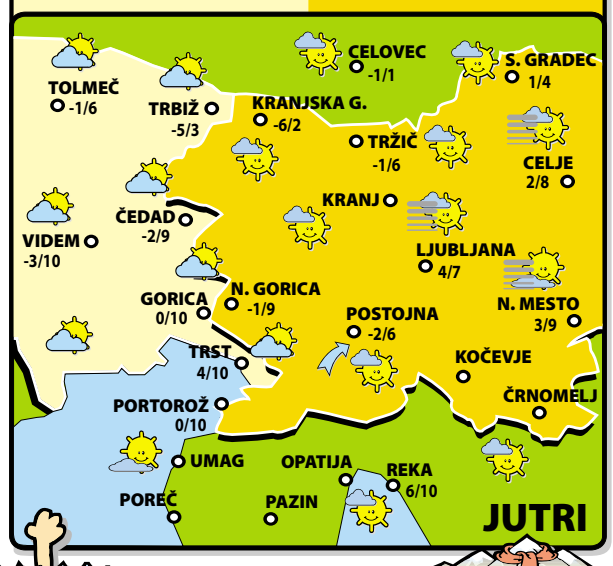

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.31
Dolžina dneva 8.46

LUNINE MENE
Luna vzide ob 6.17 in zatone ob 15.51

BIOPROGNOZA
Danes zjutraj bo obremenitev oslabela. Le najbolj občutljivi bodo čez dan še imeli manjše težave.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.24 najnižje -18 cm, ob 8.12 najvišje 52 cm, ob 15.03 najnižje -69 cm, ob 21.45 najvišje 40 cm.
Jutri: ob 3.13 najnižje -21 cm, ob 9.05 najvišje 55 cm, ob 15.53 najnižje -69 cm, ob 22.28 najvišje 39 cm.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 11 stopinj C.

SNEŽNE RAZMERE

Kanin	ne obratuje	Piancavallo	30
Vogel	50	Forni di Sopra	120
Kranjska Gora	40	Zoncolan	100
Krvavec	50	Trbiž	100
Cerkno	50	Osojščica	100
Rogla	50	Mokrine	170

Zlato letos izgubilo skoraj tretjino vrednosti

DUNAJ - Zlato, ki velja za varno valuto, je letos izgubilo približno četrtino vrednosti. Če je bilo v začetku leta vredno še 1657,5 dolarja za 31,1-gramsko unčo, je danes unča vredna le še 1201,5 dolarja, kar predstavlja 27,5-odstotni padec, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.Zlato je letos izgubilo precej sijaja in bo leto prvič po začetku novega tisočletja sklenilo z izgubo. Finančno močni vlagatelji, ki želijo svoje premoženje zavarovati pred inflacijo, so trgu zlata obrnili hrbet. Veliko strokovnjakov napoveduje, da bo cena zlata padala tudi prihodnje leto. In kaj je glavni razlog za pesimistične napovedi? Kljub ohlapni denarni politiki vodilnih centralnih bank trenutno ni znakov močnejše inflacije. V investicijski banki Goldman Sachs napovedujejo, da bo cena zlata do konca leta 2014 zdrsnila na 1050 dolarjev za unčo.

Zaradi izbruha vulkana evakuirali kakih tritisoč ljudi

SAN SALVADOR - Na vzhodu Salvadorja so v nedeljo evakuirali približno 3000 ljudi, potem ko je vulkan Chaparrastique začel visoko v zrak bruhati vulkanski pepel. Po podatkih salvadorskega okoljskega ministrstva je vulkan pepel bruhal približno dve uri in pol, doslej pa niso zabeležili žrtev ali ranjenih. Ko je 2130 metrov visok vulkan začel bruhati pepel, so salvadorske oblasti odpovedale vrsto letalskih poletov v državi.
Izbruhi Chaparrastiqueja so vsebovali gosto mešanico plinov in pepela, ki se je dvignila do 5000 metrov visoko v zrak. Pepel se je doslej razširil na skoraj polovico ozemlja države.

NOVOLETNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIJSKIH IN TELEVIZIJSKIH SPOREDOV

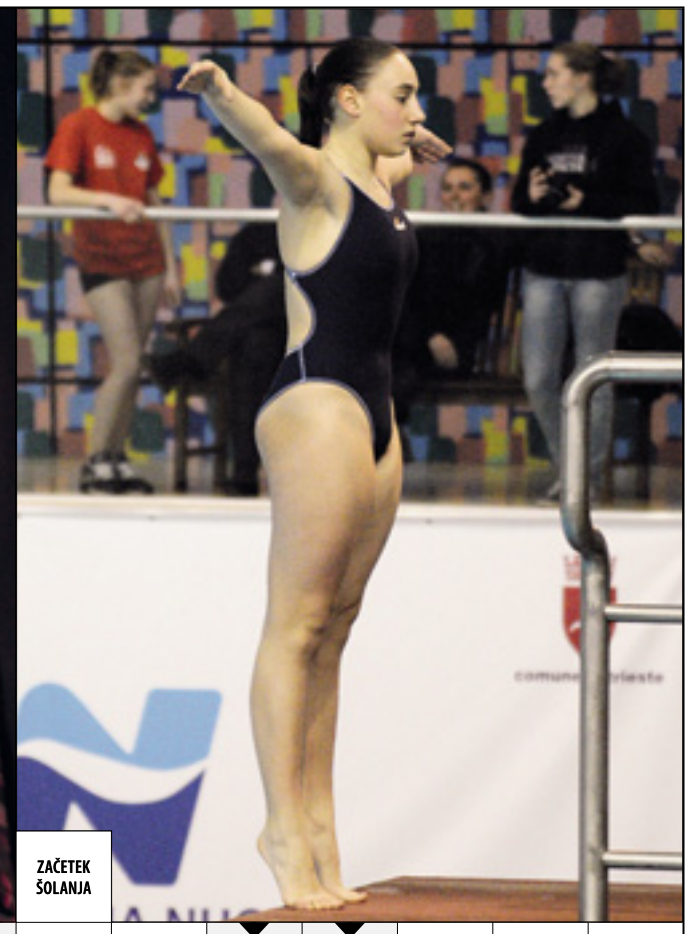

SESTAVIL LAKO	LAVRENČIČ MARIO / NASELJE ŠOTOROV			LAURENCE OLIVIER	NIZEK ŽENSKI GLAS	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	TEMELJ, BAZA	GORATA GRŠKA POKRAJINA	VRSTA ŠIROKE SEKIRE	EUGENE IONESCO	OSTRO-STRELEC	PRŠNA KOPEL; BARVA ZA RISANJE			ZAČETEK ŠOLANJA	SEAN CONNERY			KATARINA IVANOVIĆ	EISEN-HOWERJEV VZDEVEK	ZEVSOV SIN
AVSTRALSKI MEDVEDEK VREČAR						AM. IGRALEC (WARREN) / ZAPELJEVANJE LJUDSTVA						JAZ (LAT.)				AM. IGRALEC (JACK) / ALEŠ DOKTORIČ					
AVSTRIJSKI PODKLOŠTER												ALOJZ REBULA / ITALIJANSKI POLITIK (LAMBERTO)			ČRNA CELINA / ORGAN VOHA						
1002 V STAREM RIMU				NADALOV ŠPORT / RICHARD GERE						IGOR DOLENC			SUMLJIVO ZNAMENJE / MESTO PRI LONDONU						EDVARD KOCBEK / IT. RADIO-TELEVIZIJA		
GOJITELJ ČLOVEKU ZVESTIH ŽIVALI					PŠENIČNA ALI RŽENA / DELI OBRAZOV					TIHO, LAHKO, MIRNO (GLASB.)						ZRAK (ANGL.) / SLOVENSKI PISATELJ (VITAN)				DIVJE ŽIVALI	AMERIŠKI PEVEC CARTER
FOTO DAMJAN	IGRA S PALIČICAMI	MUSLIMAN-SKA VERSKO-POLITIČNA SEKTA	VODJA KAKE SKUPNOSTI / SOIGRALEC, SOPLESALEC							BIT, BISTVO V SHOLASTIČNI FILOZOFIJI / KOFI ANAN				SONJA MILIČ / NASKOK, NAPAD, NAVAL			ZELENICA V PUŠČAVI / UPODABLJA-JOČI UMETNIK				
ANGLEŠKI HUMANIST (WALTER)				KRAJ NA JAPONSKEM PRI OSAKI / KONICA, VRH				LIČINKA TRAKULJE / NAŠ PISATELJ BUDAL							ČISTO PREMOŽENJE / TALISOVA PIJAČA						
LEVI PRITOK ADIŽE (EISACK)							ALEKSANDAR (KRAJŠE) / ISAAC NEWTON				IME TREH PERGAMON-SKIH KRALJEV	UŠESNI KAMENČEK / OKLEPNO VOZILO							EDMOND ROSTAND / FRANC. RE-VOLUCIONAR		
MESTO NA SEVERNI OBALI AFRIKE										PERZIJSKI PESNIK / BODEČ PLEVEL						ITALIJANSKO MOŠKO IME / VODJE ŠPORT-NIH MOŠTEV					
DANSKA IGRALKA NE-MEGA FILMA NIELSEN					AZIJSKI VELETOK / DELOVA ŽEN-SKA PRILOGA				NEKD. PRED-SEDNIK BREGA / NAŠ NOVINAR JEVNIKAR				MILANOV BRAZ. NOGOM. / PRIPADNIK KRŠČ. VERE					DRUGI RIMSKI PAPEŽ / PREPOVEDA-NA POŽIVILA			
LJUDSKA OKRAJŠAVA ZA DINAR				OLGA JANČIĆ / SREČKO KOSOVEL			VRSTA FILMA / ŽUKA BREZ VOKALOV								JEZERO V KAZAHSTANU / NASPROTNO OD NAPADALKE					MAČKOLJE PO ITALIJANSKO	ŠPANSKI SPOLNIK
ZASTRUPLJE-VALKA OKOLJA														BORIS PAHOR / "OČE" KRAŠKE HIŠE KRAUS			SLOV. PEVEC JUNKAR / ZAČETEK SAMOTE				
FOTO LAKO	PREBIVALKA EVROPSKE OTOŠKE DRŽAVE					MESTO NA JAPONSKEM						ITAL. PEVKA DE SIO / NAVIJAČI LOKOMOTIVE							AM. IGRALEC PACINO / DELAVEC S PLUGOM		
																					HIAT BREZ VOKALOV
REKA V LOMBARDIJI																	LISTNATO DREVO S KOŠČIČASTIM SADOM				
ZDRAVILO PROTI MALARIJI																	IMETJE / ZMAGA V ŠAHU				
OLGA ČEHOVA														MEJNA VREDNOST / LIDIJA KOZLOVIČ							TAZIO NUVOLARI
IZUMITELJ CEPIVA PROTI OTROŠKI PARALIZI																OKRASNA RASTLINA					
VODITELJ JUŽNO-AMERIŠKIH INDIJANCEV																TRINOG, SAMOVLADAR					

SLOVARČEK - ASCOT = mesto pri Londonu s hipodromom • ASSI = francoski revolucionar (Adolphe - Alphonse) • ATTAR = perzijski pesnik (Farid ad-Din) • EAK = Zevsov sin, po smrti sodnik v grškem podzemlju, oče Peleja in Telemona • IGA = kraj na Japonskem • MAP = angleški humanist • OAKIE = am. filmski igralec • OLONA = reka v Lombardiji • SALK = ameriški izumitelj cepiva proti otroški paralizi (Jonas)

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Novoletna poslanica predsednika Republike Giorgia Napolitana
20.50 Deželni TV dnevnik in pregled dogodkov 2013, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.15** La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** Film: Guru **17.00** Dnevnik in vreme **17.20** Film: Il fantasma dell'Opera (dram.) **20.00** Dnevnik **20.30** Novoletno sporočilo predsednika Republike **21.00** L'anno che verrà

Rai Due

6.00 Nan.: La strada per la felicità **6.40** Risanke **8.35** Nad.: Settimo cielo **10.00** Dnevnik in rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **15.30** Film: The Good Witch's Gift – Il matrimonio di Cassie **17.00** Serija: Catalina Island **17.50** Dnevnik in šport **18.45** Serija: NCIS **20.30** Novoletno sporočilo predsednika Republike **21.00** Dnevnik **21.20** Film: Alvin Superstar (druž.)

23.00 Film: Gli Aristogatti (anim.)

Rai Tre

6.00 Novice **7.00** Tg Regione – Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione – Buongiorno Regione **8.00** Film: Franco e Ciccio sul sentiero di guerra **9.30** Film: Totò, Fabrizi e i giovani d'oggi **11.15** Serija: New York, New York **12.00** Dnevnik **12.25** Pane quotidiano **12.50** Rai Educational **13.35** Per ridere insieme con Stanlio e Ollio **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione – Leonardo, sledi Dnevnik LIS **15.05** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **19.00** Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** 23.20 Variete: Blob **20.30** Novoletno sporočilo predsednika Republike **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** 35° Festival del Circo di Montecarlo

Rete 4

6.10 Rubrika: Media shopping **6.25** Nan.: Vita da strega **6.55** Film: Charleston **9.45** Nan.: Carabinieri **10.50** Rubrika: Ricette all' italiana **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Aktualno: Lo sportello del Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.05** Film: I cavalieri della Tavola Rotonda **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.10** Film: Sea Wolf – Il lupo di mare **0.20** Film: Polvere di stelle

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (29. decembra 2013)
Vodoravno: Ashe, Taras, Teri, strnjenost, atek, Tooker, piramida, akvarel, natakar, L. A., inovator, RI, Tatič, piromanka, Josip, atlas, Bia, remanenca, Falk, markiza, Rac, plezalec, iterbij, Tipo, Parižani, DEK, I. K., Detela, Mali, on, Antič, Don, rampe, Anej, skomina, Coe, balinarka, Arečan, Eak, akant, Gaj; *na sliki:* Josip Ribičič.

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45** Film: Il mio amico Babbo Natale **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Film: Blonde ambition (kom.) **15.45** Film: Un avvocato per Babbo Natale **18.00** Film: Un principe e il povero **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Novoletno sporočilo predsednika Republike **21.10** Capodanno in musica

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.40** Nad.: The Middle **8.30** Film: Niko – Una renna per amico (anim.) **10.10** Film: Roxy Hunter e il segreto dello stregone **12.10** Cotto e mangiato – Il menu del giorno **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Film: Randall, un'oca sotto l'albero **17.15** Nan.: How I met your mother **17.35** Igra: Top One **18.30** Dnevnik **19.00** Nan.: Così fan tutte **19.20** Film: Ho vinto la lotteria di Capodanno

21.10 Film: L'attimo fuggente 23.45 Film: Paura e delirio a Las Vegas

La 7

7.00 Omnibus **7.30** Dnevnik **7.55** Film: I predatori della vena d'oro **10.00** Serija: Suor Therese **11.30** I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nan.: Le strade di San Francisco **16.35** Film: Jane Doe **18.10** Nan.: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Novoletno sporočilo predsednika Republike **21.10** Film: Assassinio sul treno **22.45** Film: Assassinio al galoppatoio

Tele 4

6.00 7.00 Dnevnik **6.30** 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.25** Aktualno: Musa Tv **7.40** Dok.: Borgo Italia **8.05** Dok.: Piccola grande Italia **8.30** Deželni dnevnik **12.40** Aktualno: Salus Tv **13.20** Dnevnik **13.45** Rubrika: Il caffè dello sport **16.30** Dnevnik **17.00** 19.00 Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00** Happy Hour **21.00** Un anno di cronaca e di sport **21.40** Film: Un provinciale a New York **23.05** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **23.35** Koncert

Slovenija 1

6.00 Kultura **6.10** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.15** Risnake, otroške oddaje in nanizanke **11.05** Zgodbe iz školjke **11.25** Dok. film: Rešitev za starejše **11.40** Pod klobukom **12.15** Umetnost igre **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Slovenija v letu 2013 **14.20** Obzorja duha **15.10** Mostovi – Hidak **15.40** 18.40 Risanke in otroške odd. **17.00** Poročila **17.20** Film: Cesarjeva nova podoba (anim.) **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.05** Nan.: Življenja Tomaža Kajzerja **21.00** Odd.: Srečno 2014 **0.30** Koncert: Samo milijon nas je!

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.00** Otroški infokanal **9.00** Zabavni infokanal **10.30** Dobro jutro **12.40** Točka **13.55** Nordijsko smučanje – svetovni pokal: novoletna skakalna turneja – kvalifikacije, prenos **15.10** Nordijsko smučanje – svetovni pokal: smučarski teki, vključitev v prenos **16.45** Glasnik **17.30** Mostovi – Hidak **18.00** Dok. serija: Kulturni vrhovi **18.30** Muzikajeto **19.20** Risanke **19.50** Žrebanje astra **20.00** Film: Sneženi mož in snežni kuža (anim.) **20.20** Film: Božič v Walesu (anim.) **20.50** Humoreska: Večerja za enega **21.00** Film: P. S.: Ljubim te (rom.)

23.05 Film: Monty Python – Zdaj pa čisto nekaj drugega

Slovenija 3

6.35 Primorska kronika **7.10** 10.40 Žarišče **7.50** 17.50 Kronika **8.00** 9.30, 10.30, 11.00, 15.30 Poročila **9.00** Sporočamo **11.10** Na tretjem... **13.30** Prvi dnevnik **16.10** Na tretjem... **16.55** 20.30 Satirično oko **17.15** Svet v besedi in sliki **19.00** Dnevnik **19.40** Slovenska kronika s tolmačem **19.55** Sporočamo **20.00** Aktualno **21.30** Žarišče **21.45** Kronika **21.55** 23.55 Sporočamo **23.05** Aktualno **23.20** Odmevi

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Est - Ovest **14.45** Kino premiere **15.00** Arhivski posnetki **15.50** Artevisione **16.20** Šport **16.50** Mediteran **18.00** Sprehodi **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **20.00** Le parole più belle

21.00 Giovanni Allevi 21.45 Only Love 2014

VREDNO OGLEDA

Torek, 31. decembra
Raimovie, ob 21.25

Febbre da cavallo

Italija 1976
Režija: *Steno*
Igrajo: *Enrico Montesano, Gigi Proietti in Catherine Spaak*

Mandrake, Pomata in Felice so trije stari prijatelji, ki jih druži odvisnost od igranja. Nadvse lahkoten film, ki je pred skoraj tridesetimi leti naletel na izjemen uspeh, je eden zadnjih primerov stare italijanske komedije. Dogajanje je seveda postavljeno v Rim, kjer trojica prijateljev sanja, da bo s pomočjo konjskih stav končno obogatela in s tem seveda rešila vrsto težav. Nekakšna hvalnica italijanskemu iznajdljivemu smislu za preživetje je zelo simpatična, skoraj kultna komedija, ki ob opisovanju odvisnosti od igranja spravi gledalca v neustavljiv smeh.

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.30** ŠKL **10.30** 11.30, 14.30 Videostrani **17.30** Po primorsko v novo leto **20.00** Silvestrski večer, sledijo V novo leto z vedeževalko Cvetko, Kje je Jožica?, Tv prodajno okno, videostrani

Pop TV

6.00 Risane in otr. Serije **8.40** Nan.: Lepo je biti sosed **9.45** 10.50, 12.35 TV prodaja **10.00** 16.20 Nad.: Prepovedana ljubezen **11.05** Film: Scooby-Doo **12.50** Serija: Tv Dober dan **14.40** Serija: Ljubezen ali denar **15.30** Nad.: Igra laži **17.15** Film: Medvedji prijatelji **18.55** 24UR - vreme **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Film: Sam doma 3 **21.45** Film: Bean **23.15** Koncert: Magnifico, bog te video 2013

Kanal A

6.55 Risanke **7.55** 16.35 Nan.: Moja super sestra **8.20** Nan.: Jimova družina **8.45** 19.00 Serija: Veliki pokovci **9.15** Film: Peklenski vihar **10.55** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **12.55** Nad.: Budva na morski peni **14.00** Nan.: Živali na delu **14.30** 19.30 Nan.: Dva moža in pol **14.55** Film: Doktor Dolittle 2 **16.30** 18.00, 19.55 Svet **17.05** Serija: Chuck **19.00** Nan.: Veliki pokovci **20.05** Film: Poseidon **21.45** Film: Jutri, ko se začne vojna **23.35** Film: Časomer

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.15 Koledar; 7.25, 8.10 Prva izmena; 8.00 Krajevna kronika; 10.10 Hevreka; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00, 17.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 15.00 Mladi val; 17.15 Jezikovna rubrika; 17.30 Odprta knjiga: Homer: Iliada – 22. nad.; 18.00 „Trdno verujem, kar me je mati naučila" - življenje in delo Virgila Ščeka; 19.20 Pregled dogodkov 2013, sledijo Napovednik in Music Box; 20.30 Novoletna poslanica predsednika Republike Giorgia Napolitana, sledi zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na Radiu Koper; 5.30 Prva jutranja kronika; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Prireditve danes; 9.45 Iz morja v ponev; 10.00 Srečanje s skupino Mandolinistica Capodistriana; 10.45 Praznični Radio Koper za otroke; 11.00 Pesem in pol; 11.30 Poročila; 11.40 Dopoldanski gost: skupina Stillout; 12.00 Osebnost meseca, glasovanje; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Eppur si muove;; 14.00 Aktualno; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Prireditve danes; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik; 20.00 … Silvestrski program.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Radijski Dnevnik; 8.00 Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 La traversa; 9.35, 22.30 Storie di bipedi umani e non...; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Programi; 10.35, 20.30 Glocal; 12.00 Anticipazioni GR; 13.00 Ballando con Casadei; 13.35 Ora musica; 14.00 Europa 2.0; 14.35 Saranno suonati; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 Sconfinando; 20.00 La musica scelta di radio; 23.00 Osservatorio; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.20 obvestila; 5.30 Jutranja kornika; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Turistov glas seže v deveto vas; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Dobra glasba, dober dan. Ena ljudska; 9.30 Dobra dela; 10.10 Intelekta; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi, koncert; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja v angleščini in nemščini; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.30,8.30, 9.30,10.30, 11.30, 12.30,13.30, 14.30 Novice; 6.17 Vreme po Sloveniji; 6.40 Športna zgodba; 6.45 Vreme; 7.00 Kronika; 7.30 Vreme po Sloveniji, podatki; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.45 Prireditve; 8.55 Sporedi; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.05 Popevki tedna; 10.00 Poslovne krivulje; 11.00 Frekvenca X; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Vroči mikrofon; 13.00 Danes do 13.00; 14.00 Kulturnice; 15.03 Radio Slovenija napoveduje; 15.30 DIO; 16.45 Zapisi iz močvirja; 17.10 18. vzporednik; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Na sceni; 21.00 Spet toplovod; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Štos - Še v torek obujamo spomine.

SLOVENIJA 3

6.00, 7.25 Glasbena jutranjica; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Spored; 8.00 Lirični utrinek; 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 10.05 Skladatelj tedna; 12.05 Arsove spominčice; 13.05, 13.35 Glasbeni rondo; 14.05 Oder; 14.35 Medigra; 15.00 Big Band RTV Slo; 15.30 DIO; 16.05 Spored; 16.10 Svet kulture; 16.30 Koncerti na tujem; 18.00 Jezikovni pogovori; 18.20 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 19.00 Literarni nokturno; 19.10 Medigra; 19.25 Spored; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Glasba našega časa; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHZ).

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Dok.: Spomin – Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah – scenarij in režija Aleksi Jercog , sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.40 Aktualno: UnoMattina Caffè **6.50** Dnevnik in vreme **7.00** 8.00, 9.00 Dnevnik **9.25** Maša, sledi angelus **12.30** Novoletni koncert **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Film: Heidi **16.00** Dnevnik **16.15** Napoli prima e dopo **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi

21.10 Film: La carica dei 101 22.50 K-Pax – Da un altro mondo

Rai Due

6.40 8.50 Risanke **7.30** Film: Trilli e il tesoro perduto **8.50** Film: Mucche alla riscossa **10.00** Dnevnik in vreme **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **13.30** Novoletni koncert **17.00** Serija: Catalina Island **17.50** Dnevnik in športne vesti

18.45 19.40 Nan.: N. C. I. S.20.30 23.15 Dnevnik **21.00** Rub.: LOL **21.10** Show: Unici **23.30** Razza umana

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **8.00** Film: Quando tramonta il sole **9.30** Film: Il giustiziere di mezzogiorno **10.55** Totò ospite a Studio Uno 1966 **11.15** Serija: New York, New York **12.00** Dnevnik

12.10 Film: Stanlio e Ollio – Il compagno B 13.10 Rai Educational **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.45** Tg Regione – Leonardo, sledi Dnevnik LIS **15.00** Nad.: Terra nostra **15.50** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **18.55** 23.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Blob **20.15** Nan.: Simpatiche canaglie **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: la kriptonite nella borsa **23.05** Film: Infedele per caso

Rete 4

6.10 Rubrika: Media Shopping **6.25** Nan: Vita da strega **7.20** Film: Un piede in paradiso **9.45** Nan.: Carabinieri 5 **10.50** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik **12.00** Film: E io mi gioco la bambina **14.10** Film: I gemelli

16.25 Film: Cuori ribelli 18.50 Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.10** Serija: Rizzoli & Isle **23.05** Serija: The closer

VREDNO OGLEDA

Sreda, 1. januarja
La 7, ob 21.10

Le donne del sesto piano

Francija 2010
Režija: *Philippe Le Guay*
Igrajo: *Fabrice Luchini, Sandrine Kiberlain, Natalia Verbeke in Carmen Maura*

Francoski režiser Philippe Le Guay, ki je v teh dneh prisoten v italijanskih filmskih dvoranah z delom Moliere in bicicletta, je v resnici opozoril nase že pred tremi leti z nadvse prisrčno zgodbo.
Dogajanje je postavljeno v Pariz leta 1960. Borzni posrednik Jean-Louis in njegova žena Suzanne živita mirno življenje srednjega razreda v elegantni stanovanjski zgradbi. V šestem nadstropju iste zgradbe, je nadvse zabavno. Tam namreč prebiva šest žensk različnih starosti. Vse so »gostujoče delavke«, ki so prispele iz Španije. Jean-Louisa njihov svet zelo privlači, ker se tako močno razlikuje od njegovega. A tem bliže mu je ta tuji svet, tem teže se vrača domov. Jean-Louisovo vedenje pri soprogi prav kmalu zbudi sumničenje in ljubosumje in kmalu si Jean-Louis išče drugo streho nad glavo. Naseli se nedaleč stran – v sobo za služinčad iste stanovanjske stavbe. Navdih za zgodbo je scenarist in režiser Philippe Le Guay črpal v lastnem otroštvu, ko je njegova družina prav tako zaposlila špansko hišno pomočnico.

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45** Film: Il mio amico Babbo Natale 2 **11.00** Film: Mandie e il Natale dimenticato **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Film: Funny Money – Come fare i soldi senza lavorare **15.45** Film: Regali e segreti **18.00** Film: The Christmas Clause **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia – La Voce dell'irruenza **21.10** Film: Area paradiso **23.40** Film: Diverso da chi?

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.45** Nad.: The Middle

8.25 Film: Garfield – Il supergatto 10.00 Film: Bogus – L'amico immaginario **12.10** Cotto e mangiato – Il menu del giorno **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Film: Blizzard – La renna di Babbo Natale **17.15** Nan.: How I met your mother **17.40** Top One **18.30** Dnevnik **19.00** Seija: Arrow **21.10** Capodanno on Ice **23.25** Film: Blades of glory

La 7

7.30 Dnevnik **7.55** Film: Piange.. il telefono (dram.) **10.00** Nan.: Suor Therese **11.30** I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Le strade si San Francisco **16.35** Film: Jane Doe **18.10** Nan.: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Natale nel Paese delle Meraviglie **21.10** Film: Le donne del sesto piano (kom.) **22.55** Film: Made in Italy

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.25** 12.30 Italia economia e prometeo **7.40** Dok.: Luoghi magici **8.05** Dok.: Il Portolano **8.30** Deželni dnevnik **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** Rubrika: Qui studio a voi stadio **16.30** 19.30, 20.30 Dnevnik **17.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **20.00** Happy Hour **21.00** Film: Vatel **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

7.00 18.30 Risanke **9.40** Studio Kriškraš **10.25** Kviz: Male sive celice **11.15** Novoletni koncert z Dunaja **13.45** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **14,05** Moje pesmi, moje sanje (ameriški muzikal) **14.55** Mostovi – Hidak **16.20** Dok. portreti: Čudež **17.00** Poročila **18.35** Risanke **18.55** 22.10 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Dnevnikov izbor **20.05** Show: Perpetuum Jazzile **22.30** Film: Rdeče pečine (kitajski)

Slovenija 2

9.00 Odd.: Srečno 2014 (pon.) **13.15** Mostovi – Hidak **13.55** Nordijsko smučanje – svetovni pokal: novoletna skakalna turneja **15.45** Slovenski šport v letu 2013 **16.40** Odd.; Bangers **17.10** Prifarci praynujejo 25! (pon.) **19.20** Film: Vale in Lajči: na življenje in smrt **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Šport v letu 2013 **20.45** Film: Evelyn **22.15** Poklon Lucianu pavarottiju (pon.)

Slovenija 3

6.35 Primorska kronika **7.35** 20.00, 23.00 Aktualno **8.10** Žarišče **8.55** Kronika **9.00** Sporočamo **9.20** Na tretjem... Letni pregled dogajanja v Državnem zboru **11.00** Na tretjem... Intervju s predsednikom Državnega zbora Jankom Vebrom **14.30** Prvi dnevnik **16.00** Satirično oko **17.30** Poročila **17.50** 18.50, 19.30, 21.45 Kronika **19.00** Dnevnik **21.30** Žarišče **21.55** Sporočamo **22.40** Kronika **23.35** Dnevnik Slovencev v Italiji

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Only love 2014 **17.05** Vsedanes – vzgoja in izobraževanje **17.40** Il Capodanno **18.00** Kraji in običaji **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.45 Vsedanes **19.25** Ciak Junior **20.00** Slovenski magazin **20.30** Le mandolinistiche riunite **22.15** Najlepše besede **22.45** Odbojka

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.30** ŠKL **10.30** 11.30, 14.30 Videostrani **17.30** Predstavljamo: Adriatic Slovenica **18.00** Rad igram nogomet **18.30** Naš čas **19.00** Praznični čas **20.00** Silvestrski večer (pon.), Tv prodajno okno in Videostrani

Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **9.45** 10.50, 12.15 Tv prodaja **10.00** 16.10Nad.: Prepovedana ljubezen **11.05** Film: Scooby-Doo 2 **13.00** TV Dober dan **13.55** Nan.: Pod eno streho **15.20** Serija: Igra laži **17.00** Divjakinja **19.00** 24UR – novice, vreme **20.00** Film: Sam doma 4 **21.35** Film: Preden pade dež **23.20** Nan.: Dvojnica

Kanal A

6.55 Risane serije **8.20** 16.35 Nan.: Moja super sestra **8.50** Serija: Veliki pokovci **9.15** Film: Dobri fantje spijo sami **10.55** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **12.55** Nad.: Budva na morski peni **14.10** 19.30 Nan.: Dva moža in pol **14.40** Film: Sam doma 3 **16.30 18.00, 19.55** Svet **17.05** Nan.: Chuck **19.00** Nan.: Veliki pokovci

20.05 Film: Catwoman 21.55 Film: Kdo bo koga

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.25 Prva izmena; 9.00 Maša; 9.45 Music box; 10.10 „Trdno verujem, kar me je mati učila“ - Življenje in delo Virgila Ščeka; 11.00 V novo leto z dunajsko glasbo; 12.15 Pregled dogodkov 2013; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Tržaški Grki – naši someščani; 14.40, 17.00 Music box; 15.00 Mladi val; 17.30 Odprta knjiga: Homer: Iliada – 23. nad.; 18.00 Glasbeni magazin; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na Radiu Koper; 6.30 Radijska kronika; 6.40 Pesem tedna; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Vremenska napoved; 8.30 Jutranjik; 9.10 Pregled prireditev; 9.30 Prvi skok v morje; 9.40 Zmagovalka SMS; 10.00 Torklja, letni izbor komentarjev; 10.30 Poročila, osmrtnice; 10.40 Pesem tedna; 11.00 Začenja se Kosovelovo leto; 12.00 Osebnost meseca; 12.30 Opoldnevnik; 12.55 Zmagovalka SMS; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Vraže volčjih noči; 15.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.30 Štverjanci nagrajeni; 17.30 Vreme, cestne razmere; 17.40 Zdravniški priročnik; 18.00 Pihalni orkester Koper, posnetek koncerta; 18.25 Zmagovalka SMS; 18.55 Pesem tedna; 19.00 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Mladinska oddaja; 20.30 NOVA filharmonija, koncert; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Indie ni Indija.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Nel paese delle donne; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Anteprima classifica; 11.00, 18.00 Economia e dintorni; 11.35 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Commento in studio; 13.35 Fegiz Files; 14.00, 23.00 Finestra sul Friuli Venezia Giulia; 14.35 Saranno suonati; 15.00 La biblioteca di Babele; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La musica scelta da Radio Capodistria; 21.00 Sconfinando; 22.00 Classicamente/Liricamente; 22.30 Sonoramente classici; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Priimkova delavnica; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.00 Dnevni program; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 12.45 vreče sreče; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Koncer Perpetuum Jazzile; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd. v angl. in nem.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vreme; 7.00 Kronika; 8.15 Express; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.55 Spored; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.30 Popevki tedna;10.00 Avtomobilske prometne minute; 11.35 Obvestila; 13.00 Napoved sporeda; 14.00 Kulturnice; 14.30 Obvestila; 15.03 RS napoveduje;15.30 DIO; 16.45 Alpsko smučanje; 17.10 Evropa osebno; 17.35 Novice in obvestila; 18.00 Cederama; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20, 16.05 Napoved programa; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.10 Svet kulture; 16.30 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor in glasba; 19.00 Literarni nokturno; 19.10 Medigra; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Repriza/Arsov forum ali Ars humana; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.006.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHZ).

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik
20.50 Lynx dokumentarec - tomos, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Dok.: L'ultimo pastore **15.20** La vita in diretta **16.50** Dnevnik **18.50** L' Eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Dok.: Superquark **23.30** Petrolio

Rai Due

6.35 Risanke **7.30** Film: La principessa Lillifee e il grande spettacolo dell'amicizia **8.35** Nan.: Settimo cielo **10.00** Dnevnik: Tg2 Insieme, sledijo rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Film: The Good Witch's Charm - L'incantesimo di Cassie **17.50** Dnevnik in športne vesti **18.45** Nan.: N. C. I. S. **20.30** 22-50 Dnevnik **21.00** LOL – Tutto da ridere **21.10** Film: Operazione spy sitter **23.05** Film: Kung Fu Dunk – Shaolin basket

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **7.00** Tg Regione – Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione – Buongiorno Regione **8.00** Film: I leoni scatenati **9.30** Film: I figli del leopardo **10.50** Totò ospite al Musichiere **11.15** Serija: New York, New York **12.00** Dnevnik **12.25** Per ridere insieme con Stanlio e Ollio **13.10** Rai Educational **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik, sledijo rubrike **14.50** Tg Regione – Leonardo, sledi Dnevnik L.I.S. **15.05** Nad.: Terra Nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **18.55** 23.15 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.15** Nan.: Simpatiche canaglie **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: Jane Eyre **23.05** Film: Il primo incarico

Rete 4

6.10 Televendita Media Shopping **6.25** Ieri e oggi in tv Speciale **7.20** Film: Quello strano sentimento **9.45** Nan.: Carabinieri **10.50** Ricette all' italiana **11.30** Dnevnik **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Nan.: Hamburg distretto 21 **16.35** Film: Bluff - Storia di truffe e di imbroglioni **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.10** Nad.: Downton Abbey

23.35 Film: Piccole donne (i. W. Ryder, S. Sarandon, Kirsten Dunst)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45** Film: Dottor Clown **11.00** Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Film: Una proposta per dire si **15.45** Film: L'ultimo Babbo Natale **18.00** Film: Un cane per due **20.00** 0.00 Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia – La Voce dell'irruenza **21.10** Film: Il conte di Montecristo **23.40** Gabriel Garko - Speciale "Il peccato e la vergogna 2" **23.55** Super Cinema

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.40** Nad.: The Middle **8.30** Film: Space chimps - Missione spaziale **10.10** Film: Il mistero della casa stregata **12.10** Cotto e mangiato – Il menu del giorno **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije, šport **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Film: Santa Clause **17.15** Nan.: How I Met Your Mother **17.40** Top One **18.30** Dnevnik **19.00** Nan.: Arrow **21.10** Nan.: C. S. I. New York **22.05** Nan.: Sherlock

La 7

7.30 Dnevnik **7.55** Omnibus **10.00** Nan.: Suor Therese **11.30** I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nan.: Le strade di San Francisco **16.35** Film: Jane Doe **18.10** Nan.: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Il coraggio **23.10** Film: Il vedovo

Tele 4

7.00 8.30 Dnevnik **7.25** Aktualno: Salus Tv **7.40** Dok.: Luoghi magici **8.05** Dok.: Il Portolano **12.40** Rotocalco Adnkronos **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** 16.30 Dnevnik **13.45** Rubrika: Qui studio a voi stadio **17.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00** Happy Hour **21.00** Film: Intrigo Internazionale **23.00** Dnevnik

Slovenija 1

7.00 Dobro jutro **10.30** Kviz: Male sive celice **11.20** Odd.: Moja soba **12.05** O živalih in ljudeh **12.30** Na vrtu **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti, vremenska napoved **13.30** slovenija v letu 2013 (pon.) **15.10** Mostovi – Hidak **15.40** 18.35 Risanke in odd. za otroke **17.00** 22.25 Poročila, vremenska napoved in športne vesti **18.55** Dnevnik **19.30** Kronika **20.00** Svet v letu 2013 **20.50** Dok. odd.: Šiša Pangma **22.00** Odmevi, vreme in kultura **23.00** Fragmenti

Slovenija 2

9.00 Zabavni kanal **11.10** Dobro jutro (pon.) **11.25** Lutkovna predstava: Volk in kozlička **14.10** Odd.: Glasnik **15.00** Dok. nan.: Kobiljski potok **15.30** Odd.: Slikovitih 55 **16.45** Slovenci po svetu **17.30** Mosovi – Hidak **18.00** Dok.: Po stopinjah Marca Pola **19.05** Odd.: Točka **19.50** Žrebanje deteljice **20.00** Odd.: Zima je zakon **20.30** Film: Kot raj na zemlji se zdi **22.25** Nad.: Veliko pričakovanje

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.50, 21.55 Sporočamo **8.00** Poročila **9.10** Žarišče **10.35** 17.50, 19.30, 23.20 Kronika **11.10** Satirično oko **13.30** Dnevnik **16.10** 20.40 Na tretjem... **17.30** Poročila **19.00** Dnevnik **19.45** 21.45, 23.00 Kronika **20.00** 22.30 Aktualno **21.30** Žarišče

Koper

14.00 23.50 Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** L'appuntamento **15.15** Avtomobilizem **15.30** Le parole più belle **16.00** City folk **16.30** K2 **17.00** Slovenski magazin **17.30** Pogovor z... **18.00** 22.50 Izostritev **18.35** Vremenska napoved **18.40** 22.30 Primorska kronika **19.00** 22.05 Vsedanes TV dnevnik **19.25** Četrtkova športna oddaja **19.30** School is cool **19.45** Ora musica **20.00** Serija: Al bed and breakfast **23.20** Sledi

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.30** 19.00 ŠKL **10.30** 11.30 Videostrani **17.30** Rad igram nogomet **18.00** Predstavljamo: Ureditev mestnega središča Nove Gorice **18.30** Naš čas **20.00** Med nami: msgr. dr. Jurij Bizjak **21.20** Predstavljamo: Salonit AnhovoD.D. **22.10** Glasbeni večer, sledita Tv prodajno okno in Videostrani

Pop TV

6.00 Risane in otr. Serije **7.40** 2Cellos - Koncert v Zagrebu **8.45** 16.05 Nad.: Prepovedana ljubezen **9.35** 10.40, 11.45 Tv prodaja **9.50** Nad.: Ko listje pada **12.00** 18.05, Nad:Divja v srcu **12.50** TV Dober dan **13.45** Svingerji **14.20** Ljubezen ali denar **15.15** Igra laži **17.10** Nad.: Vihar **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice

20.00 Film: Zgodilo se je na Manhattnu (rom. kom., i. Jennifer Lopez) **21.50** 24UR – zvečer **22.20** Nan.: Na kraju zločina **23.10** Nan.: Dvojnica

Kanal A

6.50 V ritmu zmage **7.15** Ban 10 **8.00** Moja super sestra **8.25** Nan.: Veliki pokovci **8.55** Nad.: Budva na morski peni **10.05** Nan.: Chuck **10.55** Astro TV **12.25** Tv prodaja **12.55** Nad.: Budva na morski peni **14.05** Živali na delu **14.15** 19.30 Nan: Dva moža in pol **15.00** Film: Sam doma 4 **16.30** 18.00, 19.55 Svet **17.05** Nan.: Chuck **19.00** Nan.: Veliki pokovci **20.05** Film: je sploh lahko še slabše **21.50** Film: Dave **23.50** Film: empire Falls

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00, 10.00 Poročila in krajevna kronika; 8.25 Prva izmena; 9.00 Maša; 9.45 Music box; 10.10 Glasbeni magazin; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriške scene; 14.40, 17.10 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Homer: Iliada – 24. nad.; 18.00 Kulturne diagonale; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na Radiu Koper; 5.30 Jutranja kronika; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Dobra zgodba; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Prireditve danes; 10.00 Radio Koper svetuje: v novo leto z novo idejo za novo podjetje ...; 11.00 Pesem in pol; 11.40 Dopoldanski gost; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Poslovne informacije; 14.00 Aktualno; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Prireditve danes; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Filmofil; 19.00 Radijski dnevnik; 20.00 Glasbeni abonma: koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenija; 22.00 Zrcalo dneva;22.30 Od glave do rapa.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.00, 21.00 Luoghi e sapori; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Anteprima classifica; 11.00, 18.00 Cultura e società; 11.35 Playlist; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Punto e a capo; 13.35 Ora musica; 14.00, 21.30 Mi ritorni in mente; 14.35 Saranno suonati; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.35 Nel paese delle donne; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La musica scelta da radio Capodistria; 22.00 Extra extra extra; 23.00 Tutti i topi vogliono ballare; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.30 Kronika; 5.55 Iz sporedov; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 8.05 Svetovalni servis; 8.30 Polka in valček na Prvem; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 10.10 Pod pokrovko; 12.05 Na današnji dan;12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evrožvenket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja v angleščini in nemščini; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 7.00 Kronika; 8.15 Globalna vas; 8.45 Koledar kulturnih prireditev; 8.55 Napoved radijskega sporeda; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna; 10.00 Ambulanta 202; 10.30 Novice; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 12.00 Vroči mikrofon; 13.00 Danes do 13.00; 13.30, 18.50 Sporedi; 14.00 Kulturnice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje - komentar dneva; 15.30 DIO; 16.45 Botrstvo; 17.10 Frekvenca x; 18.00 Slo top 30; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 21.00 Minute za country; 22.00 Zrcalo dneva.

SLOVENIJA 3

7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek;10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Glasbeni utrip; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Razgledi in razmisleki; 13.30 Naši operni umetniki; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.10 Svet kulture; 16.30 Mladi virtuozi; 17.00 Izšlo je; 17.30 Banchetto musicale; 19.00 Literarni nokturno;19.10 Medigra; 19.30 Glasa, gledališče.. and all that jazz; 20.00 Iz arhiva Simfonikov RTV Slovenija; 21.00 Glasba 20. stoletja; 22.05 Radijska igra; 23.25 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHZ).

VREDNO OGLEDA

Četrtek, 2. januarja
La 7D, ob 21.10

Un pesce di nome Wanda

ZDA Velika Britanija 1988
Režija: *Charles Crichton*
Igrajo: *John Cleese, Jamie Lee Curtis, Kevin Kline*

Nenavadna druščina v Londonu izvede rop, nakar si vsak skuša plen prilastiti zase. Zgodba o umoru, strasteh, pohlepu, maščevanju in morski hrani; resnično duhovita in zabavna komedija, zagotovo ena najboljših v zadnjih dveh desetletjih.
Za dobre vice in smeh vešče skrbi tudi lep kos letečega cirkusa Montyja Pytona, presenetljivo uspešno jim pri tem pomaga Kevin Kline v najboljši vlogi svoje kariere.

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: ***http//www.primorski.eu/***
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2013 220,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2013 220,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasi@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Vsem svojim članom

želi vesele praznike, zdravo in srečno 2014

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV V TRSTU

KRUT

želi svojim članom, sodelavcem in prijateljem

SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO 2014

Malalan
OTTICA OPTIKA
Ul. dei Salici 1
34151 **OPČINE**
tel. **040_213957**
fax **040_213595**

Malalan
SANART
Narodna ulica 47/1
OPČINE
tel. 040 21 5252

Martina
JESTVINE
Srečno 2014
Bazovica - Ul. Gruden 39 - Tel. 040.9220109

tmedia
KREATIVNO OBLIKOVANJE
OBLIKOVALSKA REALIZACIJA
ZALOŽNIŠTVO, TEKSTOPISJE IN PREVAJANJE
www.tmedia.it

Trgovina Konfekcije
Draga
Sancin Karolina
Tel. 040 228133
Boljunec, 391

EDIL CARSO s.r.l.
GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB
Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B
Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656
www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

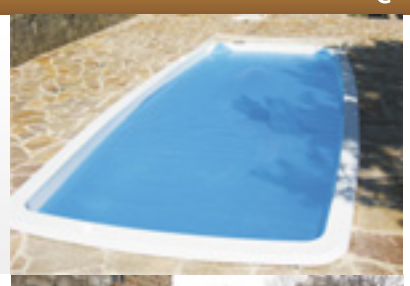

Izgradnja bazena v Nabrežini

Sanacija podpornega zidu v Trstu

SINCERT ISO 9001:2000 ISTITUTO GIORDANO CERTIFICATO N. 1589
Certificirani po standardih ISO in člani konzorcija KARST

il Frutteto

Kotiček ***"Okusov Krasa"*** *vse leto, z barvami in vonjavami vrtov in sadovnjakov s Trsta in okolice:* ***vino, med, olje in druge sezonske dobrote.***

Il frutteto - Marchesich Claudio
Trst - Largo Piave 3, Tel. +39 040360146
e-mail: cmarchesich@yahoo.it

LUKSA
•BAR
•SLADOLEDI
•POSLOVALNICA
TOTOCALCIO
DIRKA TRIS
SUPERENALOTTO
Gratta e Vinci!
Igrate lahko tudi ob NEDELJAH
PROSEK 140 - Tel. 040/225286

Pahor
trading of ferrous and non ferrous metals
PRODAJA BARVNIH IN NEBARVNIH KOVIN

Vesele praznike!

Ul. Grado, 64 - TRŽIČ (GO) zraven Kinemaxa
Tel. 0481-40469-43423 • Fax 0481-40570 • www.pahor.it • e-mail: info@pahor.it

PREHRAMBENI DISKONT
EUROSPIN
MIMA SNC | **FERNETIČI 24** | TEL. 040 2176832

Agraria Agrososic S.r.l.
na Bazoviški cesti št. 2 - OPČINE
Tel./fax 040.213760